

Zeytinburnu Belediye Başkanları

Muzaffer Çavuşoğlu

1984-1989

Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları
Kitap No: 46

Koordinasyon
Erdem Zekeriya İskenderoğlu

Metin Yazarı
Zekeriya Yıldız

Zeytinburnu Belediye Başkanları
Muzaffer Çavuşoğlu

ISBN 978-975-2485-17-4
TC Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sertifika No: 20640

1. Baskı
İstanbul, Mayıs 2018

Kitap Tasarım **Salih Pulcu**
Tasarım Uygulama **Recep Önder**

Baskı-Cilt **Seçil Ofset Matbaacılık**
Yüzyıl Mh. Matbaacılar Sitesi 4. Cadde No: 77
Bağcılar İstanbul
Sertifika No: 12068

ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ
444 1984
www.zeytinburnu.istanbul

Zeytinburnu
Belediye
Başkanları

MUZAFFER ÇAVUŞOĞLU

(1984-1989)

ZEYTİNBURNU
BELEDİYESİ

Kıymetli hemşehrilerim;

Biliyorsunuz, Zeytinburnu ilçemizin her yönden kalkınması için çok yönlü çaba içindeyiz. Kentimizin gelişmiş ve modern bir hayat kalitesine ulaşması için yıllardır çalışıyor, hiç durmadan gayret sarf ediyoruz.

Hepimiz biliyoruz ki, hayat kalitemizin ve kentsel gelişmemizin iki temeli vardır. Biri altyapı ve diğeri de üstyapı. Bizler, çok şükür, her iki alanda da her geçen gün yeni başarılar elde ettik, ediyoruz.

Fakat öte yandan, ilçemize hizmet etmiş eski belediye başkanlarımızın katkılarını da unutmadık. Onlar Zeytinburnu'muzun hizmet hafızasında hep var olacaklar. Bu bakımdan Zeytinburnu'nda taş üstüne taş koymuş başkanlarımızı hatırlamak, bizim için bir vefa borcudur.

Eski Başkanlarımızın hatıraları, hizmet tecrübeleri ve eski Zeytinburnu serüvenlerini hakkıyla anmak, anlamak, bizim için ayrı bir memnuniyet vesilesi olacaktır.

Kendilerine, bütün emeklerinden dolayı şahsım ve Zeytinburnu adına teşekkürü borç biliriz.

Murat Aydın

Zeytinburnu Belediye Başkanı

Evlâd-ı Fatihân Toprakları

1946 yılında Üsküp'de doğdum.Üsküp, bugünkü Makedonya'nın başkentidir. Ülkenin kuzey kesiminde Kosova'ya yakın bir bölgede yer alır. Milattan önceki binyıllara kadar uzanan çok eski, kadim bir geçmişi vardır. Roma, Bizans, Osmanlı'dan izler taşır. Osmanlı'ya geçmeden önce bir dönem Sırp İmparatorluğu'nun da başkentliğini yapmıştır. 1392 yılında Türkler tarafından fethedilmiş ve 500 yıldan fazla Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır. Rumeli Eyaleti'ne bağlı sancağın merkezi olmuştur. Balkan savaşlarından sonra çok acılar çekmiş, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Yugoslavya Krallığı'nın parçası olmuş, 1944 yılında kurulan Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'ni meydana getiren özerk devletlerden Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti'nin başkentliğini yapmıştır.

Üsküp, tarihi geçmişinin yanında görüntü olarak da güzel bir şehirdir. Vardar Nehri tam ortasından akarak ikiye böler. Bir tarafında Arnavutlar ve Müslümanlar diğer tarafında da Ortadoks Hıristiyanlar yaşar. Nehrin üzerinde Osmanlı eseri taş bir köprü bulunur ve iki tarafı birbirine bağlar.

Üsküp'de o günkü şartlarda doğumlar hep evde oluyormuş. Benim ebeliğimi de babaannem yapmış. Biz beş kardeşiz. Ben ailemin ikinci çocuğuydum. Benden büyük bir ablam var. Benden sonra iki kız bir erkek kardeşim daha oldu. Kardeşlerimle birlikte hepimiz Üsküp'te doğduk.

9 yaşına kadar yaşadığım Üsküp'ten o yıllara ait bazı şeyleri hatırlıyorum. O tarihler ülkenin de zor zamanlarıydı. Savaştan yeni çıkılmıştı. Bir çok sıkıntılar yaşanıyordu. Bu sıkıntılar içinde her şeye rağmen güzel bir hayatımız, bahçeli bir evimiz, hatır bilir güzel komşularımız, arkadaşlıklarımız vardı.

Babam, tekno-metal diye bilinen ve inşaat ve yapı malzemeleri, ahşap ürünler satan devlete ait bir mağazada çalışıyordu. Üsküp'ün karasal bir iklimi olduğu için yazları nefes almayı bile zorlaştıran boğucu bir sıcağı oluyordu. O yüzden yaz aylarında devlet dairelerinde mesaiye sabah erken başlanır öğlen iki gibi de bitirilirdi.

Birkaç defa babamla işyerine gittiğimi hatırlıyorum. Çalışanların çoğunluğu Makedon'du. Galiba babam işyerinin tek Türk çalışanıydı. Ne kadar olduğunu hatırlamıyorum ama iyi maaş alıyordu diye düşünüyorum. Çünkü ailemizin geçim sıkıntısı yoktu.

Babam sabah erkenden işe gider, öğleden sonra eve gelirdi. Evimizin hemen yakınında Yahya Paşa Camii vardı. İkindi, akşam ya da yatsı ezanlarını muhakkak babam okurdu. Oyun oynarken sesini duyardık, bütün çocuklar oyuna ara verir, bir köşeye oturur, huşu içinde dinlerdik. Bu bize verilmiş bir terbiye idi. Büyüklerimizden öyle öğretilmişti bize, ezana saygı. Ezan okunurken hiçbir iş yapılmaz, ne varsa elde bırakılırdı. Biz de oyunu bırakıyorduk.

Aynı şekilde gelenek ve göreneklerimiz, aile içi ilişkiler, büyüklere hürmet gibi konulara da dikkat ve özen gösterilirdi. Komşuluk ilişkilerimiz, dost, akraba, arkadaş ilişkilerimiz konusunda da öyle. Mahallede büyüklere saygı, küçüklere sevgi gösterilirdi.

Meselâ ben hatırlıyorum; bizim eve giderken Serova dediğimiz bir dere vardı. Onun iki tarafı yoldu, arada da köprüler vardı. Ben altı-yedi yaşındaydım. Köprülerden geçerken yaşlı bir dedemiz veya büyüğümüz varsa dikkat ederdik. Biz çocuğuz tabi, zımba gibi, koşup geçeriz.. Fakat öyle bir terbiye almıştık ki biz o yaşta önüne geçemezdik. Onun arkasında, o yavaş giderse biz de yavaş giderdik. Nereye kadar? Ta karşıya, bir köprü buluncaya kadar. Hemen o köprüden karşıya geçip başlardık koşmağa. Ama o yaşlı da meselâ bizim arkada olduğumuzu fark ederse, hemen "geç, geç oğlum'' der, kendisi durur, bizi öne geçirirdi. Fark etmezse onun önüne geçemezdik. Yani öyle bir terbiyemiz vardı.

Söylediklerimden de anlaşılacağı gibi o günün idaresi sosyalist bir idareydi ama dinî yaşama çok fazla müdahale edilmiyordu. Farklı dinlere mensup insanlar vardı ve inançlarını yaşayabiliyorlardı. Müslümanların yaşadığı mahallelerde ezanlar okunuyor, camilerde cemaatle namaz kılınıyordu. Üsküp dediğin şehir Osmanlı'nın çok fazla eser bıraktığı bir şehirdir. Zamanında Osmanlının Balkanlar'daki kültür merkeziydi. O yıllarda bile 27 tane camisi vardı ve hepsi faal haldeydi. Üsküp'e girerken bir sapaktan saparsınız bir anda bütün şehir ayaklarınızın önüne serilir. Ufuk boyunca gözünüze çarpan şehir silüeti cami ve minarelerden oluşan bir siluettir. Ve bu silüet büyük ölçüde korunmuştur. Müslüman şehri silüeti korunmuştur. Üsküp'ün Müslüman mahalleleri tarihî semtler olduğu için inşaat yapmak yasaktı. Eski halini iyi ki muhafaza ettirmişler. O güzel eserler, o binaların arasında kaybolmadı. Bugün bile Üsküp'e girerken o muhteşem kubbe ve minare silüeti hemen gözünüze çarpıverir. Yani, bu haliyle Üsküp diyor ki; "ben Türk'üm, Müslüman'ım".

Üsküp'te çocukluğuma ait yılları hatırlarken Vardar Nehrini unutamam. Ben yüzmeyi bu nehirde öğrendim. Hatta Vardar'ı karşıdan karşıya yüzerek geçmek, bizim için yüzme öğrenmenin ölçüsüydü. Yedi-sekiz yaşındaydım hiç unutmuyorum; tam da Türkiye'ye döneceğimiz yıllardı. Yüzme öğrenmiştim ve bunu göstermek istiyordum. Hedef Vardar'ı yüzerek karşıya geçmekti. O yaz bunu denedim. Tabi yaz olduğu için su da azalmıştı, debisi de düşüktü. Karşıdan karşıya yüzerek geçtim. Geçtim ama dönemedim, köprüden yürüyerek geldim. Lakin öyle bir seviniyorum ki hemen kaptım eşyalarımı, giyinmeden öyle şortla doğru eve koştum. ''Annee, ben Vardar'ı karşıdan karşıya geçtim'' diye bağırdım.

Annem sesime karşılık verdi:

''Ne? Vardar'ı karşıdan karşıya mı geçtin?''

Göğsümü kabartarak, "Evet" dedim. "Yüzürek Vardar'ı geçtim."

Bekliyorum ki sevinsin, "afferin sana" diye takdir etsin. Ne gezer...

"Sen nasıl yaparsın öyle bir şey?'' diye pata küte girdi. Anlayacağınız sağlam bir dayak yedim."

O gün dayağı yedim ama benim için gurur dolu bir gündü. Üsküp'ten gelen herkeste Vardar'la ilgili bir hatıra vardır. Bu nazlı nehir, çocukluğumuza dair, yaşadığımız şehre dair mutlaka bir iz bırakmıştır bizde.

Aynı şekilde Üsküp Kalesi'nin de gönlümüzde, hatıralarımızda ayrı bir yeri vardır. Kalenin üzerine çıktığınızda tüm şehir ayaklarınızın altına serilmiş gibi durur. Onun da yanında Mustafa Paşa Camii vardır. Güzel bir camidir ve Üsküp'e de böyle tepeden bakar. Camileri çok güzeldir. Meselâ İsa Beg Camii'ni hatırlıyorum, Saat Camii var, Yahya Paşa Camii var, İsa Beg Camii Yahya Kemal'in de şiirlerinde geçer. Annesinin vefatını anlatır, orada nasıl gömüldüğünü anlatır.

Her şey vardır. Tekkeler vardı meselâ. Ben hatırlıyorum; bizim okulla ev arasında tekke vardı. Bazen merak edip tekkeye giderdim. Orada zikir yapılıyordu. Ortada halka şeklinde zikirler yapılıyordu. Kenarlarda oturma yerleri vardı, ben meselâ oturur seyrederdim bir süre, sıkıldığım zaman da çıkar giderdim. Herkese açıktı tekkeler.

Ben orada Türk okullarında okudum. Türk okullarının dışında hem Arnavut, hem de Makedon okulları vardı. Mahallemizde Küçük Tefeyüz diye bilinen, Osmanlı'dan kalma çok güzel, küçücük, butik bir okulumuz vardı. Ben ilkokula orada başladım. Oradan Yahya Paşa Camii'nin yanında, Yahya Paşa İlkokulu'na geçtim. Son sene orada okudum. Ne var ki bu okuldaki eğitimim çok sürmedi. İki-üçe kadar okuduktan sonra Türkiye'ye göçmek zorunda kaldık.

Şimdi o zamanki devlet okulunda biz Türkçe eğitim gördük, bizim öğretmenimiz Türk'tü. Hepsi Üsküp'te yetişmiş, Türk öğretmenlerdi ve biz onlardan eğitim aldık. O zamanki eğitim sisteminde ilkokul üçte Makedonca dersi baş-

lıyordu, dördüncü sınıfta bir de Sırpça'yı ilave ediyorlardı Türk okullarında öğrenmek için ama bizim eğitimimiz baştan aşağı Türkçe'ydi. Aile içinde de Türkçe konuşurduk.

Ben biraz haşarı bir çocuktum, pek rahat durmazdım. Yine de Türk öğretmenler vurunca, zoruma gitmezdi. Bir genç hanım vardı, Makedon. O derste bir yaramazlık yaptım herhalde, bana bir tokat attı. Benim o kadar zoruma gitti ki sınıfın altını üstüne getirdim. Oradan okulu terk ettim, geldim eve, kapıda duruyorum. ''Ben artık okula gitmeyeceğim" dedim. Niye dedi, dedim böyle böyle. "Ne olacak?" dedi. "Makedon, gavur karısı beni nasıl dövebilir?" diye öfkemi dile getirdim.

"Ben okula gelmeyeceğim." Öğretmenim çok seviyordu beni. Eve de geldi, babamla bir iki kere konuştular. Ben bir hafta, on gün kadar okula gitmedim. Ondan sonra o kadının tayini çıktı, ben sonra okula tekrar başladım.

Yani diyeceğim, öyle bir millî duygular verilmişti ki bize, bir gavurun bize vurması bizim için çok büyük hakaretti, tahammül edilemez bir olaydı ama Türk öğretmenlerimiz döverse, aldırış bile etmezdik.

Şimdi geriye bakıp düşünüyorum da; bizim orada İyi bir eğitim sistemimiz varmış. Azınlık okulu olmamıza rağmen değerlerimize bağlı ve çok milliyetçi yetiştiriliyorduk. Aldığımız eğitim sayesinde orada millî duygularımız çok yüksekti. Şaşırtıcı gelecek belki; ben çocuk yaşta İstanbul'a geldiğim zaman aynı millî duyguları burada göremedim. Yani, halkta. Bizdeki o coşkuyu onlarda göremedim. Çok iyi yetiştirildik ve bütün özlemimiz Türkiye'ydi. Yani, ümidimiz, özlemimiz, geleceğimiz. Öyle yetiştiriliyorduk. Ve hepimizin içinde bitmez bir Türkiye sevgisi vardı. Çünkü Türkiye bizim anavatanımızdı. Bir gün gelecek anavatana kavuşacaktık. Öyle düşünüyor, öyle inanıyor, öyle yaşıyorduk.

Hem Müslümanlar'ın, hem Hristiyanlar'ın mahalleleri büyük ölçüde ayrılmıştı. Toplumlar kendi aralarında biraz da kapalı devre yaşarlardı. Aramızda çok fazla geçişkenlik yoktu. Anadolu'nun herhangi bir kasabasında şehrinde olduğu gibi yaşardık.

Oradaki düğünlerimiz, cenaze törenlerimiz, bayramlarımız, dinî günlerimiz aynı buradaki gibiydi. Hatta buraya göre daha gelenekçiydik. Daha Osmanlı'ydık.

Meselâ, bayram namazlarına babam bizi götürdüğü zaman, evden çıkarken hep tekbirle başlardık, tekbir çekerdik ta camiye kadar. Bütün herkes evinden tekbir çekerek çıkardı. Sokaklar hep Itrî'nin bestelediği o muhteşem, o ahenkli sesle inlerdi. Buraya geldiğimizde şaşırdığım ilk şeylerden biri budur. Burada böyle bir şey yok. Camiye gidiyorduk meselâ, yolda hiç kimse tekbir getirmiyor. Babam tabi o alışkanlığını burada da devam ettirdi. Bayram namazı için evden çıktığımızda tekbir getirerek camiye gitmeye devam ettik. Bir müddet sonra maalesef biz de bıraktık.

Bayramlarda muhakkak camide bayramlaşma vardı. Herkes muhakkak birbiriyle bayramlaşırdı, yolda karşılaşırdık, bayramlaşırdık. Ondan sonra evlere giderdik. Çeşitli ikramlar yapılırdı.

Makedon tanıdıklarımız, komşularımız bu geleneklerimize saygı gösterirlerdi. Biz de onlarınkilere gösterirdik. Adı konmamış gizli bir nezaket anlaşması vardı aramızda... Zaten Makedon halkı bizimle yaşamaya alışmış. Zaten bizde de emperyal bir kültür var, alışkanlık var, beraber yaşama alışkanlığı.

Farklılık onlardan ziyade bizdeydi. Niye? Kendimizi korumak için. Kendi etrafımızda bir kalkan oluşturmuştuk. Onlara karşı önyargılıydık. Kim verdi bize o önyargıyı? Annemiz, babamız, ailemiz. Niye? Onlar gibi olmayalım diye. Yani milliyetimizi, dinimizi muhafaza edelim diye, temas kurmayalım diye. Bunu bugünden bakarak anlamak belki zor gelebilir. Ama her hadiseyi zamanı ve kendi şartları içinde değerlendirmek gerekir.

Komünist idarede çok büyük sıkıntılarımız, idare ile sorunlarımız yoktu ama yine de Hıristiyanlarla aramız çok iyi değildi. Veya biz çocuklar olarak öyle hissediyorduk. Meselâ Vardar'ın öbür tarafına geçerek Makedonlar'la yaptığımız mahalle kavgalarını hatırlıyorum.

Onlara "gavur" derdik. Bizim için gavur, yani nasıl anlatayım; bir pislik, bir kirlilikti. Meselâ ben Vardar'ın öteki tarafına geçtiğim zaman elimi hiçbir yere sürmezdim. Niye? Gavurlar pisti. Bir şey bulaşacak veya kötü bir şey olacak diye elimi kolumu saklayarak, gider gelirdim. Meselâ bir gavur yanımıza yaklaşınca, uzaklaşırdık, ondan bir şey gelmesin, bir pislik bulaşmasın diye.

Bu duygu bende o kadar yer etmiştir ki; bugün bile ne zaman Avrupa'ya çıksam orada yemek yiyemem. Üç gün, beş gün, on gün onların lokantalarına girip de yiyemem. Yarı aç, yarı tok gelirim. Ağzımda, burnumda yaralar çıkar. Çocukluktan kalma bu duyguyu üzerimden atamam. Yani onlar pistir, onların yemeklerinde domuz eti vardır, günahtır, bana zarar verir diye düşünürüm.

Üsküp bizim doğduğumuz, yaşadığımız yerdi. Yüzlerce yıldır aile büyüklerimizin mezarları, eserleri, hatıraları vardı. Ama Türkiye'den koptuktan sonra bir şeyler değişmişti. Biz artık kendimizi oraya ait hissetmemeye başlamıştık. Gözümüz, kulağımız hep Türkiye'de idi. Hepimiz bir gün Türkiye'ye gideceğiz, orada yaşayacağız diye inanmaya başlamıştık.

Elveda Üsküp...

Sonra bir gün bir şey oldu. Yugoslavya idaresi nüfus cüzdanları üzerinde yeni bir çalışma yapma kararı aldı. O güne kadar nüfus cüzdanlarımızda din ve milliyet hanesi vardı. Türk-İslam, Arnavut-İslam, Makedon-Ortodoks gibi. Dediler ki herkesin nüfus kâğıdından, Türk-İslam ibaresi kalkacak yerine sadece Yugoslav yazılacak. Orası Yugoslavya'ydı, Yugoslav yazılacak dendi. Bu gelişme üzerine büyüklerimiz telaşlandılar. Yani çocuklarımızın nüfus cüzdanlarından din ve milliyet hanesi kalkarsa onlar dinlerini ve milliyetlerini unuturlar diye korktular. Kimliklerini kaybederler diye endişe ettiler.

Topluca karar alındı. Herkes Türkiye'ye dönmek için artık kararlıydı. Ne yapacağız, biz çocuklarımızı kaybedeceğiz endişesi vardı. O endişeyle daha çok bu Üsküp'te yaşayan, belli seviyede, belli duygulara sahip olan insanlar için geçerli tabi. Daha uzaklarda yaşayanlar bu duyguyu daha sonra yaşamağa başladılar, sonra da zaten o yirmi yıl bu göçler devam etti Türkiye'ye.

Duyulan endişe haklı bir endişe idi. Ne yapacaklar? Türkiye'ye göçme kararı verildi. 1952'den sonra herkes Türkiye'ye göçmek için hazırlıklara başladı.

Türkiye'ye gelmek için birtakım usuller, prosedürler gerektiriyordu. Öncelikle Türkiye hükümetinden izin almak ve pasaport çıkartmak gerekiyordu. Onun için de Türkiye elçiliğine müracaat ediliyordu. Türk elçiliği inceliyor, soy kütüğüne bakıyor, gerçekten Türk mü değil mi sıkı bir denetimden geçiriyordu. Bir kaç nesil geriye giderek inceleniyordu.

Meselâ biz buraya geldik, herkes bize Arnavut demeye başladı. Halbuki öyle olsak Türk hükümeti izin vermezdi. Kütükte Türk yazıyorsa kabul ediliyor, Türk yazmıyorsa kabul edilmiyordu.

Söz buraya gelmişken Türkiye'deki köklerimizden ve dedemden de bahsetmek isterim.

Rahmetli babamın ifadesine göre atalarımız Konya'dan götürülmüşler. Benim dedemin dedesi, işte Ömer Ağa derlermiş. Ya da onun babası din görevlisi olarak gelmiş. Öyle diyorlar yani. O şekilde anlatıyorlar. Din görevlisi olarak gelmiş, benim dedem de bir imamdı. Çok dindar, dinine bağlı bir insandı. Her yaz din dersi verirdi bize, torunlarına. Yani ilkokula başlayan her çocuk bizde din dersine başlardı. Dedemin bir bahçesi vardı.Ortasında büyük bir ağacı vardı.

Onun altına rahleler yapmıştı, tahtadan rahleler. Onun altına biz sırayla, işte en küçükler en önde, büyüklerle aramızda hep ikişer yaş olurdu. Daha arkada, daha arkada, böyle herkesin dersi ayrıydı. Meselâ ben bütün din derslerini dedemden öğrendim. Namaz kılmayı, namaz dualarını Allah rahmet eylesin, dedem öğretti. Yani biz buraya gelmeseydik Kur'an'a da başlayacaktık ama geldik artık tabi. Geçim sıkıntısı, gailesiyle o şeyleri yapamadık ama onun sayesinde namaz kılmayı, namaz dualarını öğrendik. Bir şeker kavanozu vardı, şeker doluydu içi. Bir de kızılcık sopası vardı. Ondan sonra ders verirdi, biz de ertesi gün ne verdiyse onu tekrar anlatıyorduk. Şimdi ben biraz çalışkandım, benim amcamın oğlu vardı, benim yaş grubumda, ona anlatıyorum da kızıyor bana. O da yanımdaydı, ben dersimi hemen anlatıyordum, tamam diyordu, aferin diyordu, kavanozunu açardı, bir şeker verirdi bana. Ona sıra gelince kem küm ederdi, kızılcık sopası.

Allah rahmet eylesin. Orada da bize din dersi verdi ve çok şey öğretti. Büyüklerimiz Kur'an'a geçmişlerdi, daha sonraları, ben de alfabeye başlamıştım, herhalde iki üç sene daha kalsaydım öğrenecektik onun sayesinde.

Yukarıda da söylediğim gibi Türkiye'ye göçecek aileler önce büyükelçilikle görüşüyorlar, büyükelçilik soy kütüklerini inceliyor, ondan sonra izin verilenler alınıyordu.

Bizim Türkiye'ye gelişimiz 1955 senesidir. Ama onun öncesinde yaklaşık bir yıllık ön hazırlık yapıldı. Babamın üç erkek kardeşi daha vardı. Yani amcalarım. Aralarında oturup, konuştular. Türkiye'ye göç edeceğiz ama nereye gideceğiz, nerede kalacağız, ne iş yapacağız falan uzun uzun müzakere ettiler. Bir ön inceleme yapmaya karar verdiler. Babam, 1954 yılında Türkiye'ye geldi. Bakındı, gezdi, dolaştı.

Daha önceki yıllarda göç etmiş akrabalarımız vardı. 1938-39 yıllarında. Bir kısmı İstanbul'da, bir kısmı da Bursa'da yaşıyordu. Onları ziyaret etti. Fikir aldı, neyi nasıl yapacaklarını, ne iş tutacaklarını konuştu ve Üsküp'e geri döndü.

O döndükten sonra ailece oturduk. Pederşahi bir aile yapımız vardı. Babam, "Türkiye'ye göç ediyoruz" dedi. Ben ilk kez bu göç olayını babamın ağzından duydum.

Hemen ev, tarla, eşya elimizde ne varsa satılığa çıkardık. Amcalarım da, bizim gibi göç hazırlığı yapan diğer tanıdıklar da haraç mezat ellerindekini satmaya başladılar.

Çocuk dünyamda bu göç hazırlıklarının büyük yeri vardır. Hem çok sevinmiştik, hem de doğup büyüdüğümüz ve belki de bir daha hiç göremeyeceğimiz yerleri terk edeceğimiz için üzülüyorduk. Bir yandan da endişe vardı. Kolay değil tabi yeni bir hayata başlayacaktık. Belki de her şeyi sıfırdan kuracak, bunu yaparken büyük sıkıntılar yaşayacaktık. Yeni hayatımızda tutunabilecek miydik, tutunamayacak mıydık, bilmiyorduk. Annem çok üzülmüştü meselâ. Onun gizli gizli ağladığını görürdüm. Evet, onun için çok zor oldu, hatırlıyorum ben, özlerdi, ağlardı. Sekiz-on sene sonra annemin ailesi geldi. Tabi şimdi Üsküp'ten göç edenler, herkes bir on- on beş gün önce gelenlerin evinde kalıyordu. Sağını solunu öğren, işte ev kiralama, bunlar. Bu iş bittikten sonra da taşınıyordu.

Ben mahallede biraz sevilen bir çocuktum, hiç unutmuyorum, İbrahim diye bir arkadaşım vardı. O da sonradan döndü. Bayrampaşa'ya taşındılar. Onun babaannesi beni davet etti. Üsküp'ten ayrılıyoruz ya, beni misafir etti. İşte bütün çocukluk arkadaşlarımı bir arada topladı, bir yemek verdi. O yemekte de hatırladığım ''kaçamak'' yapmıştı.

Kaçamak mısır unundan yapılan bir yemek. Yanına da pekmez koymuştu. Onu çok iyi hatırlıyorum, başka yemekler de vardı tabi ama aklımda kalan onlar. Bir kaç arkadaşım beni yemeğe davet etti, çocukluk arkadaşlarım, o işte, onları hatırlıyorum yani. Onlardan tabi ayrılmak kolay olmadı, çocukluk hali.

Nereye gidiyoruz, bir meçhule gidiyoruz, bilmiyoruz. Kolay değil tabi, biz bilmiyoruz hiçbir şey.

İstanbul'a gelmek, Türkiye'ye gelmek bizim için çok büyük bir heyecan, büyük bir gurur, çok büyük bir olaydı. Çünkü dedim ya baştan da, bizim için Türkiye her şeydi orada. Yani geleceğimizdi, umudumuzdu, her şeyimizdi Türkiye. Biz o duygularla yetiştik orada. İşte Türk'üz, Türkiye bizim ülkemiz.

Buraya gelirken çok fazla eşyamız yoktu. Çok fazla eşya almadık çünkü nakli var, şusu var, busu var. Az bir eşya işte, yataklar, şunlar, battaniyeler hatırladığım kadar böyle.

Eşyaları bir arabaya yükleyip tren garına gönderdik sonra da bir faytona binip doğduğumuz eve elveda dedik. Faytonun tıkırtılarını, nal seslerini hiç unutamam.

Ama içimizde müthiş bir sevinç, heyecan vardı. Kendi ülkemize dönüyorduk. Dindaşlarımızın, soydaşlarımızın yanına. Ayrılığa ne kadar üzülsek de, Üsküp'ü ne kadar sevsek de neticede azınlığız biz orada. Doğrusu bu. Bizim değil yani, yönetiminden, size olan yaklaşımlarından, herşeylerinden anlıyorsunuz. Gidiyorsun bir karakola meselâ, senin değil, belli oluyor o. Bize ait değil. Ama Türkiye öyle mi? Türkiye bizim memleketimiz, bizim devletimiz. Biz burada çoğunluğuz, memleket bizim yani. Çok önemli bir duygu. Şimdi burada doğup büyüyenler bu duyguyu bilmez. Nasıl bir duygu olduğunu bilmez. Onun için, yani ben öyle sanıyorum ki bu bölgelerden gelen insanlar bu ülkenin kıymetini daha iyi biliyor. Daha çok sevdiğini sanıyorum, meselâ ben çok seviyorum ülkemi, Türkiye'yi. Niye seviyorum, çünkü orada yaşadım ben çocukluğumda, oranın bana ait olmadığı hissini içimde taşıdım.

Türkiye'de Balkan göçmenlerinin kolayca adapte olmaları, kanun dışı hiçbir örgüte, hadiseye karışmamaları, çalışkan olmaları, çevrelerinde sevilmeleri hep bundandır.

Bir gün yeni bir kaymakam Zeytinburnu'na tayin olmuştu. Onu aradım. O zaman polikliniğim vardı adliyede. Bir hasta vardı, yardım alamamış, kocası işsiz, kendisi hamile. "Kaymakam bey, biri var size birkaç defa müracaat etmiş ama yardım yapılmamış. Sizden bu konuda yardımcı olmanızı istiyorum" dedim. "Başkan bey, ben ne kadar zamandır buradayım. Senin de adını duyuyorum ama bir gün kalkıp da gelmedin" dedi. Neyse, kalktım gittim, kaymakamı ziyaret ettim. "Kaymakam bey, biz de öyle bir alışkanlık var ki devlet dairelerine girmeyi çıkmayı pek sevmeyiz. Bu alışkanlık oradan kalma bir şey" dedim. Bana dedi ki; "siz göçmenler gibi her taraf olsa devleti yönetmek o kadar kolay olacak ki. Yani biz burada kaymakamız, geliyor adamlar lüzumlu lüzumsuz zamanda, meşgul ediyorlar. Sen bak kaç yıldır burada belediye başkanlığı, doktorluk yapmışsın, sırf devleti meşgul etmemek için gelmiyorsun. Yani kaymakamın öyle bir itirafı oldu. Herkes sizin gibi olsaydı, bu devleti yönetmek çok kolay olurdu" dedi. Doğru bir tespit, yani biz öyleyiz.

Uzun Bir Yolculuk... Ve Sirkeci

Kiraladığımız fayton bizi evden alıp tren istasyonuna bıraktı. İstasyon ana-baba günüydü. Çok kalabalıktı. Zannedersiniz ki bütün Üsküp göç ediyor. Çok zor, sıkıntılı bir tren yolculuğu yaptık. Gelişimiz üç-dört gün sürdü. O günün şartlarını düşünün... Kırk elli kilometre hızla ancak gidiyor. Orada burada sık sık duruyor.

Nihayet yolculuk bitti. Tren sabah saatlerinde Sirkeci'de durdu. Herkes pencerelere, kapılara koştu. Dışarısı kalabalık, el sallayanlar, bağıranlar, birbirlerine sarılanlar var. Bu arada çok enteresan birşey oldu. Birden herkes durdu. Hareketsiz bir şekilde beklemeye başladılar. Biz şaşırdık. Trenden baktık görüyoruz. Halam ve eniştem bizi karşılamaya gelmişler. Kapılar açılmış. Bekliyoruz

ki içeri girsinler, sarılsınlar, bizi alıp götürsünler. Fakat hiç kimse kıpırdamıyor. Yerlerinde sabit duruyorlar. Kulaklarımıza güçlü bir siren sesi geldi. Eyvah dedik. Galiba burada savaş çıktı. Sonradan sebebini öğrenince çok şaşırdık.

Meğer o gün 10 Kasım'mış. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük Atatürk'ün vefat ettiği günmüş ve o saatlerde vefat etmiş. Sirenler onun için çalıyor, insanlar saygı duruşunda bulunuyorlarmış.

Anlayacağınız Türkiye'ye dönüşümüz çok önemli bir tarihe ve saate rast geldi.

Sirkeci, göçmenler açısından sembolik değeri olan çok önemli bir mekândır. Her şeylerini geride bırakmış milyonlarca insan için anavatanın giriş kapısıdır. Yeni bir hayatın eşiği, yeni umutların yeşerdiği yerdir. XIX. yüzyılın başında Yunanistan'dan başlayıp neredeyse bütün Balkan ülkelerini kapsayan büyük bir göçün, geri dönüş hikayesinin durak noktasıdır. Bu sebeple bütün göçmenlerin dünyasında özel bir öneme sahip olan Sirkeci garında her yıl çeşitli programlar yapılır. Bu programlarda geçmiş anılır, geleceğe umut aktarılır.

İstanbul'da Yeni Bir Hayat...

Halam ve eniştem İstanbul'da yaşıyorlardı. Şehremini'de... Bizi alıp eve götürdüler. On, on beş gün onlarda kaldık. Eşyaları da oraya bir yere yığdık. Daha sonra babam ev kiraladı, eşyaları oraya taşıdık, yerleştik evimize.

Bir müddet sonra babam amcamla birlikte etrafı dolaşmaya başladı. İşyeri tutacaklar ve bir iş kuracaklardı. Sonunda Zeytinburnu'nda bir yer kiraladılar ve bakkal dükkanı işletmeye başlattılar.

Elde avuçta ne varsa harcamışlar, dükkana mal koymuşlardı. Hiç unutmam bir gece babam eve geldi. Bir ekmek vardı evde, sadece bir ekmek. Biraz da peynir vardı. Başka yiyecek hiçbir şey yoktu. Beş kardeşiz. Annem onu paylaştırdı bize. Hepimize birer parça ekmek yanında biraz peynir verdi, yedik. O gece annemi ve babamı dikkatle izledim, takip ettim. Evdeki tek ekmeği ve azıcık peyniri bizlere paylaştırmışlardı ama kendilerine bir lokma bile ayırmamışlardı. Öylece hiç birşey yemeden aç yattılar. Bu hal bana çok dokundu. Bütün gece uyuyamadım. Ne yapayım, nasıl edeyim de ailemin geçim yükünü hafifleteyim diye çok düşündüm. Aksaray diye bir yer duymuştum. Orada işyerleri, dükkanlar var. Sabah erkenden oraya gideyim, çalışacak bir yer bakayım diye karar verdim. Yarı uyur, yarı uyanık sabahı ettim. Sabah oldu babam erkenden çıkıp dükkana gitti. Ben de anneme hiçbir şey söylemeden dışarı çıktım. Millet Caddesi'ni buldum, orada Aksaray'ı sordum ve oraya doğru yürümeye başladım. Yürürken yolda bir berber dükkanı gördüm ve hemen içeri girdim. Durumu anlattım ve çalışmak istediğimi söyledim. "Size çırak lazım mı?" diye sordum. Sağ olsun, adam ilgilendi benimle. "Bize lazım değil ama ileride bir berber var onun çırak aradığını duydum" dedi. Dükkanın adını söyledi, yolu gösterdi, tarif etti. Gittim, söylediği yeri arayıp buldum. Derdimi ona da anlattım. Kabul etti. Yapacağım işleri söyledi. İşte ortalığı düzenleyeceksin, lavaboları temizleyeceksin. Saç dökülecek yerlere, onları süpüreceksin. Müşteri tıraş olduktan sonra kolonya ikram edeceksin, ceketini tutacaksın.

Tamam dedim ve hemen başladım işe. Benim oradaki bütün maksadım bir ekmek parası kazanmaktı. Hiç unutmam bir ekmek 970 gramdı ve 30 kuruştu. Bir müşteri geldi, tıraş oldu, sonra ben arkasını sildim, kolonya tuttum, adam tuttu avucuma bir bozuk para sıkıştırdı. Baktım, 10 kuruş çok büyük para o zaman. Akşama kadar bu durum tekrar etti. O zaman teneke paralar vardı. İşte birisi 100 para verdi. Kimisi 2,5 kuruş, kimisi 5 kuruş verdi. Derken akşam oldu. Cebimde toplanan paralara bir baktım, tam otuz kuruş. Otuz kuruşu bir günde toplamıştım. Bir ekmek parası. Bir gün önce bütün kardeşlerimin karnını doyuran ekmek parası. Çok sevindim, gururlandım. Kendi kendime dükkanı kapatsak da, ustam izin verse de eve gitsem diye bekliyordum. Hava kararınca ustam bana izin verdi. Eve doğru koşarken içim içeme sığmıyor. 30 kuruşu toparladım

ya benden mutlusu yok. Hemen fırladım, doğru bir fırına koştum. Ekmeği aldığım gibi koşa koşa eve gittim.

Baktım ki annem telaş içinde. Haber vermeden çıkıp gittim ya; kadıncağız merak etmiş. Üstelik sabahtan akşama kadar yokum. Doğal olarak çok korkmuş, başına bir şey mi geldi diye. Aynı Üsküp'te Vardar Nehrini yüzerek geçtiğimi anlatınca başıma ne geldiyse aynısı geldi. Haber vermeden gittiğim için, takdir görmek yerine bir güzel sopa yedim.

Dayağı yedim ama yine de çok mutluydum. Yani benim için o ekmeği almak, o ekmek için uğraşmak dünyanın en büyük işiydi. Hayatımda o günden sonra çok şey oldu. Okulları bitirdim, Tıp fakültesini kazandım, işyeri açtım ama hiçbirinde o günkü kadar mutlu olmadım, o gün yaşadığımı sevinci ve gururu yaşamadım. Hatta belediye başkanı oldum yine öyle bir mutluluk ve gurur yaşamadım. Bambaşka bir şeydi.

O şekilde bir süre daha devam ettim. Berber çıraklığını sürdürdüm. Bu arada babam da işine devam ediyor, sabah namazından sonra evden çıkıp gece çok geç vakitte dönüyordu.

Bu arada okullar açıldı. Cerrahpaşa'ya giderken Alipaşa semti vardı. Çok güzel, tarihî bir semt. Orada da bir ilkokul vardı. Ali Paşa İlkokulu. Okula kaydolmam, eğitimime devam etmem lazım. Ama evde bununla ilgilenecek kimse yok. Babam sabahtan akşama kadar işyerinde, annem evde çocuklarla meşgul. Fırsat bulup zaman ayırsa bile annem bu işleri bilen bir insan değil, orada kapalı bir hayat yaşamış Üsküp'te, dışarıya çıkamıyor.

Ben kendim gittim okula kaydolmaya. Ali Paşa İlkokulu'ndan içeri girdim. "Ben okula kaydolmaya geldim" dedim. Müdür Bey yüzüme baktı, tepeden tırnağa beni süzdü ve "Senin annen, baban yok mu?" dedi. "Yok" dedim. "E olur mu ya böyle şey" dedi. "Annem babam var da babam çalışıyor, annem de gelemez" dedim. Müdür Bey sağolsun halimi görüp beni anladı. O zaman öğretmenin biri velim oldu. Okula kaydımı yaptılar. Şimdi dediler ki, "Birinci sınıftan başlayacaksın", "Birinci sınıftan başlar mıyım ben? Üçüncü sınıfı okudum" dedim. "O zaman seni imtihan edeceğiz" dediler. "Tamam" dedim. Ettiler. Sonra dediler ki "Sen üçüncü sınıfı kazandın, üçüncü sınıftan başlayacaksın", "yok" dedim. "Ben dördüncü sınıftan başlayacağım. İsterseniz bir daha imtihana alın, dördüncü sınıftan başlayacağım". "Olmaz" dediler. "Sen orada üçüncü sınıfı bitirdin mi?" dediler. "Yok bitirmedim" dedim. "O zaman mümkün değil" dediler. "On tane imtihan kazansan olmaz dediler, üçten başlayacaksın". Üçten başladık, devam ettik yani.

Böyle kendi kendimi kaydettim, kendi kendimi zorla imtihana aldırdım, imtihanı kazandım ve zorla üçüncü sınıftan, bir sene kayıpla tahsil hayatıma devam ettim.

Bir yıl buraya gittikten sonra dördüncü sınıfta Cerrahpaşa'daki Hobyarlı Ahmet Paşa İlkokulu'na kaydoldum. Tabi bizim üzerimizde göçmenliğin verdiği bir çekingenlik vardı. Öyle hemen ortaya çıkamaz, kendimizi gösteremezdik. En en arka sırada oturuyordum. Öldüyse Allah rahmet eylesin, Ruhi Ünalan diye bir ilkokul öğretmenimiz vardı. Okullar açıldıktan bir-iki ay sonra bir soru sordu. Dedi ki, "çöl gemisi nedir?" İşte herkes bir şey söyledi. Ben de düşündüm, düşündüm, çölde gemi olmayacağına göre, bu olsa olsa yükü taşıyan, insanı nakleden devedir dedim. Korka korka parmağımı kaldırdım. Arka sıradan hemen gördü, "sen söyle bakayım" dedi. "Deve" dedim. "Aferin" dedi. O gün gözüne çarptım öğretmenimin. Gene bir gün tarih dersinde Orta Doğu ile ilgili karışık bir konu vardı. Herkes konuştu, birşeyler anlattı. Sonra ben anlattım. Ben iyi anlamışım, iyi anlattım. "O zaman gel sen ön tarafa otur" dedi. Oturttu. Neyse dördüncü sınıf, beşinci sınıf böyle geçti. İlkokulu bitirdik.

İlkokulun bittiği sene Zeytinburnu'na taşındık. Bizim öyle okuma gibi bir lüksümüz yoktu. Öyle bir hedefimiz de yoktu. Yani okula devam etmeyecektim.

Kısa yoldan bir iş bulup çalışacaktım. Hiç olmazsa babamın yanında çalışıp ona yardım edecektim. Hesabımız oydu.

Yaz tatili boyunca dükkanda babamın yanında çalışıyordum. Bir akşam üstü ilkokul dördüncü sınıf öğretmenim Ruhi Bey dükkana geldi.

Taşınmamıza, adresi değiştirmemize rağmen arayıp sormuş, gelip bizi bulmuştu. Çok sevindim. Gidip hemen elini öptüm. Çok zarif bir insandı. Hal hatır sordu. Sonra babamı karşısına alıp uzun bir konuşma yaptı. Bu çocuğu mutlaka okutmalısın dedi. Babam, "Halimizi görüyorsunuz hocam, benim bu şartlarda ortaokulu, liseyi okutacak halim yok" dedi. Öğretmenim ısrar etti. "Bu çocuğu okutacaksın. Ne lazımsa yapalım, yatılı okula imtihana sokalım bu çocuk kazanır "dedi. Babam da düşündü taşındı, "Ben ne yatılı okula veririm, ne askerî okula veririm. Artık elimden geldiğince, gücüm yettiğince ben okutmaya çalışırım" dedi.

Öğretmenimin bu ziyareti doğrusunu söylemek gerekirse hayatımın akışını değiştirdi. O olmasaydı ben ne doktor olabilirdim ne de bu işleri yapan bir insan olabilirdim. Bakıyorum da etrafıma onun gibi öğretmenler pek fazla kalmadı. Öğrencilerini kendi çocukları gibi sahiplenen, onlara öncülük, rehberlik eden, yeteneklileri keşfeden öğretmenler maalesef kalmadı. Onun bu ısrarı karşısında ortaokul tahsiline başladım.

Zeytinburnu'nda Hayat...

Zeytinburnu'nda ilk olarak Gökalp Mahallesi'ne taşındık. Babam dükkanına yakın bir sokakta ev kiralamıştı. O zamanlar Zeytinburnu mahrumiyet bölgesi gibiydi. Sular çoğu zaman akmazdı, elektrikler sık sık kesilir, sokaklar solgun ışıklar altında iyice aydınlanmazdı.

Bir süre sonra babam Beş Telsiz Mahallesi'nde bir arsa aldı. Oraya da bir ev yaptık, küçük bir ev. Gecekondu yaptık, bahçe içinde çok güzel bir evdi. Yani daha sonradan onu üç oda bir salon haline getirdik. Banyosu, tuvaleti, mutfağı olan güzel bir ev oldu orası. Etrafını da çevirdik ve bir kuyu açtık. Çok güzel, tatlı bir suyu vardı. Beş Telsiz Mahallesi o zamanlar bomboştu. Bağlar bahçeler göz alabildiğince uzayıp gidiyordu. Ta Çırpıcı Çayırı'na kadar, Londra Asfaltı'na kadar..

En güzel üzüm bağları buradaydı. Hiç unutmam bizim arkamızda da üzüm bağları vardı. Yetişmesi, bakımı, hasadı ayrı bir şenlik olurdu. Maalesef daha sonraki yıllarda bölgeye yoğun bir göç dalgası başladı. Üzüm bağları gitti, tarlalar, bahçeler hızla azaldı. Türkiye'nin muhtelif yerlerinden ve bizim hemşehrilerden gelip yer alanlar tarla sahibi oldular. Hemen hepsinin tapuları hisseli idi. Evler hep bu hisse tapulu araziler üzerinde yükseldi. Hatta bizim evin de tapusu hisseliydi. Ben daha sonradan alıp müstakil tapuya çevirdim, böyle bir şey de oldu. Yani bütün o bölgeye yerleşenler bir parsel alıp, hepsi kendi başlarına birer ev yaptılar. Tabi, bahçeli evler şeklinde. Sonra yavaş yavaş, millet para kazanıp biriktirmeye başlayınca, maddî durum düzeldikçe binalar da yükseltmeye başladı. Bir katlı, iki katlı, üç katlı evler yapıldı.

Biz oraya geçtikten sonra arkamızdan amcam geldi, halam geldi. Beş Telsiz Mahallesi daha çok göçmen ağırlıklıydı ama sadece göçmenler yoktu. Memleketin her tarafından insanlar gelmişti. Çok yapılı, çok kültürlü ilginç bir kompozisyonu vardı.

Meselâ komşularımız Giresunlu'ydu. Çok da severdik, komşularımızı. Çok iyi geçinirdik. Annem onları çok severdi, onlar da bizi çok severdi. Mesela Giresunlu komşumuzun bir oğlu vardı, -öldü sonra Allah rahmet eylesin-benden büyük, 25-26 yaşlarında yetişkin bir çocuktu. Kravat bağlamayı ben ondan öğrendim. Annesi de çok iyi bir kadındı. İsmi İpek. İpek abla derdik. Çok iyi bir insandı, iyi çocukları vardı, çok güzel bir komşuluktu. Birbirimize kendi evleri-

mizmiş gibi gider-gelir, karşılıklı ikramlarda bulunurduk. Yakınlık, saygı, sevgi ve karşılıklı anlayış vardı.

Evimizi Beş Telsiz Mahallesi'ne taşıdık ama babamın işyeri, yani bakkal dükkanı yine Gökalp Mahallesi'ndeydi. Yine erkenden kalkar, yine hiç aksatmadan işine gider, yine geç vakitlere kadar çalışırdı.

Babamdan hayata dair çok şey öğrendim. Bir kere çok çalışkan dürüst bir adamdı. Prensip sahibiydi. Beş vakit namazını muntazaman kılardı. Bırakın diğer vakit namazlarını sabah namazını bile aksattığını bilmem. Hasta olduğu zamanlar, otuz sekiz, kırk derece ateşle bile hiç şikayet etmez, kalkar namazını kılardı. Mahallemizde Beş Telsiz Camii vardı, sabahları oraya gider, namazını cemaatle eda ederdi. Oradan dükkana gider, erkenden kepenkleri açardı. Burası bizim ekmek teknemiz derdi. Geç açılan dükkanın bereketinin olmayacağına inanırdı.

Ben hatırlarım meselâ, bir terazimiz vardı. Bu teraziyi sabah akşam silerdi. İki kefesinden en çok da malları koyduğumuz tarafı silerdi. Gram koyduğumuz tarafa fazla özen göstermezdi. "Ya baba derdim, neden bu kadar özen gösteriyorsun, küçük bir tozun ağırlığından ne olacak?" "Olsun derdi, varsın ürün koyduğumuz taraf fazla gelsin. Müşterinin hakkı bize geçmesin." Aynı şekilde tartarken de terazinin kefelerine dikkat eder, gram tarafını hep yukarda kalmasını sağlardı. Bize de her seferinde sıkı sıkıya tembih ederdi, "Dikkat edin malın olduğu kefe her zaman aşağıda olsun. Soframıza hak etmediğimiz kazanç gelmesin, boğazımızdan şüpheli bir lokma bile girmesin" derdi. Terazi eşit olmayacak. Her zaman ürün tarafı bir tık fazla olacak. Yani diyeceğim; çok dürüst, doğru bir insandı.

Bazen düşünürüm de; hiç bitmeyen azminin, çalışma disiplininin, içinde bulunduğu zor şartlara rağmen ailesini, çocuklarını kimselere muhtaç etmeden geçindirmenin sırrını inancındaki bu berekette görürüm. Beş kardeşiz. Hepimizi, büyüttü, okuttu, evlendirdi, çoluk-çocuk sahibi yaptı. Ve hiçbir zaman halinden şikayetçi olmadı. Hep tevekkül ve sabır gösterdi.

Bizi de öyle sanıyorum, beş kardeşi o zor şartlarda, annem de babam da büyük bir gayret göstererek bugünlere yetiştirdi. Hepimiz evlendik işte, çoluk çocuk sahibi olduk.

1960 İhtilali...

1955'te İstanbul'a gelmiştik. Beş yıl sonra memlekette bir ihtilal oldu, 60 İhtilali. Askerler seçilmiş iktidarı zorla devirip yönetime geçtiler. Ben o yıllar ortaokuldaydım. Yaşım da 14 falandı. Tabi o yaşta birçok şeyi idrak edemedik. Neler olup bittiğini anlayamadık. Hem Türkiye'ye yeni gelmişiz hem de yaşımız küçük. Ama anormal birşeylerin döndüğünü hissediyordum. Annemin, babamın, diğer aile büyüklerimizin çok büyük bir üzüntü yaşadıklarını, ıstırap yaşadıklarını görüyordum ve kötü bir şeyler olduğunu anlıyordum. İhtilalden sonra Yassıada'da garip bir mahkeme kurulmuştu. Siyasileri orada yargılıyor ve duruşmaları hep radyodan yayınlıyorlardı. Bütün aile büyükleri radyonun başına toplanır, bu yayınları gözyaşları içinde dinlerlerdi. Sonrasında çıkan kararları biliyorsunuz. Memlekete onca hizmet etmiş, halkın reyiyle devleti yönetmiş onca siyasetçi hak etmedikleri muamelelerle karşılaştılar. Haklarında asılsızca çok kötü, çok yanlış şeyler söylendi. Halkı onlardan soğutmak için haklarında olmadık yalanlar söylediler. Sonra da acımasızca astılar. Hepimizin yüreği yandı. Bütün aile çok üzüldük, hüzünlendik,

Biz Demokrat Parti zamanında, o hükümetin kararıyla Türkiye'ye geldiğimiz için zaten Menderes'i çok severdik. Onu hep minnetle anar, saygı duyardık. Bu yüzden asılması bizi çok etkiledi. Günlerce evimizde kimsenin ağzını bıçak açmadığını bilirim.

Bu yüzdendir ki bizim aile hep Demokrat çizgide siyaset yapan partileri desteklemiştir. Ben kendimi bildim bileli bu hep böyle oldu. Yani yüzde yetmiş-seksen oranında biz hep sağ partilere oy verdik. İşte Demokrat Partiden sonra Adalet Partisi'ne verdik, Adalet Partisi'nden sonra da Erbakancı olduk. Babam, amcam, çocukları, bütün aile Milli Nizam Partisi'ni destekledik.

Lise Yılları

Orta eğitimimi İhsan Mermerci Ortaokulu'nda bitirdikten sonra sonra Bakırköy Lisesi'ne kaydoldum. O zamanlar Zeytinburnu'nda lise yoktu, sonra açıldı. Bakırköy'e trenle gidip geliyorduk.

Lisede iyi bir eğitim aldık. Çok iyi, çok nitelikli öğretmenlerimiz vardı. Hala isimlerini hatırlıyorum, fizik Nasra hanım, kimya Hicriye hanım, ondan sonra, matematiğe Necla hanım giriyordu. Bir de lise 1, lise 2'de o geldi, ondan sonra da başka bir erkek öğretmen geldi, ismini şu anda hatırlayamıyorum. Fakat çok iyi bir eğitim gördük, meselâ biyolojide Adil Yüksel diye bir hocamız vardı, bir kitabın da yazarıydı.

Normal bir lise talebesiydim. Öyle parmakla gösterilen çok girişken, çok parlak bir talebe değildim ama çalışıyordum, derslerime iyi çalışıyordum. Bir kere lise sondayken birdenbire hoca geldi, imtihan yaptı, yazılı yaptı, ben de hiç çalışmamıştım. Ondan sonra imtihanda da hiçbir şey yapamadık. Bir formülü yazmıştım yalnız, üç soruydu o zaman, hiçbirini yapamadım. Ertesi gün notları okudu. Bana sıfır verdi. Ben de dedim ki "Bana neden sıfır verdiniz? Ben kopya çekmedim, bir şey yapmadım, imtihana girdim, bana bir vermeniz lazım. Orada bir formül yazdım" dedim. "Otur otur, ben ne yaptığımı biliyorum" dedi. Ne yapacaksın ki öğretmene karşı? Sonra bir baktım, bir iki gün sonra, fizikten yan sınıfta sözlü imtihan yapmış. Ben yine çalışmamıştım doğru dürüst. Hemen teneffüste öğretmeni yakaladım. "Hocam, hiç ders çalışmadım. Biliyorsunuz sıfır da aldım. Bugün mümkünse beni imtihan etmeyiniz" dedim. Nasıl olsa aynı notu alacağım, bana biraz izin verin, birkaç gün çalışayım" dedim. Gene hiçbir şey söylemedi, suratını astı, ters bir öğretmendi, git, git dedi. Gittik, oturduk, başladı notları okumaya. Tam benim numarama yaklaştı, başını kaldırdı. Ama böyle bakışlarıyla, seni affediyorum, bir dahaki sefere hiç şansın yok der gibi bir hali vardı. Neyse ondan birkaç gün sonra tekrar geldi, sözlü imtihan yaptı, o imtihan çok iyi geçti, dokuz verdi, işte dört buçuk oldu ortalamam. Ama diğer notlarım benim sekiz. Yedi, sekiz, dokuz arasında devam ediyordu. Sıfırı dokuzla telafi ettik. Ortalama o sene yedi mi geldi, sekiz mi geldi şu anda hatırlamıyorum tam..

Lise yıllarında da yaz tatillerim hep çalışarak geçti. İlkokul ve ortaokul sıralarındayken berberde çalışmıştım. Daha sonra bir terzinin yanında çalışmaya başladım. Lise yıllarım aynı zamanda terzilik yaptığım yıllardır.

Çalıştığım terzi dükkanı Vefa'da idi. Allah rahmet eylesin, çok iyi bir ustam vardı. Mesleğinde tanınmış biriydi. Rizeli'ydi. Karadenizli meşhur, Suat Usta diye tanınırdı. Ustamın altta dükkanı, üstte de evi vardı. Nasıl olduysa amcamın çocuğunun vasıtasıyla buldum. O, Beyazıt'ta Beyaz Saray civarında çalışıyordu. Suat Usta'nın dayısının, yanında çırak aradığını duyunca hemen bana haber vermiş, ben de bu şekilde tanışıp çalışmaya başlamıştım. Ortaokulu bitirdiğim seneydi galiba. Kardeşim büyümüş, babama yardımcı olmaya başlamıştı. Benim de yazlarımı boş geçirme lüksüm yoktu. Amcamın oğlu söyleyince hemen gidip başladım. Ta Zeytinburnu'ndan kalkıp sabahın köründe Vefa'ya kadar yürürdüm. Amcamın çocuğuyla birlikte giderdik. Laleli'de ayrılırdık. O kendi işine giderdi ben de kendi işime. Orada senelerce çalıştım. Her yaz hiç aksatmadan terzilik öğrendim. Hatta üniversitede okurken bile bayramlarda yardıma giderdim ustama. Malum o zamanlar hazır giyim bugünkü kadar yaygın değildi. Terziler elbise diker, özellikle de bayramlarda sipariş yetiştirmekte

zorlanırlardı. Ben de onca yılın emeğine hürmeten, sevgi saygı çerçevesinde, herhangi bir para beklentisi içinde olmadan yardıma giderdim. Müstakil bir elbise dikemezdim ama paça, astar yapardım. Hatta son zamanlarda pantalon dikmeyi bile öğrenmiştim.

Ustamla ilişkimiz üniversiteyi bitirdikten sonra da sürdü. Ara sıra gider, ziyaret ederdim. Daha sonra o da beni ziyarete geldi. Zeytinburnu'nda açtığım polikliniğe geldi, hatta belediye başkanı olduktan sonra da ziyaretleştik. Vefatına kadar hiç kopmadık.

Aynı şekilde lise arkadaşlarım arasında da irtibatımın ömür boyu koparmadığı kişiler oldu. Meselâ Mehmet'le belediyede beraber çalıştık. Sonra Yücel Arda diye bir arkadaşım vardı. Makine mühendisi oldu. Yine avukat olan bir başka arkadaşım vardı. Ertan vardı, Eser vardı, Ahmet vardı... Allah mekânlarını cennet etsin, bazıları vefat etti ama hayatta kalanlarla hâlâ görürüz, konuşuruz.

Ve Üniversite...

Bizim lise yıllarımızda bir edebiyat bölümü vardı, bir de fen. Ben fen kısmına gittim, fenden mezun olanlar ya Teknik Üniversite'ye ya da tıbba gidiyordu. Veyahut da işte Fen fakültesi'ne gidiyordu. Sınava giren herkes aldığı puana göre bir üniversite seçiyor, oraya kayıt yaptırıyordu. Sınav sonuçlarına göre bütün fakülteleri kazanmıştım. Aldığım puanla giremeyeceğim fakülte yoktu. On tercih yapmıştım. Bu tercihler arasında tıp, benim en son tercihimdi. İlk başa iktisadı yazmıştım. Doğal olarak da iktisada gittim. iki, üç gün devam ettim, içime sinmedi. Oradan kaydımı alıp Fen Fakültesi Matematik bölümüne kayıt yaptırdım. Bir hafta kadar devam ettikten sonra oradan da vazgeçip Tıp fakültesine geçtim.

O zamanlar sistem öyleydi. Fakültelerin kayıt süreleri olur, o süre içinde puanı yeten istediği fakülteye kayıt yaptırır, beğenmezse kayıt süresi içinde bir başka fakülteye kaydını geçirebilirdi.

İnsan hayatında basit kararlar, küçük hamleler bazen büyük sonuçlar doğurabiliyor. Yani bütün hayatını farklı bir yönde şekillendirebiliyor. İktisadı bitirseydim muhtemelen hayatım bambaşka bir yönde seyredecekti, matematiği bitirsem daha başka.

Ailem bu tercihleri yaparken çok yönlendirici olmadı. Zira günlük hayatın gailesinden, işlerin yoğunluğundan dönüp bana bakacak halleri yoktu. Ama Tıp fakültesine girdiğimi öğrenince sevindiler tabi. Hani her anne-baba evlerinden bir doktor çıkmasını isterler ya... Öyle. Onlar için de doktor çocuğun annesi, babası olmak mutluluk vericiydi.

Benim tıbbı tercih etmemin en önemli sebebi, iş hayatına atıldığımda bir sermayeye ihtiyaç duymayacak olmamdı. Mezun olsam, küçük bir muayenehane açsam; bir stetoskop yani dinleme aleti, bir muayene divanı, bir masa, bir de sandalye yeter diye düşünmüştüm. Tıbba gitmeye karar verdiğim zaman dedim ki, en ucuz yol bu. Yani hayata atılırken sermayesiz yapılacak en iyi iş bu. Son tercihimiz öyle oldu ve Tıp fakültesinde de devam ettik, bitirdik hamdolsun. Doktor olduk.

Üniversitede yaşadığım ilginç olaylardan birini anlatmak isterim. İkinci sınıfta, biyokimya dersimiz vardı. Zor bir dersti. Mutahhar Yenson isminde bir biyokimya profesörümüz vardı. O zamanlar sınavlarımız sözlü yapılırdı. Elimizde karnemizle sınava girer, not alırdık. Bir arkadaşımla beraber beni de sınava kaldırdı. Ama ben çok iyi çalışmıştım. Yanımdaki kıza bir soru sordu. Kız makineli tüfek gibi tıkır tıkır tıkır anlattı. O zamanlar notlar bir, iki, üç, dört ve beşten oluşuyor. Bir pekiyi, iki iyi, üç-dört geçer. Ardından bana sordu. Ben de o güne kadar okuduğum ne varsa derleyip, toplayıp bir şey anlattım hocaya. Hoca da durdu, durdu, orada önünde not kağıdı var, üç dört yazdı. Geçer-kalır.

Tekrar kıza bir soru sordu, kız yine öyle hızlı hızlı anlattı, her şeyi mükemmel, ona hep bir veriyor. Tekrar ikinci soruyu bana sordu, yine anlattım, anlattım, yine aksilik işte, bilmediğim soru soruyor veya okumadığım yerden geldi diyelim, yine üç-dört dedi. Sonra kıza üçüncü soruyu sordu, kız dedi ki, bilmiyorum. Kız nasılsa garantiye aldı ya iki tane biri var, bir tanesini bilmese de geçecek. "Bilmiyorum" dedi. "Bilmiyorsan kalırsın. Ver karneni" dedi. Kızcağıza geçmez yazdı. Beni göstererek "Bu arkadaşın biliyor mu?" dedi. "Bilmiyor, ama ne yapıyor, mücadele ediyor" dedi. Karnemi alıp, üç geçer not verdi. Ve bana "Aferin. Önünde daha kaç imtihanın olursa olsun, sana imtihan falan dayanmaz, sen bütün imtihanları geçersin" dedi. Böylece bize demek istedi ki, teslim olmayın, mücadele edin, çalışın, uğraşın mutlaka başarılı olursunuz. Hoca benim gayretimi görmüş, bu yüzden de takdir etmişti.

71 Muhtırası...

Üniversite yıllarımız Türkiye'nin önemli sosyal olaylarının yaşandığı yıllardı. 68 Kuşağı olarak bilinen gençlik olayları o yıllarda yaşandı. O zaman yaşananlar hem dünyanın hem de Türkiye'nin belleğinde derin izler bıraktı.

1965'te başladığım üniversiteyi 1971'de bitirdim. Üniversitenin sonlarına doğru Türkiye yeni bir askeri müdahaleye daha maruz kaldı.

İlk olaylar 67'de Fransa'da oldu. Sonra Fransa'da bitti, bizde başladı. Türkiye'de gençlik resmen ikiye bölündü. Bir tarafta sağcılar, diğer tarafta solcular... Türkiye bölündü, kamplaştı. Ve bu kamplaşma içinde bulunan gençlik Türkiye'ye büyük zararlar verdi. Hatta ihanet ettirildi. O gençlik Türkiye'ye ihanet etmiştir. Neden ihanet etmiştir? Tabi ki bilerek değil. Onların tüm enerjileri, hedefleri, hayalleri memleket içindi. Fakat dış güçlere ve ideolojilere alet olup, şuursuzluktan, bilgisizlikten Türkiye'ye çok uzun yıllar kaybettirdiler. O yıllarda bu çekişme ve kavgalar olmasaydı; ben inanıyorum ki gayrisafi millî hasılamız yirmi bin dolarların üzerinde olacaktı.

O zaman yaşadığımız bir olayı hiç unutmam.

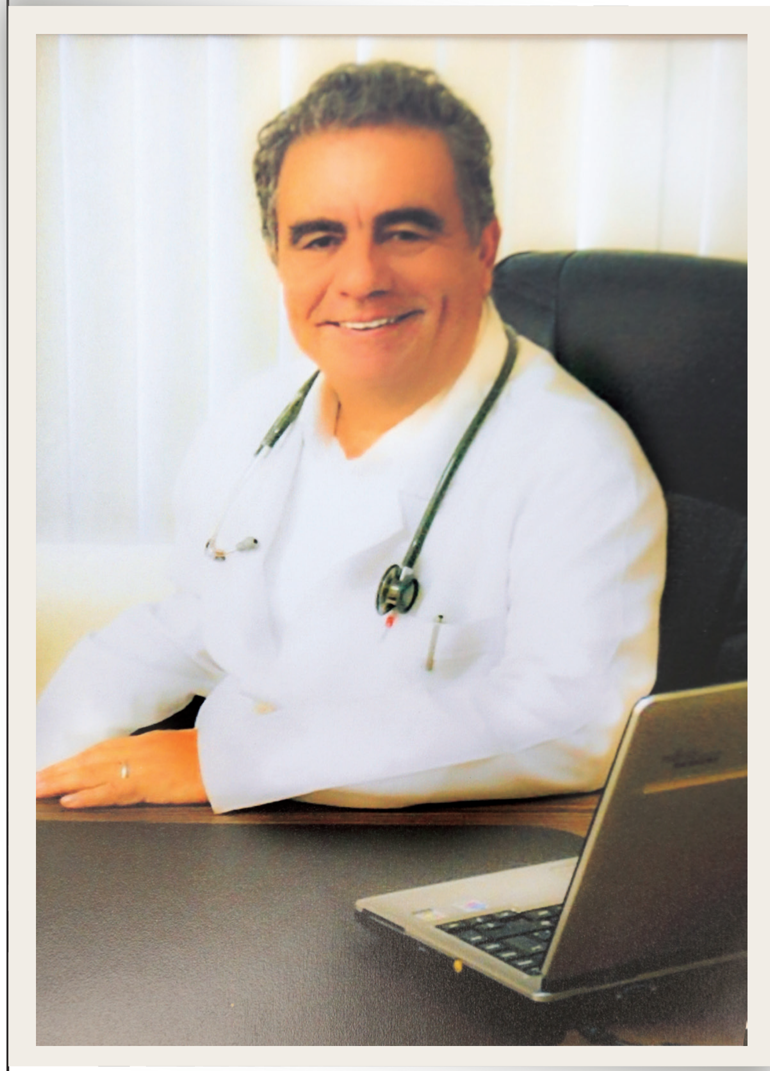
Beyazıt'ta İstanbul Üniversitesi merkez binasına doğru gidiyorum. İkinci veya üçüncü sınıftaydım. Bir kalabalık, bir nümayiş var. Gürültü, patırtı arasında büyük kapıdan içeri girdim. Baktım karşıdan büyük bir kalabalık geliyor. Bağırıyorlar, çağırıyorlar. Sonradan ismini öğrendiğim Deniz Gezmiş ve arkadaşları en önde. Yanlarında da iri yarı, yani Deniz Gezmiş'in boylarında ama enine kalıplı genç bir adam var. Gittiler rektörün odasını bastılar. Kırdılar, döktüler ve Deniz Gezmiş orada kahraman ilan edildi. Gençliğin lideri oldu. Niçin oldu, rektörün odasını parçaladığı için oldu. Yanındaki adam kim biliyor musunuz? Masis diye bir Ermeni. Sonradan anlaşıldı ki, o Ermeni, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarına olayları yaptırdıktan sonra akşam uçağıyla Paris'e gidiyor.

Bundan bugün bahsetmezler. Ama bu yaşanmış bir olaydır ve doğrudur.

Yani diyeceğim bir dönemin gençliği bazı provakatörler tarafından, bazı gizli servisler tarafından bu ülkeye ihanete zorlandı. İhanet ettirildiler. Onların hiçbiri kahraman değildi. Biz kahramandık, yani ben ve benim gibiler...

Meselâ boykot yapılırdı, ben çıkar konuşurdum. "Arkadaşlar, biz buraya okumaya geldik, yapmayın, etmeyin." Kimse dinlemezdi. "Yuh, çık dışarı, defol git." Bir sürü hakaret, küfür. Üniversite işgalleri bütün eğitimi neredeyse durdurmuştu. Bir sağcılar işgal ederdi, bir solcular... Ve sonunda Türkiye'nin geldiği nokta ortada... O gençlerin sonu da... Yazık oldu, hem onlara hem ülkeye...

Bütün bu hengame ve ülkenin o zamanki kargaşası içinde rahmetli Necmettin Erbakan'ı takdirle anarım. Zira kendisine inanan, peşinden giden Akıncı Gençlik'i hadiselerin dışında tutmayı başardı. Onları heder ettirmedi. Bu onun ülkeye yaptığı en büyük hizmettir. O gençleri ne sağcı, ne solcu diye kırdırdı, ne de ihtilale ezdirdi. O gençlik dipdiri kaldı ve bugün Türkiye'yi yönetiyor.

Türkiye'nin Zor Yılları

Diyeceğim o yıllar zor yıllardı. Hem üniversitede okuyanlar için hem ülke için... Gençler sağ sol diye iki cepheye ayrılmıştı ve herkes birbirini düşman olarak görüyordu. Bu düşmanlığı nötralize edecek hiçbir şey güç yoktu. Bu hal giderek daha da derinleşti

Bir sağcı solcuyu görse hemen öldürmek istiyor, yok etmek istiyor, bir solcu sağcıyı görünce aynı şekilde yok etmek istiyordu. Sağduyu, mantık kalmamıştı.

Benden bir iki sınıf aşağıda bir kız vardı. Emekli bir subayın kızıydı. Zaman zaman kampüste, bahçede konuşur, tartışırdık. Başlangıçta çok aklıselim hareket ediyordu. Fakat giderek militanlaştı. Dev-Sol'un militanlarından biriyle evlendi. Evlendiği bu çocuk daha sonra bir çatışmada öldürüldü. Gel zaman git zaman fakültenin son sınıfına geldik. Hiç unutmam Mart ayıydı. Ben kantinde oturuyordum. Başımı bir kaldırdım, başımda şöyle iri-yarı, uzun boylu, izbandut gibi bir genç duruyor. Başka gençler de vardı. Bir de yanında o kız. Üzerlerine eteklerine kadar dökülen uzun paltolar giymişler. Onlar bana bakıyor, ben onlara bakıyorum. Kız küçük bir işaret yapsa üzerime saldıracaklar. Neyse ki kız vazgeçti ve birden sırtını dönüp gitti. Diğerleri de onunla beraber gittiler.

Diyeceğim, çok zor, heyecanlı günler geçirdik.

Ben üniversiteyi 1971'de bitirdim. Biliyorsunuz o yıllarda gene bir askerî müdahale oldu. Askerler hükümete bir muhtıra verdiler. Adalet Partisi iktidardaydı, Süleyman Demirel de başbakandı. Bu muhtıra üzerine Demirel Hükümeti istifa edip çekildi.

O dönemde diyorlardı ki sol bir harekat olacakmış, muhtıra ile o önlenmiş. Muhtırayı Amerika'ya yakın subaylar gerçekleştirmişler. O günün şartlarında bu muhtırayı izah etmek mümkün değil. Neden mümkün değil derseniz; zaten ülkede sıkıyönetim vardı. İster sağ-sol çatışmaları deyin, terör ve anarşi deyin, gerekse başka sıkıntılar. Ama gerçek şu ki yönetim büyük oranda zaten askerlerin elindeydi. Sıkı yönetim ne demektir? Terörü, anarşiyi ortadan kaldırmak mı istiyorsun, elinde yetki var. Bunun için sana her türlü imkân sağlanmış. Ama maalesef askerler o yolu seçmedi. Halbuki ekonomi kötü değildi. Türkiye o günlerde yüzde yedi sekiz gelişme hızı ve beş-altı enflasyon ile kalkınıyordu. Durum çok iyiydi. Hal böyleyken maalesef o muhtıra verildi ve hükümet görevden alındı. Ondan sonra zaten her şey raydan çıktı. Her şey. Sağ sol kavgası daha da derinleşti, partiler daha agresif oldu, memleket daha çok gerildi. Yani bu muhtıranın Türkiye'ye hiçbir faydası olmadı.

Yalnız şu vardı. Batılılar, özellikle de Amerika Türkiye'deki afyon üretiminden rahatsızdı. O zamanki hükümet bu afyon ekimini Amerika'nın isteği için durdurmadı. Daha doğrusu bunun karşılığında yerine koyacak birşeyler talep etti. Demirel Hükümeti, "Tamam biz bunu durduralım ama bunun bir malî portresi var. Bu yükü karşılayın isteğinize makul yaklaşalım. Ziraatçimizi başka bir alana yönlendirelim" dedi. Amerika bunu kabul etmedi. Daha sonra da askerler harekete geçti ve hükümet bildiğiniz gibi silah zoruyla devrildi. Bu hadise büyük bir hadisedir ve o dönemde neler olup bittiğini, perde arkasında yaşanan gelişmeleri, o dönemi araştıran tarihçiler verecektir.

Ülkenin yaşadığı bu hengamede hayat bir şekilde akıyordu ama sosyal faaliyetlerimiz kısıtlıydı. Arada bir sinemaya gider ama daha çok da Türk Mûsikisi konserlerini takip ederdim.

Âdeta tiryakisi gibiydim. O sıkıntılara rağmen 15 günde bir muhakkak Harbiye'ye gider, konserleri takip ederdim. Yazları da mahalledeki gençlerle sandal gezileri yapardık.

Mezuniyet ve Askerlik Yılları...

Fakültenin son aylarında daha çok asistanlarla konuşur, mezun olduktan sonra ne yapmamız gerektiği konusunda fikirlerini alırdım. En çok aldığım tavsiye askere gitmek üzerine oldu. Dediler ki; "Hiçbir şey yapma, ihtisasa başlama mezun olur olmaz doğrudan askere git. Çünkü ihtisasa başlarsan belli bir süre burada kalacaksın. Az değil dört sene. Ondan sonra burada bir düzen kurmaya çalışacaksın. Ondan sonra askere gitmenin hayatında bir sürü zorlukları olacak."

Tavsiyeleri mantıklı geldi. Diplomayı aldıktan sonra dört-beş ay kadar bekledim. Bu sürede alanında çok iyi bir dahiliye uzmanı arkadaşımın muayenehanesi vardı, onun yanına gidip geldim.

1 Ocak 1972'de de askere gittim. Acemi eğitimini Samsun'da gördüm. Usta birliği kuram Hatay Dörtyol'a çıktı. Mecburen pılıyı-pırtıyı toplayıp yeni görev yerimize intikal ettim. Memleketin bir çok yerinde olduğu gibi Dörtyol'da da doktor eksiği vardı. Üstelik hastanesi de yoktu.

Komutanımız çok iyi, anlayışlı bir adamdı. "Hem buraya hem de kendine faydası olur bir muayenehane aç, ben buna tolerans gösteririm. Böylece halka da, kendine de iyilik yapmış olursun" dedi. Ben de küçük bir muayenehane açtım. Burayı hem işyeri hem de ev olarak kullandım.

Güneydeki bir çok vilayetimizde olduğu gibi Hatay'da da en büyük sorunlardan biri akrep ve yılan sokmaları idi. Buranın meşhur bir de "Yılancı Hacı"sı vardı. Özellikle yaz aylarında belediye hopörlöründen sık sık anons yapılır, "Falanca mahallede akrep sokması var, filanca mahallede yılan sokması var, Yılancı Hacı acilen oraya gelsin" falan denilirdi.

Bir gün gece yarısı bir-iki civarında kapı vuruldu. Açıp baktım iki genç. "Bir akrep sokması var gelir misiniz" dediler. Hemen çantamı hazırladım, çıktık. Yolda giderken gençler aralarında konuşuyorlar, "hacının nefesi tutmadı, acaba sarhoş muydu" diyorlar. Neyse gittik, iki tane genç kız... Akrep sokmuş. Hemen gerekli tedavileri yaptım, tansiyonlarını düşürdüm, ağrıları geçti ve döndüm. Aradan birkaç gün geçti. Komutan beni çağırdı. "Doktor biz eğitime çıkacağız, malzemelerini hazırla birliğe gel" dedi. Ben de subay arkadaşlardan duyuyordum, yakın zamanda Kıbrıs'a çıkartma yapılabilir diye. Malum oralarda da yılan, akrep sokmaları çok olur diye bu konuda eğitiliyorduk. Elimizde, serumlar, ilaçlar vardı. Onları hazırladım ve eksiklerle ilgili de bir liste yaptım. Gittim komutana dedim ki "bu ilaçlar bana lazım." Baktı ne kadar tutuyor?" dedi. "Beş bin küsur lira" dedim. "Sen ne yaptın, bu kadar parayı ben nereden bulucağım. Bizim kantinin bir aylık cirosu." Yapacak bir şey yok, bu ilaçları almamız lazım" dedim. "Ya İskenderun Âskeri Hastanesi'ne gidelim, oradan temin edelim veya Adana Askeri Hastanesi'ne gidelim."

Ben böyle söyleyince güldü. "Bizde ilaç çok. Sen yarın birliğe gel, bizdeki ilaçları görürsün" dedi.

Ertesi gün gittim birliğe. Baktım askerler eğitim pozisyonunda dizilmişler. Ortada da sivil kıyafetli bir adam, yanında da bir çuval var. Dediler ki, "Bu adam Yılancı Hacı, yanındaki çuval da tuz çuvalı."

Yılancı Hacı, o tuzu okudu, üfledi ve bizim askerlerin ağzına sırayla birer parça attı. Yanımda bir tane asteğmen arkadaş vardı. Ona dedim ki: "Ya böyle maskaralık mı olur?" O da güldü. "Gel bak sana göstereyim" dedi. Yılancı Hacı'nın yanına gittik. Adam yaz sıcağında kocaman bir ceket giymiş. Bizim de üzerimizde kısa kollu yazlık elbiseler var. Yılancı Hacı, asteğmenin kolunu açtı, üzerine küçük bir yuvarlak çizdi. Sonra da ceketinin yakasını kaldırdı. İçi akrep kaynıyor. O akreplerden birini açıp çizdiği yuvarlağın üstüne koydu. Gözlerime inanamadım. Akrep sağa gidiyor, sola gidiyor ama o çizdiği alanın dışına bir türlü çıkamıyor, üstelik sokmuyor da... Ondan sonra Hacı eliyle çizgili ala-

nın dışına itti. Akrep anında soktu. Adamın kolu anında kızardı, sonra ağrı ve terleme başladı. Tansiyonu düştü. Ben telaşlandım. "Hemen revire götürüp müdahale etmemiz lazım" dedim. Ben böyle dedikçe Yılancı Hacı, soğukkanlı bir şekilde "Müdahaleye gerek yok, müdahaleyi ben yapacağım" dedi. Neyse bir bir süre daha bekledikten sonra başladı okumağa. Okumasını bitirince elleriyle şöyle bir sıvazladı. Akrebin soktuğu yerden çiğ tanesi gibi bir damla çıktı. Kısa zaman içinde ağrısı da geçti, tansiyonu da normale döndü.

Çok daha ilginci tatbikat alanında oldu. Yılancı Hacı'nın okuduğu tuzu bir pirinç kavanozuna doldurmuş bizimkiler, yatarken birer miktar yutup uyuyorlar. Sabah bir uyandım ki, çadırdan çıkan askerler postallarını çıkarmış silkeliyorlar. Hepsinin de içinden kocaman akrepler düşüyor. Hiç kimseye zarar vermedi. Eğitim süresince de bir tane bile akrep sokma vakası olmadı.

Sonra biz Yılancı Hacı'yla arkadaş olduk. Sık sık benim muayenehaneye geliyordu. Sohbet edip tavla oynuyorduk. Tavlada da inanılmazdı. Zarı fırlatırdı, hangi sayı lazımsa mutlaka o sayı gelirdi. Hiç birimiz onu yenemezdik.

Bir gün yine böyle tavla oynuyorduk. Adamın biri koşarak telaşla yanımıza geldi. "Bizim eve bir yılan girmiş, çocuklar çok korkuyor. Ne olur onu çıkarın" dedi. Yılancı Hacı, adamı sakinleştirdikten sonra "Git şu bakkaldan bir çuval kaya tuzu al, eve git. Biz geliyoruz" dedi.

Adam tuzu alıp gitti. Hacı'nın da kırık dökük bir arabası vardı. "Gel doktor birlikte gidelim" dedi. Atlayıp gittik. Evin yakınında bir ağaç gölgesine oturduk. Hacı yine o tuza ne okuduysa bir şeyler okudu. Sonra aldı çuvalı, toprak sahada kireçle çizgi çizermiş gibi evin etrafına döktü. Bizim göreceğimiz bir yerde de küçük bir aralık bıraktı. Beklemeye başladık. Bu arada bize ayran, meyan kökü gibi içecek ikram ettiler. Bir yandan içip bir yandan bakıyoruz. Bir süre sonra yılan evden çıktı. Başını kaldırdı dolanmaya başladı. Çıkmak istiyor çıkamıyor. Ta ki boşluk bırakılan yeri bulana kadar. Oradan sıyrıldı ve kaçıp gitti. İnanılır gibi değil ama bütün bunları gözlerimle gördüm. O bölgedeki insanların koruyucusu, gizemli doktoruydu. Derlerdi ki; tuza veya bala okuduğu zaman, o tuzdan veya baldan yiyenleri bir yıl boyunca yılan ve akrep sokmazmış.

Bölgede bilinen meşhur bir adamdı. Günün hangi saatinde olursa olsun, kim çağırırsa çağırsın hiç üşenmez, kalkar giderdi. Ve hiç kimseden de en ufak bir ücret almazdı. Bölgenin o yakıcı sıcaklarında vatandaşlara büyük faydası dokunan bir adamdı. Daha sonra çeşitli televizyonlarda haber araştırma programlarına çıktı. Bütün Türkiye benim anlattığım bu olayları televizyon programlarında gördü.

Dörtyol'da vatanî vazifemi bu şekilde yerine getirdim. İtiraf etmem gerekir ki iyi de para kazandım. Bu arada meslekî olarak da ciddi bir tecrübe kazandım.

Bir aylık kazancımla beş-altı yaşlarında iyi verim veren bir dönüm portakal bahçesi alabiliyordum. Ama ben almadım. Çünkü küçük bir kasabada pratisyen hekim olarak kalmaktan korkuyordum. Ben ihtisas yapıp hayatımı İstanbul'da devam ettirmek istiyordum.

Askerlik Sonrası

Askerlik bitince Zeytinburnu'na geldim. Gökalp Mahallesi'nde Otuz Dokuzuncu Sokak'ta küçük bir muayenehane açtım. Aynı sene imtihanlara girmiştim. Kazanıp ihtisasa başladım. Böylece hem kendi muayenehanemde çalıştım hem de ihtisasımı yaptım. Aynı zamanda Narin Mensucat'ta işyeri hekimliği yapıyordum. İşyeri hekimliği, hastane, muayenehane arasında bütün gün koşturup duruyordum. İşler bitince de eve dönüyordum. Yoğun bir tempom vardı. Dur durak bilmeden aralıksız çalışıyordum.

İhtisasım iç hastalıklar üzerineydi. Bu yoğun tempo içinde ihtisası tamamladım.

YENİ YAPILAN
ZEYTİNBURNU BELEDİYE
BAŞKANLIĞI BİNASI

SİRKECİ — HALKALI TREN
HATTININ ÜZERİNDE
İNŞAA EDİLEN
KÖPRÜLERİN EN GÜZELİ

İhtisas bittikten sonra poliklinik haline getirdim. Otuz Dokuzuncu Sokaktaki muayenehanemi Bulvar Caddesi'ne taşıdım.

Askerden döndüğümde sene 1973 Haziran ayıydı. Bilindiği üzere 1974 Temmuz ayında da Kıbrıs Barış Harekatı gerçekleşti. O harekata katılmak bize nasip olmadı ama askerliğimi yaptığım birlik doğrudan harekatın içinde yer aldı. Zaten bütün eğitimimiz bu harekata katılacak şekilde yapılmıştı. Birliğimizden bazı arkadaşlarımız bu harekatta şehit oldular. Allah rahmet eylesin.

Tatsız Bir Suikast Olayı

Bu arada evimizde siyaset konuşulur oldu. Biz o zamanlar düşünce olarak Milli Selamet Partisi'ne yakındık. Amcam Milli Selamet Partisi'nde Zeytinburnu İlçe Başkanlığı yapıyordu.

O zamanlar Milli Selamet Partisi kimsesizdi, öksüzdü, garipti. Biz o şartlarda bu partiye sahiplendik. Maddî manevî elimizden geleni yaptık. O arada bir sendika kuruluşu vardı Hak-İş. Hak-İş'in kuruluşuna maddî manevî destek verdim. Bazı toplantılarına katıldım. Hatta bir defasında toplantı çıkışında silahlı saldırıya uğradık.

Saldırı olduğunda yanımda bir kişi daha vardı. Ben vuruldum. Gece karanlığındaydı. O zamanlar Bulvar Caddesi ıssız. Gecenin zifiri karanlığında bir araba bile geçmiyor. Arkadaşım güç bela yoldan geçen bir minibüsü durdurdu. Beni bu minibüse atıp hastaneye götürdüler.

Ermeni Hastanesi'ne götürelim dediler. Yok dedim beni Çapa Hastanesi'ne götürün. Ciddi bir kan kaybı vardı. İlk başlarda iyiydim, konuşulanları filan anlıyordum ama Pazartekke civarında fenalaştım. O an öleceğimi zannettim. Her tarafım uyuşmuştu. Her halde ölüm böyle geliyor insana diye düşündüm.

Neyse bir şekilde beni hastaneye yetiştirdiler. Allah razı olsun Necmettin Sökücü adında bir cerrah ve onun Antepli olduğunu hatırladığım bir başasistanının da olduğu bir ekip tarafından ameliyata alındım. Ameliyattan sonra işte sabaha karşı kendime geldim. Orada bir müddet yatıp tedavi gördüm.

Necmettin Erbakan'ın İlgisi

1978 yılında bir bayram günü idi. Bayramın ikinci veya üçüncü günü olması lazım; Milli Selamet Partisi'nin Genel Başkanı rahmetli Necmettin Erbakan hastanede ziyaretime geldi. Yanında İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk ve Adalet Bakanı Şevket Kazan vardı. Bir de partinin İstanbul İl Başkanı rahmetli Abdullah Tomba...

Ziyaret esnasında halim çok kötüydü. Hem bakımım kötüydü hem yattığımız yer koridorun sonunda küçük bir odaydı. Kırk derece ateş içinde yanıyorum. Ziyaret o hal içinde gerçekleşti.

Rahmetli Necmettin Erbakan, beni o halde görünce hemen müdahale etti. "Bu çocuğu hemen alıp Vakıf Gureba Hastanesi'ne götürün" dedi. Sağolsun. Bu talimat üzerine beni hemen hastaneden çıkardılar ve Vakıf Gureba'ya taşıdılar.

Vakıf Gureba'da Prof. Dr. Asaf Ataseven kontrolünde çok güzel tedavi gördüm. Hastane personeli benimle yakından ilgilendiler. Orada yavaş yavaş iyileştim. Bir müddet sonra da çıktım.

Zahit Kotku Hocaefendi ile Temaslar

Ancak bu tedavi esnasında kurşun yarasının olduğu bölge enfeksiyon kapmıştı. Karnımda, cilt altında bütün yaralar açıktı. Arada bir hastaneye pansumana gidiyordum ama bir türlü bu yaralar iyileşmiyordu.

Bir başasistanımız vardı. Yine pansumana gittiğim günlerden birinde beni gördü. “Bu nasıl iştir, sen daha iyileşemedin mi?” dedi. “Sürekli gelip gidiyorum bir türlü düzelemedim” dedim. Çok nazik, kibar biriydi. “Fatih’te bizim bir hocamız var, isterseniz bir de ona gösterelim” dedi. “Peki, olur da, kimdir bu hoca, tanıyor muyum?” dedim. “Adını mutlaka duymuşsundur, İskender Paşa Camii’nde vaazlar verir, Zahit Kotku Hoca” dedi. Şaşırdım tabi. Neticede bahsettiği bir din adamı. Vaazlar, sohbetler veriyor. Bu tip yaralanmalara karşı ne yapabilir ki” diye düşündüm ama yaralar da bir türlü iyileşmiyor, bir de onun görmesinden ne zarar gelebilir ki diye düşünüp kabul ettim.

Başasistan arkadaşımız randevu almış. Bir gün yanıma geldi, “akşam namazından sonra bizi bekliyor” dedi. Hiç halim de yok ama mecburen kalkıp gittik.

Akşam namazı cemaatle kılındı. Namazdan sonra bütün cemaat çıktı. Biz kaldık. Asistan arkadaşımız Zahit Kotku Hoca’nın yanına vardı. “Size bahsettiğim doktor arkadaşımızı getirdim. Komünistler vurmuş, yaraları iltihap kapmış, iyileşmiyor” dedi. Beni yanına çağırdılar. Kesinlikle el öptürmüyordu. Tokalaşıp derdimi anlattım.

Uzun uzun dinledikten sonra bana baktı, “Lütfen soframıza buyurun” dedi. Geniş bir oturma odası, bir sini, sininin ortasında bir tas yemek getirildi. Kaşıklar dağıtıldı. Hoca efendi beni yanına oturttu. Yemekler yendi, herkes sofradan kalkmaya başladı. Ben de fazla usul erkan bilmiyorum, ne yapacağıma karar veremedim. Tam kalkmaya çalışırken birden gözlerim karardı, başım dönmeye başladı. Bu esnada Hoca Efendi’yi karşımda nurdan bir halenin içinde gördüm. Çok güzel, çok mübarek bir insandı.

Her taraf zifiri karanlık, bir tek onu görüyorum. Bir ses duydum, “otur, otur yorulma” diyordu. Meğer ben o esnada ayağa kalkmışım. Neyse oturdum. Oturduktan bir süre sonra “sen kalk şu karşıdaki sedire otur” dedi. Yan tarafta bir sedir vardı. Oraya oturdum. Bir süre sofradaki cemaat mensuplarıyla hasbihal ettik. Bazıları bazı sorular soruyor, o da tatlı tatlı anlatıp, sorulara cevaplar veriyordu. Sohbetten sonra bana, “Gel yanıma” dedi. Gittim oturdum karşısına. “Sen namaz kılıyor musun dedi. “Ben vakit namazı kılmıyorum, cumadan cumaya gidiyorum camiye” dedim. Hoca, “namaz kılmasını biliyor musun?” dedi. “Biliyorum hocam” dedim. Bunun üzerine beni bir güzel imtihan etti. Kaç vakit namaz kılınır, namazlar kaç rekâttır, namazlarda hangi sureler, dualar okunur, tek tek sordu. Sureleri, duaları okuttu. Ben de bütün sorularına cevap verdim. Bunun üzerine bana “Sen namaz kılabilirsin, niye kılmıyorsun? Namaz kıl” dedi. Ondan sonra da bana “Şu yaralanma işi nasıl oldu, anlat” dedi. Hepsini anlattım. Böyle böyle oldu, tedavim uzun zamandır sürüyor ama yaralar bir türlü iyileşmiyor” dedim. “İyileşir inşallah” dedi. Sonra dua okudu ve eliyle karnıma dokundu. “Şimdi kalkıp yine eski yerine otur, ama namazlarını aksatma” dedi. “Peki” dedim.

O akşam bütün cemaat dağıldıktan sonra ben de bir taksiye atlayıp eve döndüm.

Sabah kalktım. Abdestten önce sargıları çıkarıp pansuman yapacağım, kanama varsa temizleyeceğim ve ardından namaza duracağım. Filasteri bir açtım, normalde gazlı bezleri çıkarırken o kadar ağrırdı ki, âdeta gözlerimden yaş gelirdi. O kadar canım yanardı. Filasteri bir açtım, gözlerime inanamadım. Yaralar kapanıp bütünüyle iyileşmiş. Sadece hafif bir kızarıklık, bir pembelik kalmış.

O günden sonra da Allah’ın inâyetiyle tamamen iyileştim.

İyileştikten sonra yine eskisi gibi çalışmaya başladım. Sonra zaman geçti, Zahit Kotku Hocaefendi hastalandı. İki hafta kadar ona bakmak da bana nasip oldu.

Belinde bir ağrı vardı. Ben de bir asistanla beraber ona tedavi uyguladım. Fizik tedavi ve bazı tedaviler uyguladık.

Sonra ki günler rüyalarıma girdi. Bir süre namaza devam eder, sonra bırakırdım. Ne zaman namazı bıraksam rüyama girer, nurdan bir hâle içinde bana bakarak "gel" derdi. Ben de kalkıp giderdim. Daha çok cuma namazlarına giderdim. Bir hafta olmasa ikinci hafta mutlaka giderdim.

Yine bir ara namazlarımı aksatmıştım. Rüyamda "gel" dedi, gidemedim. İkinci defa "gel" dedi. Yine gidemedim. Üçüncü defa rüyama girip "gel" dediğinde üzgündü. Namazlarımı aksattığım için sanki bana kırgındı. Küskün bir hali vardı. Neyse uyandım bir de baktım ki vefat etmiş. Vefat haberini aldım. Hemen kalkıp camiye koştum ve Süleymaniye Camii'ndeki cenaze namazına yetiştim.

İskender Paşa Cemaati lideri olarak bilinen rahmetli Zahit Kotku Hoca Efendi'nin ben de böyle bir hatırası vardır. İyi bir adam, doğru bir insan olmamızı istiyordu. Allah rahmet eylesin.

Bu vesileyle onu hatırlamışken şunu söylemek isterim: Zahit Kotku Hoca, Türkiye'nin önemli alimlerinden, kanaat önderlerinden biriydi. Çok mübarek, çok mütevazi bir zat idi. Elinde pamuk gibi bir yumuşaklık, yüzünde nur gibi bir ifade vardı. Oturuşuyla, bakışıyla, sohbetleriyle insana huzur verirdi. Yanında bulunduğunuz zaman çok istifade eder, çok şey öğrenirdiniz. Gerçek bir din alimi, hakiki bir inanmış mümin idi.

Biliyorsunuz kendisi de bizim gibi göçmen bir ailenin çocuğudur. Dağıstan muhaciridir. Kafkaslar'dan göçmüştür. Osmanlı-Rus Harbi esnasında Anadolu'ya gelmişlerdir. Çok önemli hizmetler etmiş, çok talebeler yetiştirmiştir. Yetiştirdiği bu talebeler arasından siyasetçiler, devlet adamları çıkmış, memleketin yönetiminde önemli mevkilere gelmişlerdir.

Zahit Kotku Hoca Efendi, pazar günleri ikindi namazlarını müteakip İskender Paşa Camii'nde vaazlar verirdi. Müslümanların birlik ve beraberlik içinde olmalarını vurgular, **"**Görmez misin ki, yağmur ne kadar çok yağarsa yağsın, tanecikleri hemen birleşir, toplanırlar. Derken dereler, nehirler meydana gelir. Neticede bunlar barajları doldurur. Enerji santrallerini işletir, araziyi sular, şehirlerin elektriğini temin ederler. Bu nimet sâyesinde insanlar rahata kavuşur, işleri kolaylaşır. Bu ne büyük bahtiyarlıktır. Bundan ibret almalı, birlik ve beraberliğimizi temine çalışmalıyız. Tek tek hareket edersek, hepimiz helak oluruz. Ne kadar dindar olursan ol, birlik ve beraberliği her işin üstünde tutmadıkça, herkes kendi başına buyruk hareket ettikçe bir yere varılmaz" diyerek müslümanların her iş ve hareketlerinde tek yürek, tek kuvvet olması gerektiğine işaret ederdi**.** Mütevazi, azim sahibi, hiç kimsenin gönlünü kırmamaya önem veren bir insandı. Tanıdığına, tanımadığına selam verir, güler yüz gösterir, gönüllerini alırdı. Hafızası kuvvetli, konuşması samimi idi. Çoğu zaman halk telaffuzu ile konuşur, karşısındakine konuşma fırsatı verirdi. Kimseden doğrudan doğruya bir şey istemez, kapalı sözlerle ifâde ederdi. Anlaşılmazsa sabrederdi. Hiçbir zaman şeyhlik tavrı takınmaz, kendisini ve makamını büyük bir maharet ve tevazu ile gizlerdi.

Biliyorsunuz kendisi Nakşibendî idi. Onun sayesinde ben de Nakşibendîliğe intisap ettim. Vefatından sonra da sohbetlere devam ettim. Zahit Kotku Hoca Efendi'nin vefatından sonra yerine damadı Esat Coşan geçti. O da Pazar sohbetlerini her hafta ikindi namazından sonra düzenli olarak sürdürdü. Ben de zaman zaman bu sohbetlere katıldım.

Siyaset-Tarikat İlişkileri

Gel zaman git zaman bizim Anavatan Partisi'nin başına Mesut Yılmaz geçti. Bir gün Mesut Bey'le konuşurken dedim ki; "Biz şimdi muhalefetteyiz. Bu cemaatlerle cemaat liderleri ile görüşsek, yani onların bir gönüllerini alsak, yarın öbür gün desteğe ihtiyacımız olduğunda hiç olmazsa yüzümüz olur." O, benim fikrimi yerinde buldu. "İyi olur" dedi. "Sen aracılık yapar mısın, bir görüş-

me ayarlar mısın" dedi. Ben de "yapabilirim" dedim. "İsterseniz İskender Paşa Cemaati'nden başlayalım" dedim. "Tamam, sen organize et" dedi. Esat Coşan Hoca'nın böyle dış münasebetleri düzenleyen bir yardımcısı vardı. Bizim de hemşerimizdi. Hemen onunla görüşüp durumu anlattım. Anlayışla karşıladı. "Ben" dedi "hoca efendiye bir ileteyim." Gitmiş, konuşma, görüşme talebimizi anlatmış. Hoca Efendi de memnun olmuş. "Tabi memnuniyetle görüşürüz, buyurup gelsinler" demiş. Fakat çok erken bir tarihte randevu verdi. Günlerden perşembe veya cuma idi. Bize "Pazar günü saat dokuzda Üsküdar'da bekliyorum" dedi.

Bu cevap üzerine ben hemen Mesut Bey'i aradım. Durumu anlattım. Uygun gördü. Zaten hafta sonları genellikle İstanbul'a geliyordu.

Buluşup saat dokuzda randevu verilen yere gittik. İl başkanımız, teşkilat başkanımız filan da vardı. Önce beraberce bir görüşme yaptık. Hal hatır sorulup, ikramlarda bulunuldu. Sonra biz dışarı çıktık. Mesut Bey ile Esat Coşan Hoca Efendi baş başa görüştüler.

Mesut Yılmaz'ın FETÖ Tepkisi

Mesut Bey bu görüşmeden pek hoşnut kaldı. Çıkışta, "Bu görüşmeleri sürdürelim, faydalı olur" dedi. "Bir de Fethulllah Gülen ile bağlantı kurun, onunla da görüşelim" dedi. "Olur" dedim. O tarafa yakın bir tanıdığım vardı, onunla haber gönderdik. Fetullah Gülen o sıralarda Kütahya'da idi. Görüşme talebimizi alınca, "Gelsinler, görüşelim" demiş. Ben haberi Mesut Bey'e iletip Kütahya'ya gitmeye hazırlanırken Mesut Bey aradı. "Onunla görüşmeye gerek yok, iptal edin" dedi. Merak ettim, "niye vazgeçtiniz" diye sorunca, kesin bir sesle "onunla görüşmeyeceğiz" dedi. Aynen böyle dedi.

Fethullah Gülen'i biz o zamanlar eğitim işleriyle uğraşan, güzel işler yapan bir cemaat lideri olarak tanırdık. Türkiye'ye faydalı işler yaptığını düşünürdük.

Aynı düşünce ile Süleyman Demirel de, Bülent Ecevit de, Tansu Çiller de, Tayyip Erdoğan da onlara müsamahalı ve iyi niyetli yaklaştılar. Bu adama devletin imkanlarını açıp kolaylık tanıdılar. İyi adamdır, dinine diyanetine bağlı, milliyetçi gençler yetiştiriyor diye düşündüler. Fakat bir tek Necmettin Erbakan ona yüz vermedi. Muhalefette iken de, iktidarda iken de hiç görüşmedi. Yaptıklarını tasvip etmedi. Bir türlü de sevmedi. Bunu çok iyi biliyorum. Diğer bütün siyasetçiler FETÖ yapılanmasında az çok veballeri, günahları vardır. Sadece Necmettin Erbakan bu vebalin içinde değildir.

Biraz önce de anlattığım gibi ailemiz Milli Selamet Partisi'nde aktif çalışıyorlardı. Amcam Zeytinburnu ilçe başkanıydı. Ben hastanede Necmettin Erbakan ile görüşmüş, onun iyiliğini görmüştüm ama kendim aktif siyasetin içinde değildim.

Beni daha çok bir abi olarak gördükleri için Milli Selamet Partisi içinde çalışan gençler sık sık yanıma uğrarlardı. Muayeneye gelirlerdi. Sohbet ederdik. Maddi-manevi yardımlarda bulunurdum ama resmî olarak hiçbir görevim olmadı. O zamanlar Milli Selamet Partisi küçüktü. İtilen, horlanan bir partiydi. Ben bu durumda hep onların yanında durdum. Elimden geldiğince tabandaki insanlara yardımcı oldum.

Terörün Sosyal Kaynakları

Ben size daha enteresan bir şey anlatayım. 1979 veya 80 yılıydı. Bu olaydan bir iki sene sonra Zeytinburnu çok sayıda göç aldı. Özellikle Tunceli, Bingöl, Diyarbakır gibi bölgelerden çok sayıda vatandaş Beş Telsiz ve Gökalp mahallelerine taşındı. Benim polikliniğim oraya yakın olduğu için doğal olarak benim yanıma gelip gitmeye başladılar. Muayene ediyorum, ilaç veriyorum, tedavi

etmeye çalışıyorum. Dahiliye uzmanıyım, polikliniğim var ya; doğal olarak çeşitli ilaç firmalarından ve değişik yerlerden promosyon ilaçlar geliyor. Şimdi bu gelenlerin büyük çoğunluğu yoksul insanlar. Çoğu kez ücret almadan tedavi ediyorum, ilaçlarını da elimizdeki promosyon ürünlerinden karşılıyorum. Bir gün yanıma genç bir kadın geldi. Hiç unutmuyorum. Yirmi dört-yirmi beş yaşlarında, kumral biriydi. Hamile, ayrıca kucağında bir çocuk var, sağında bir çocuk var, solunda bir çocuk var. İkişer yaş arayla art arda dizilmişler. Onu bu halde görünce "Kızım" dedim. "Niçin bakamayacağın kadar çok çocuk yapıyorsun?" "Biraz dikkat etseniz, tedbir alsanız." Kadın bana ne dedi biliyor musunuz? "Tabi ki çok çocuk yapacağız, bize asker lazım!" Söylediklerini duyunca olduğum yerde donup kaldım. "Ne askeri kızım?" dedim. "Çok şükür ülkemizin yeteri kadar askeri var, ordusu var, memleketin asker sayısını niye dert ediyorsun?" Söylediklerimi hiç umursamadı. "Bu asker, başka asker" dedi.

Bizzat yaşadığım bu diyalog önemlidir. Kaç yıl önceden bahsediyorum. Bu hadise bile Türkiye açısından, Türkiye'nin hangi noktalardan geldiğini anlamak açısından önemlidir.

Genç kadın böyle söyleyince, ben anlatmaya devam ettim. Bizim bir ülkemiz var. Hepimiz ayrı etnik kökenlere sahip olsak da bu ülke hepimizin, Bu ülkeyi birlikte kurduk. Bin senedir birlikte yaşıyoruz. Etle tırnak gibi olmuşuz. Birlik, beraberlik içinde ne güzel yaşayıp gidiyoruz. Kimse kimseye, necisin, nerelisin, nereden geldin diye sormuyor. Bizi ayırmak, birbirimize düşürmek istiyorlar. Bu kötü niyetli insanlara fırsat vermememiz lazım gibi şeyler söyledim.

Meğer kadıncağız benim bu söylediklerimi gidip evinde eşine veya akrabalarına anlatıyormuş. Ben gerisini bilmiyorum. Bundan sonrasında polisten duyduklarımı anlatacağım.

Bir gün, polikliniğin boya badanasını yaptıracaktım. Saat akşam vakti yedi buçuk, sekiz civarıydı. Dışarıdan çat diye bir ses geldi. "Eğilin, ateş ediyorlar" diye bağırdım. İçeride boyacı falan vardı. Hepimiz eğilip yere yattık. Önümüze bir merminin çekirdeği düştü.

Polikliniğin tam karşısında inşaatı tümüyle bitmemiş kara bir bina vardı. Tam oradan ateş edilmişti. Bir müddet sonra kalkıp baktım. Penceredeki metal jaluzi eğilip parçalanmış, o çarpmayla merminin yönü değişmiş. Yoksa doğrudan gelmiş olsa doğrudan ölümcül noktaya nişan alınmış. Tam benim başla göğüs hizam. O şekilde hesaplanmış.

Neyse hemen dışarı çıkıp etrafa baktık. Kurşun sesini komşular da duymuş. Onlar da kapıya, pencereye çıkmış bakınıyorlar. Hemen polise haber verdik. Gelip baktılar, etrafta bir inceleme yaptılar ve kurşun çekirdeğini alıp gittiler.

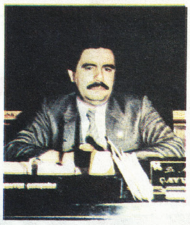
Bu hadiseden birkaç gün sonra Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube'den beni arayıp emniyete davet ettiler. Kalkıp gittim. "Nasıl oldu bu iş?" diye sordular. Aranızda husumet olan biri var mı? dediler. O akşam yaşadıklarımızı anlattım. "Hiç kimse ile de özel bir husumetim yok" dedim.

Emniyet müdürü bana aynen şöyle dedi: "Senin kimseyle husumetinin olmadığını biliyoruz. Ama çok konuşuyorsun. Kürtçü komünistlerin hedefindesin. Seni ortadan kaldırmaya karar vermişler. Biraz dilini tut, yanına gelip giden hastaların yanında konuşma. Biz seni korumaya çalışıyoruz ama sen de kendine dikkat et. Nereye kadar koruyabiliriz."

Meğer muayeneye gelen kadınlar onlara söylediğimi gidip evde anlatıyorlarmış. Doktor bize bu kadar çocuğu ne yapacaksınız? Bakacağınız kadar çocuk yapın diyor. Adam haklı, neden çocuk yapıp duruyoruz. Biz zaten aynı ülkede yaşamıyor muyuz? Kim bize baskı yapıyor? diye kocalarını sıkıştırıyorlarmış. Bu davranışım beni onların hedefi haline getirmiş. Onun için öldürmek istemişler. Ama bir jaluzi parçası sebep oldu, o saldırıdan kurtulduk. Allah ömür verdi yaşadık.

ÖNSÖZ

Zeytinburnu'lu Hemşehrilerimiz

Zeytinburnu Belediye Başkanı

Dr. Muzaffer Çavuşoğlu

Belediyeler, diğer bir deyişle yerel yönetimler, halkın seçtiği belediye başkanı ve meclis üyeleri tarafından yönetilen devletin mahalli teşkilatlarıdır.

Bizler, seçimlerden önce karşınıza çıktık. Yapacağımız hizmetleri anlattık. Vaadler, sözler verdik. Sizler dinlediniz ve neticede kararınızı vererek bizleri seçtiniz.

İki buçuk yıldır emanet ettiğiniz görevdeyiz. Bu süre içinde Zeytinburnu için, sizler için, çalışmalarımız, hizmetlerimiz oldu, ve devam etmektedir.

Verdiğimiz sözler nelerdi? Görevi devraldığımız andan beri yaptığımız çalışmalar hizmetler nelerdir? bunları sizlere anlatabilmek ve çalışmalarımız hakkında daha gerçekçi daha geniş bilgi sahibi olabilmeniz için yayın organına ihtiyaç duyduk.

Bu yayın organı ile, Belediyemizin çalışmalarını, kaynağından ve daha yakından takip etmek imkanını bulacaksınız.

ZEYTİNBURNU İSTANBUL'UN GÖBEĞİNDE BİR SAHİL KENTİDİR.

ULAŞIMIN HER TÜRLÜSÜNDEN YARARLANIR.

BULUNDUĞU YERLEŞİM ALANI YÖNÜNDEN, BİR ŞEHRİN GELİŞEBİLMESİ, YÜCELEBİLMESİ İÇİN EN ELVERİŞLİ ŞARTLARA SAHİPTİR.

BÖYLESİNE ŞARTLARA SAHİP KOMŞU ARAZİ PARÇALARI, BAKIRKÖY OLMUŞ, ATAKÖY OLMUŞ, YEŞİLYURT OLMUŞ.

ZEYTİNBURNU NEDEN ZEYTİNBURNU KALMIŞ.

YERLEŞİM YÖNÜNDEN, ZEYTİNBURNUNDAN DAHA GERİ PLANDA KALAN, ZEYTİNBURNUNA GÖRE DAHA ELVERİŞSİZ ŞARTLARA SAHİP BİR MERTER, BİR BAHÇELİEVLER 10-15 YIL GİBİ KISA SÜREDE KURULUP, GELİŞİP, YÜCELMİŞ DE.

ZEYTİNBURNUMUZ NİÇİN 40 YILDIR ALNINDA GECEKONDU DAMGASI ÇİLELİ, MAHZUN, SAHİPSİZ, KADERİN KUCAĞINDA TERKEDİLMİŞ OLARAK KALMIŞTIR.

Niçin (40) yıldır Zeytinburnu kara bahtını yaşamaya itilmiş?

İstanbulun hiçbir ilçesi böylesi sorunlarla (40) yıldır inlememiştir.

Sayın Zeytinburnulu hemşehrilerimiz, işte bizler bu sorunların nedenlerini, cevaplarını bu dergi yolu ile sizlere ulaştırırken ayni zamanda bu konuda yaptığımız çalışmaları hizmetleri de anlatacağız.

ve neticede;

(40) YILDIR ZEYTİNBURNUMUZUN GELİŞMESİNİ, YÜCELMESİNİ ENGELLEYEN ZİNCİRLERİN KIRILDIĞINI, KIRILMAK ÜZERE OLDUĞUNU

VE;

ZEYTİNBURNUMUZUN HAK ETTİĞİ, HAKKI OLDUĞU YERE DOĞRU HIZLA YOL ALDIĞINI GÖRECEĞİNİZİ ÜMİT EDİYORUZ.

Sevgi ve Selamlar

O olaydan sonra emniyet müdürünün de tavsiyesiyle kendi kendime bazı tedbirler aldım. Meselâ her sabah evden çıkarken salon penceresinden çevreyi bir kolaçan ederdim. Ayrıca kendime bir silah edindim. Sürekli belime soktuğum on dörtlü bir tabanca ile dolaşmaya başladım.

Bu arada güvenlik güçleri de sıkı tedbirler almış, bizi koruyorlardı.. Bizim evin önü açıktı, caddeye bakıyordu. Bir gün bir baktım, bordo renkli Reno steyşın bir araba bizim evin karşısında bir noktaya park etmiş. Direksiyonda da hiç tanımadığım bir adam var. Bir adam da arabanın hemen yanında bir ağaca sırtını dayamış etrafa bakınıyor. Bunlar kesin beni bekliyor, şimdi çıkacağım, beni vuracaklar diye düşündüm. Hemen emniyete telefon açtım. Telefonda bana "Merak etmeyin o araç bize ait, rahatça çıkabilirsiniz" dediler. Onlar böyle söyleyince rahatlayıp güven içinde arabama bindim ve işe gittim. Eşim beni arkadan takip ediyormuş. Akşam geldiğimde "Sen gittikten sonra o araç da gitti" dedi. Yani devlet ciddi manada korumaya çalıştı ve korudu da Allah'a şükür.

1980'e kadar, yani ihtilal oluncaya kadar bütün Türkiye gibi Zeytinburnu'nun hali böyleydi. Sokaklar tehlikeliydi. Geceleri militan gençler dışarıya çıkar, sokak duvarlarına yazılar yazar, kavga eder, birbirleri ile çatışırlardı. Sokaklar, mahalleler örgütler arasında paylaşılmıştı. Benim muayenehanem tam ortada bir sınır gibiydi. Bugün Kıbrıs'ta yeşil hat var ya; aynı onun gibi. Bir tarafta sağcılar, diğer tarafta solcular. Zeytinburnu'nun kuzeyi solcuların, güneyi sağcıların kontrolündeydi. Kimse kimsenin sokağına giremiyordu. Sonra sık sık esnaf tehdit edilir, sokağa çıkmamaları, kepenkleri kapatmaları yönünde baskı yapılırdı.

Bunlar benim müthiş canım sıkardı. İstanbul'un göbeğinde ne idiği belirsiz serseriler, gelir, bilmem ne örgüt adına kepenkleri kapatın derlerdi. Ben bunların hiçbirine uymadım. Kim ne derse desin sabah erkenden polikliniğimi açar, pencereye oturur, etrafı seyrederdim. Yollar bomboş olurdu. Kimse sokağa çıkamaz, sözde örgütlerin baskısının bitmesini, yasağın kalkmasını beklerlerdi.

12 Eylül İhtilali'ne kadar böyle devam ettik. Saldırı ve tehditlere rağmen muayenehanem hep açık kaldı. Ne evimi taşıdım ne de işyerimi.

Bu arada işleri de büyüttüm tabi. Zeytinburnu dışında Sefaköy'de de bir poliklinik açtım. Değişik yerlerden mülkler aldım.

Polikliniğin varlığı, insanlarla ilişkilerim, tavır ve davranışlarım, diyaloglarım, fakir fukaranın yardımına koşmam benim Zeytinburnu'nda tanınan, sevilen ve sayılan biri olmamda önemli bir faktör oldu. Hiçbir zaman para kazanma hırsım birinci önceliğim olmadı. İnsanlara daha çok yardımcı olma hissiyle yaklaştım.

12 Eylül İhtilali

Memleketin terör ve anarşi ortamı insanları çok yıldırmıştı. Kardeşin kardeşi vurduğu, huzur ve güvenin kalmadığı karanlık bir dönemdi. Bu yüzden 12 Eylül İhtilali olduğunda halk çok sevindi. Terör bitecek, anarşi bitecek diye çok sevindi. Zannediyorum bu sevinç sadece mahallemizde, Zeytinburnu'nda değil taşraya kadar bütün ülkede vardı. Bunu gözlemleyebiliyorduk.

Doğrusu ben de sevinmiştim. Sürekli tehdit altında, polis kontrolünde, kurşunlamalar arasında yaşamaktan ben de bıkmıştım. Öncelikle hayatım kurtuldu diye sevindim.

İhtilal oldu, Süleyman Demirel'in başbakan olduğu hükümet görevden alındı. Büyük Millet Meclisi lağvedildi. Türkiye siyasetinin yeniden tasarlandığı bir dönem başladı. Bu arada büyük tutuklamalar oldu. Terör örgütleri çökertildi ve sükunet sağlandı. İhtilalden sonra ülkeyi bir müddet askerî idare yönetti. Yeni bir anayasa yapıldı. 7 Kasım 1982'de bu anayasa halk oyuna sunuldu ve

%90'lar oranında bir kabul oyu alarak yürürlüğe girdi. MGK ve Devlet Başkanı Kenan Evren 7. Cumhurbaşkanı oldu.

Sonra malum siyasi partiler kuruldu. Seçimlere Turgut Özal'ın başında bulunduğu Anavatan Partisi, Necdet Calp'in başında bulunduğu Halkçı Parti ve Turgut Sunalp'in başında bulunduğu Milliyetçi Demokrasi Partisi katıldı. 6 Kasım 1983'te yapılan seçimlerde Anavatan Partisi tek başına iktidara geldi.

Ben Turgut Özal'ın partisinin seçilmesini arzu etmiştim. Çünkü onu az çok tanıyorduk. Hem Demirel döneminde planlamada ve 24 Ocak Ekonomik Kararları'nda etkiliydi hem de askerî dönemde kurulan Bülent Ulusu Hükümetinde ekonomiden sorumlu başbakan yardımcılığı yapmıştı.

Daha da önemlisi 12 Eylül öncesinde Milli Selamet Partisi'nden İzmir milletvekili adayı olmuştu. O zamandan beri ailece onun ismine karşı bizim ailede bir sempati vardı. Üstelik malum kardeşi Korkut Özal da bu partiden meclise girmişti.

Aktif Siyasete Uzanan Yol

Anavatan Partisi kurulup da ülke genelinde teşkilatlanmaya başladığı zaman yakın arkadaşlarımızdan biri yanıma gelip dedi ki: "Partiler kuruluyor, biz aramızda görüştük, Anavatan Partisi'nin teşkilatını senin kurmanı istiyoruz."

Bana bu teklifi yapan kişi Anavatan Partisi'nin kurucularından Ali Aya Bey'di. Benim de yakın arkadaşımdı. Yanında bir iki arkadaş daha vardı.

Ben de o sıralar Sefaköy'de yeni bir poliklinik açmışım. Bir yerden kazandığım parayı diğer yere aktarıyorum. Yeni polikliniğin kuruluş çalışmalarıyla ilgileniyorum. Çok yoğunum yani. Tabiri caizse başımı kaşıyacak vaktim yok. Onlara dedim ki: "Ben bu işlerle uğraşamam, size zaman ayıramam. Onlar ısrar ettiler. İlla parti teşkilatını sen kuracaksın dediler. Ben de ısrarla yapamam dedim. Böylece bu ısrarı savuşturmuş oldum.

Doğru Yolcular geldi, tabi onlar kurt siyasetçiler ya bir türlü ikna edemedim ben kuramam, dedim ben uğraşamam dedim, benim işim var, şöyledir böyledir, "yok arkadaş şey yapmadılar, illa kuracaksın" ben kurmam dedim, iyi bir ilçe başkanlığı yapacak bir arkadaşımı tavsiye ettim, o zaman dediler ki sen destek ol, destek olurum ama böyle şeylerle de uğraşamam, zaman ayıramam, neyse onları da öyle savuşturduk sonra seçimler oldu Anavatan Partisi ciddi bir oyla seçimi kazandı

Özal, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in aksi yönde telkinlerine rağmen seçimi kazanmıştı. Biz de ailece Özal'ı destekledik. Hem duygusal nedenlerle onu destekledik hem de memlekete büyük hizmetler yapacağına inandığımız için onu destekledik.

İnsanlar bazen gözden kaçırıyorlar; siyasi başarılarda en önemli faktör ekonomidir. Rahmetli Özal, Demirel Hükümeti'nde 24 Ocak Kararları'nı dirayetle uygulayan biriydi. O zamanın en yüksek seviyeden bürokratıydı. Başbakanlık müsteşarı idi. Bu yüzden ekonomik ferahlamanın bütün başarısı ona mal edilmişti. Herkes, "bu işi Özal başardı" diyordu. Yani herkeste o duygu vardı.

Anavatan iktidarı kurulduktan sonra, partinin ilçe yönetiminde bulunan ve benim de sevdiğim bazı arkadaşlar yanıma gelip gidiyorlardı. Yakında ilçelerin ayrılıp yeni belediyelerin kurulacağını, belediye seçimlerinin yapılacağını söylüyorlardı. Doğrusu işlerin yoğunluğundan gündemi takip edemiyordum ama bu tip dost sohbetlerinde de konuşuluyordu. Yine bir gün sohbet ediyorduk. Aynı arkadaşlar, "Belediye seçimlerini de bizim almamız lazım" gibi bir laf ettiler. Ben de espri olsun diye, "Siz belediye başkanı arıyorsanız benden iyisini bulamazsınız" dedim. Gülüştük filan. Benim söylediğim tamamen espriydi. Gel zaman git zaman bu belediye başkanlıkları için adaylıklar söz

konusu oldu. Bu arkadaşlar yine bana geldiler. "Gel seni aday yapalım" dediler. Düşündüm, taşındım aklıma yatmadı. Çünkü belediye başkanlığı nedir, ne yapar, nasıl çalışır hiç bilmiyorum. İşimizle gücümüzle uğraştığımız için çok fazla idrak edemiyorum. O arkadaşların ısrarıyla müracaat edelim dedik. Ancak ne resmi müracaatta bulundum, ne il teşkilatına gittim, ne ilçe teşkilatına uğradım. Lafla bir müracaattı yani.

Yalnız bizi çok iyi tanıyan bir bölge milletvekilimiz vardı: Sadi Abbasoğlu. Milletvekilliği seçimleri öncesinde bizim aileyi ziyarete gelmiş, oradan büyük destek görmüş birisi... O biraz ilgilendi bizimle. Müracaatımız ona iletilmiş, o da takip edeceğini söylemiş.

Belediye Başkan Adaylığı

Bir gün bir grup yanıma geldi. Beni daha önceden partiye davet eden ilçe teşkilatından arkadaşım, bir avukat dostum bir de o gün ilk defa gördüğüm birisi. Hiç unutmuyorum. Çok yağmurlu bir şubat günüydü. "Kalk illa il başkanlığına gideceğiz, seni bekliyorlar" dediler. Poliklinik dolu, hastalar beni bekliyor. "Şimdi olmaz" dedim. "Yok" dediler "Hemen gitmemiz lazım. İlde çok önemli bir karar verilecek, seni görmeden bu kararı vermiyorlar."

Mecburen hastalarla görüşüp, kısa süreliğine izin istedim. Hemen araca atlayıp gittik. Trafik de müsait, yollar boştu. Yarım saat içinde Taksim'e vardık.

Bedrettin Dalan Anavatan Partisi'nin İstanbul il başkanıydı. Bizi hemen odasına aldılar. Yanında birkaç kişi daha vardı. Oturup on beş-yirmi dakika kadar konuştuk. İlçeden bazı arkadaşlar daha önceden ona gidip benim aday yapılmam gerektiğini söylemişler. Biz ancak bu doktorla kazanırız, yoksa kazanma şansımız yok demişler. Çünkü o tarihlerde Zeytinburnu solun kalesi durumunda görünüyordu. En son seçimlerde Bülent Ecevit %57 oy almıştı. Bunun üzerine Bedrettin Bey de "Getirin bir görelim" demiş.

Görüşmemiz kısa sürdü. Bedrettin Bey, "Tamam, bizim adayımız sensin. Hayırlı olsun ama birkaç gün bunu gizli tutup açıklamayın" dedi. Sonra da "Eğer cerrah olsaydın seni aday yapmazdım ama dahiliyeci olduğun için aday yapıyorum. Çünkü dâhiliye uzmanlarının halkla ilişkileri iyidir" gibi benzeri laflar söyledi.

Ben de teşekkür edip çıktım. Birkaç gün sakladıktan sonra önce etrafımızdan başlayarak yavaş yavaş adaylığımızı yaymaya başladık. Böylece adaylık sürecimiz başlamış oldu ve biz de aktif olarak siyasetin içine girdik.

Zeytinburnu Tarihinden Notlar

Zeytinburnu ilçesi için ilk kez belediye başkanı seçilecekti. Bu arada laf buraya gelmişken Zeytinburnu'nun belediye tarihi ile ilgili de birkaç bilgi vermek lazım.

Zeytinburnu 1 Eylül 1957 tarihinde ilçe olmuş, İstanbul'un on yedinci ilçesi olarak örgütlenmiştir.

Zeytinburnu toprakları onun öncesinde 1953 yılına değin doğusu Fatih, batısı Bakırköy'e bağlı bir yöre olarak yönetilmiş. 1950 yıllarında artık Fatih veya Bakırköy ilçesinden yönetimi yapılamayan bu yörenin idari olarak yeni bir statüye kavuşturulması düşünülmeye başlanmış. 30 Temmuz 1953 yılında Fatih ilçesine bağlı Zeytinburnu bucağı olarak örgütlendirilmiş. Batı bölgesi yine Bakırköy ilçesine bağlı kalmış.

1957'den beri ilçeydi ama yönetim şekli farklıydı. İlçe belediye başkanları tarafından değil, Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı bir şube müdürü tarafından yönetiliyordu. 1984'te ilk kez belediye başkanını seçecekti.

Belediye başkanlığına aday olmam, daha doğrusu aktif siyasete atılmam aile arasında çok şaşırtıcı olmadı. Siyaset, çok yoğun mesai gerektiren bir uğraştır. Geceniz gündüzünüz olmaz. Ailenize yeteri kadar zaman ayıramazsınız. Ama ben zaten yoğun çalışan bir insandım.

Bu arada aday olduğum ilçe yönetimine de bildirilmişti. İlçe teşkilatından biraz direnç oldu. Yine de çoğunluk destek çıktı. İlçeye gidip konuşmalar yaptım. Yani buradan geri dönüşün olmadığını artık el ele vererek hep beraber çalışacağımızı söyledim. Direnç gösteren arkadaşların bir çoğu ikna oldu. Aslında bugünden baktığımda direnç göstermelerini anlayabiliyorum. Zira siyasette tecrübeli bir insan değildim. Siyaseti uzaktan takip ediyordum ama teşkilat seviyesinde herhangi bir çalışmam olmamıştı. Kısa zamanda ilçeyi derleyip toparladım. O sırada bölge milletvekilimiz Sadi Bey bana çok yardımcı oldu. Onun birikimlerinden, tecrübesinden çok istifade ettim. Onun da yardımıyla ilçe teşkilatını organize ettik çalışmalara başladık. Benim şansım zaten bölgede tanınan, bilinen bir insan olmamdı. Bu yüzden aday tanıtımında zorluk çekmedik.

Seçim Kampanyası

Zeytinburnu'nun o tarihlerdeki nüfusu 110-120 bin civarındaydı. Yani bugüne nazarla oldukça küçük bir ilçeydi. Dolayısıyla seçim çalışmaları döneminde açık alan reklamları, pankartlar, afişler yapmadık. Doğrudan doğruya bire bir halkla görüştük. Sokak sokak, kahve kahve, ev ev dolaştık. İnsanlarla birebir temas kurup projelerimizi, vaatlerimizi, hedeflerimizi anlattık. Zaten birçoğu tanıdığımız insanlardı. Diğer zamanlarda da gidiyorduk, selam veriyorduk, konuşuyorduk, sohbet ediyorduk. Zaten aday olduğumuz parti merkezi yönetimde, iktidardaydı. Bu yüzden projelerimizi gerçekleştirme konusunda diğerlerine göre daha inandırıcı oluyorduk.

Zeytinburnu'nda Çırpıcı, Veli Efendi civarında bulunan mahalleler daha sol seçmen ağırlıklıydı. Diğer mahalleleri dolaşmış, orayı en sona bırakmıştım. Seçimlere bir hafta filan kala gittim. Bir anons aracı ile anons ettirerek tüm bölgeyi dolaştım. Sokaklara, kahvelere girdim. Benimle birlikte olan arkadaşlar, tepki göreceğimizi, seçmen profilinden dolayı insanların bize ilgi göstermeyeceklerini düşünüyorlardı. Tam tersi oldu. Gittiğimiz her yerde kalabalıklar toplandı. İnsanların gözleri ışıl ışıldı. Hatta bir yerde önümü kestiler. "Bunca zamandır sen neredesin? Bizi unuttun, ihmal ettin diye düşünüyorduk" dediler. Seçim kampanyası boyunca anlattıklarımız inandırıcı bulundu. İnsanlar vaadettiğimiz projeleri yapacağımıza ikna oldu.

Zeytinburnu, İstanbul'un göbeğine kurulmuş bir sahil kentiydi. Ulaşımın her türlüsünden yararlanma imkânı vardı. Bulunduğu yerleşim alanı yönünden bir şehrin gelişebilmesi, yüceltilebilmesi için en elverişli şartlara sahipti. Aşağı yukarı aynı şartlara sahip olan komşu arazi parçaları hızla gelişmiş, Bakırköy, Ataköy, Yeşilköy inanılmaz gelişmişti. Hatta Zeytinburnu'na göre daha elverişsiz şartlara sahip olan Merter, Bahçelievler gibi merkezler bile bizim önümüze geçmişti. Zeytinburnu kara bahtını yaşamaya itilmişti. İstanbul'un merkezinde altyapısının olmadığı, kanalizasyonunun, derelerinin açıktan aktığı bir gecekondu semti gibiydi.

Biz seçim çalışmaları boyunca Zeytinburnu halkını bu talihsizlikten, geri kalmışlıktan kurtaracağımızı söyledik.

Sorunlar ve Vaatler

Zeytinburnu'nun tespit ettiğimiz önemli sorunları vardı. Birincisi ve en önemlisi tapu sorunuydu. Vakıf arazisi üzerinde, şahıs arazileri üzerinde gecekondular yapılmıştı. Ayrıca hisseli tapular vardı. Biz dedik ki, niteliği ne olursa

olsun sizin tapu sorununuzu çözeceğiz. Yıllar içinde kangren haline gelmiş bu sorunun ilçe belediyesi, büyükşehir belediyesi ve merkezî yönetimi ilgilendiren yönleri vardı. Eğer seçilirsek merkezî hükümetin de desteğiyle bu sorunu çözeceğiz dedik.

İkinci sorun çimento fabrikası sorunuydu. Şehrin merkezine kurulmuş devasa bir çimento fabrikası hem çevreyi pisletip kirletiyor, hem de yüzbinlerce insanın sağlığın sinsice kemiriyordu. Vatandaşlar akciğer hastalıklarından kansere varıncaya kadar bir sürü hastalığın gerçek sebebi, çimento fabrikasının bacasından filtresiz olarak gökyüzüne savrulan zehirli atıklardı. Biz "Bu çimento fabrikasının zehir saçmasına izin vermeyeceğiz. Ya fabrikaya filtre taktıracağız ya da faaliyetine son vereceğiz" dedik.

Üçüncü sorun kum depolarıydı. Zeytinburnu halkını sahilden koparan kum depoları, aynı zamanda kamyonların dur durak bilmeyen seferleri nedeniyle can emniyetini de tehdit ediyordu. Kum depolarını kaldırıp sahili dolduracak, rekreasyon ve piknik alanı haline getireceğiz. İstanbul'un en büyük yat limanını kurarak ticaretin merkezi haline getireceğiz dedik.

Dördüncü sorun vahşi deri fabrikalarıydı. Aynı zamanda sahillerimizi de kirleten deri fabrikaları yaydığı pis kokunun dışında çok çirkin bir görünüm de arzediyordu. Uzun yıllar boyunca yama yapar gibi binalarına düzensiz ekler yapmışlardı. Bu nedenle çok bakımsız ve sıhhî olmayan işlerleri haline gelmişti. Buralarda çalışan işçilerin sağlıkları da tehlike altındaydı. Aynı zamanda deri fabrikaları düzensiz büyüdüklerinden modern bir işletme hüviyetinden uzaklaşmışlardı. Dericileri buradan kaldırıp Zeytinburnu'na nefes aldıracağız dedik.

Bunların dışında açıktan akan derenin ıslahından, altyapıya, çevre düzenlemesinden spor tesislerine kadar birçok sorunlar ve vaatlerimiz vardı.

"Biz hükümetiz. Bunları ancak merkezî hükümetle işbirliği yaparak biz çözeriz" dedik. Diğer partilere oy verirseniz, bu güne kadar bir türlü çözülemeyen bu sorunlar yine çözülmez, sıkıntılar aynen devam eder" dedik.

Seçim Sonuçları

Hakikaten vatandaş bize güvendi ve seçimi kazandık. 1979 seçimlerinde Ecevit'in CHP'sinin %57 oy aldığı, sağ partilerin varlık gösteremediği Zeytinburnu'nda ipi göğüsledik.

Seçimlere bizim dışımızda DYP, HP, MDP, RP ve SODEP'ten belediye başkan adayları vardı. O seçimlerde %45 oy aldık. Bizim arkamızdan SODEP %25, Halkçı Parti %13, DYP %7, RP %4 oy aldı. Muhalefet partileri 11-12 meclis üyesi çıkardı. Geri kalan 24-25 meclis üyesini de biz çıkardık.

Kadro Çalışmaları

Seçimleri kazandık ama doğrusunu söylemek gerekirse belediyecilik konusunda acemiyiz. Sadece biz değil bütün Zeytinburnu acemi. Çünkü ilk kez belediye olmuş, ilk kez kendi içinden bir belediye başkanı çıkarmış. Belediye teşkilatı, personel, bina, araç yok. Geldik, oturduk koltuğa ama ne yapacağımızı da çok iyi bilmiyoruz.

Şimdiki stadyumun olduğu yerde, daha sonradan yıkılan bir bina vardı. Eski, derme çatma bir binaydı. Daha önceden şube müdürlüğü olarak kullanılıyordu. Küçük bir odasını belediye başkanı makamı yaptık. Diğer odaları da personele göre düzenledik. Bu arada bina da bizim değildi. Sonradan Büyükşehir'e gidip kullanım hakkını aldık.

Zaman ilerleyip de çalışmaya başlayınca bu bina bize yetmedi. Şu an sahilde bulunan tarihî bina için gidip Büyükşehir Belediyesi ile görüştüm. Binanın kul-

İŞTE, GERÇEK BİR HİZMET

Zeytinburnunda, şahıs arazileri üzerinde kurulmuş gecekonduların sorunu vardı.
Çoğunluğu, Rum ve Ermenilere ait arazilerin üzerinde, uzun yıllar öncesi yüzlerce gecekondu yapılmıştı.
İlk yıllar, bu arazilerin arayanı soranı yoktu.
Ve gecekondu sahipleri, oturdukları yerleri kendilerinin diye bellemişti.
Daha sonraları, asıl sahipler çıkageldi.
Sorunlar, ihtilaflar, anlaşmazlıklar ve mahkemeler birbirini kovalamaya başladı.
Bir tarafta, uzun yıllar öncesi, arazinin üzerinde meskenlerin iyapmış yüzlerce vatandaşlar.
Öte tarafta, sonradan ortaya çıkan, arazinin asıl sahibi veya onun vekili.
Bu soruna uzun yıllar seyirci kalındı.
Sağlıklı bir çözüm öneren yoktu.
Daha doğrusu,
Bu arazilerin üzerindeki gecekondularda oturan, yüzlerce vatandaş sahipsizdi, ilgileneni yoktu. Bir başlarınaydı.
Ve kimse umursamıyordu,
Hadiselerin akışına terkedilmişti bu sorun.
Taa, bugünlere kadar bu böyleydi.

Uzun yıllar el sürülmemiş problemleri yüzünden mağdur kalmış gecekondular.

Bugün ise, halka hizmetin hakka hizmet olduğuna yürekten inanmış, seçtiğiniz Belediye Başkanı ve Meclis üyeleri, bu sorunun halledilmesi için kollarını çoktan sıvamışlardı.
Bu sorunun çözümü için 2981 sayılı af Kanunun yeterli olmadığı görüldü.
Sorun bölge milletvekilleri ile ilgili bakanlığa anlatıldı.
Çözüm için yeni bir kanuna ihtiyaç vardı.
Bölge milletvekilleri ile ilgili bakanlık konunun üzerine ciddiyetle eğildiler.

lanım hakkını bize verdiler. Ben de binayı restore edip kullanılacak hale getirdik. Başkanlık makamı ile birlikte imar ve planlama gibi bazı birimleri de bu binaya taşıdık.

Tabi en önemlisi kadro yetersizliği vardı. Seçimlerin üzerinden bir iki ay geçtikten sonra Büyükşehir Belediyesi'ne gidip personel dağıtımını takip ettim. İyi, çalışkan, liyakatli arkadaşları bulup, görüşüp Zeytinburnu'na getirmeye başladım. Bu arada özellikle belirtmek isterim ki; personel tercihinde, kadro oluşumunda hiçbir zaman insanların ideolojisine, düşüncesine, yaşam biçimine bakmadım. Sağcıymış-solcuymuş, Aleviymiş, Sünniymiş diye ayırt etmedim. Benim için en önemli husus liyakatti. İşinin ehli, çalışkan, liyakatli, iş bilir arkadaşları mezhebine, düşüncesine bakmadan bulup tercih ettim.

Bu yaklaşım ve tercihte ne kadar isabet ettiğimizi bize zaman gösterdi. Hiç yoktan kurulan bir belediyede, devasa sorunları olan bir yerleşim merkezinde devasa işler yaptık. Onlarca yıldır çözülemeyen büyük sorunların üstesinden geldik. Zaman ve mesai kavramı gözetmeden büyük bir özveri ve fedakarlıkla çalıştık. Bu konuda hiç mütevazi olmayacağım. Bizim o kadro ile o günkü şartlar altında, beş yılda Zeytirburnu'na yaptığımız hizmeti, o günden sonraki tüm tarihi toplasanız gelen tüm yönetimler yapamamıştır.

Bunu söylerken abartmıyorum. Ve o başarı tek başıma benim özel kabiliyetimden kaynaklanmıyordu. Biz sadece iyi bir kadro kurmuştuk ve o günün şartlarında ilk belediye başkanı olarak önümüzde birikmiş çok sayıda sorun bulmuştuk. Düşünün ki, tapusuzluktan çaresiz kalan insanlar, sahipsiz bir şehir vardı. Ben görev yaptığım beş yıl içinde 16.500 tapu dağıttım.

Hummalı Bir Çalışma

Yıllardır Zeytinburnu'nda yaşıyordum. Girmediğim sokağı, mahallesi yoktu. Zaten şehrin aksayan yanlarını, eksiklerini biliyordum. Zeytinburnu Belediye Başkanı olduktan sonra, haliyle bir çalışma planı yaptım. Bir öncelikler listesi hazırladım. Biraz önce anlattığım gibi adaylık sürecinde de temel sorunları tespit etmiş, program ve projelerimizi insanlara aktarmıştık.

Çok sorunlar vardı. En önemlisi tabiki tapulardı. Çimento fabrikasının çıkardığı toz dumandı. Ondan sonra bir çok semtte sular akmıyordu. Yine bir çok semtte yol yoktu. Mevcut yolların hiçbiri kadastral yol değildi. Hepsi fiili yoldu. Yol diye işleyen yerlerden de iki kişi yana yana geçemiyordu. Biz ne yaptık? Bir kere halkın girip çıkabileceği, gidebileceği şekilde yolları düzene soktuk. Bugünün insanlarına garip gelir ama Zeytinburnu'na giriş çıkış çok zordu. Demirkapı'nın orada, şu an göğüs hastanesinin bulunduğu yerde iki minibüs yan yana geçemezdi. Bir minibüs beklerdi biri geçtikten sonra öteki giderdi. Öylesine dar yerler vardı. Yedikule girişi tek güzergahtı ve onda da büyük sıkıntılar vardı. Çırpıcı'ya çıkış yoktu. Sümer'in altı devamlı tıkanırdı. Yani her tarafta büyük sıkıntılar vardı. İşte öncelikle tapu meselesini hallederken orayı da hallettik. Giriş çıkışları hallettik.

Çimento Fabrikası Yıkılıyor

Çimento fabrikasına el attık. Yasal prosedürleri yerine getirip çimento fabrikasını mühürledik. Ya bacalarınıza filtre takacaksınız ya da kapatacaksınız dedik.

İlk iki-üç ay kapalı kaldıktan sonra bir gün büyükşehir belediyesinden dönerken baktım çimento fabrikasının dumanı tütüyor. O zaman böyle telefonlar yoktu tabi. Daha çok telsizle haberleşiyorduk. Arabanın telsizi ile belediyeyi aradım. Dedim bu nedir? Dediler "efendim mahkeme kararı var, biz de mecburen izin verdik. Belediyeye gelir gelmez bütün arkadaşları topladım. "Biz vatandaşa söz verdik. Ne yapın edin, yasal bir prosedür bulun ve bu fabrikayı fa-

aliyetten men edin" dedim. Bunun üzerine arayışa geçtiler. 19. maddeye göre kapatabiliriz dediler. "Hemen gerekli uyarı ve tebliğleri yapıp kapatın" dedim. Yalnız tabi kazan çalışınca bir süre kapatılamıyormuş. Soğuduğu zaman her şey olduğu gibi donuyormuş. Neyse birkaç gün izin verdikten sonra tekrar kapattık. Hemen sahiplerinden biri geldi yanıma. Eski bakanlardan biriydi. Adalet Partisi zamanında Enerji Bakanlığı yapmış çok zarif, kibar bir insandı. Dedim "Sayın bakanım, size bir şey söylememe gerek yok. Siz bu işleri iyi bilen bir insansınız. Bu bizim hem seçim vaadimiz hem de halkın sağlığı açısından burada olmaması lazım. İstanbul'un göbeğinde zehir saçıyor. İnsanlar hastalanıyorlar. Üst teneffüs enfeksiyonu, akciğer enfeksiyonu çok fazla. Bunun burada olmaması lazım" dedim. Mevzuatı çıkarıp ilgili maddeyi gösterdim ve "Buna göre fabrikanızı kapatmak zorundayız" dedim. "Biz kapattıktan sonra siz tekrar mahkemeye gidip açtırabilirsiniz. Ama bilin ki biz yine kapatacağız. İyisi mi bunu anlaşarak güzellikle halledelim" dedim.

Dedi ki; "Burası bize aile mirası. Burayı 1950'lerde kurduk. Biz bu fabrikayı kurduğumuz zaman buraları bomboştu." "Haklısınız ama artık insanlar var" dedim. "Öyle veya böyle buraya insanlar yerleşmiş. Burası koca bir şehir olmuş. Şehrin ortasında bu üretimin sürdürülmesi imkânsız. Biz vatandaşlarımızın yaşamlarını, yaşam kalitelerini arttırmak mecburiyetindeyiz başka yapacağımız bir şey yok. Gelin siz bu konuda ısrar etmeyin, ben size öyle bir plan yapacağım ki; şu fabrikanın değerini beşe-ona çıkaracağım" dedim. Nasıl bir plan yapacağımı, düşündüklerimi anlattım. Bunun üzerine adam ısrar etmedi. "Artık yapacak bir şey yok. Madem ki bu konuda bu kadar ısrarlısınız, kararlısınız saygı duyuyoruz" dedi. "Biz hiçbir şey yapmadan bekleyeceğiz" dedi. Biz güzel bir çalışma yaptık burası üzerinde. Ama beklemeyip vatandaşın birine sattılar.

Serbest Bölge Çalışmaları

Benim o çimento fabrikasının arazisi üzerinde farklı düşüncelerim vardı. Biliyorsunuz o zamanlar Beyrut Orta Doğu'nun finans merkezi, serbest bölgesi idi. Çimento fabrikasının yetmiş dönümlük arazisi vardı. Bakırköy'de de beş yüz dönümlük bir arazimiz var. Bu ikisini birleştirip serbest bölge kuralım diye düşünüyorduk. Bunu rahmetli Özal ile de paylaşmıştım. Turgut Bey'i tanıyanlar bilir; böyle projelere açık bir insandı. İlgilenirdi. Belki hemen evet veya hayır demezdi ama takip ederdi. Ben bu proje çerçevesinde neler düşündüğümüzü, neler yapacağımızı anlattım. Arazinin sahil bandıyla birleştirilmesini, uyumunu, kurulacak marinaları, yapılacak binaları ve fonksiyonlarını uzun uzun anlattım. Turgut Özal karşı çıkmadı. "İyi olur, projelerinizi hazırlayın bir görelim" dedi. Daha sonraları o planları uygulamaya kalktım. Orada elli iki katlı bir bina projesini Büyükşehir'le de paylaştım.

Şehir Silüetini Koruma Hassasiyeti

Gittim Bedrettin Dalan Bey'e projeyi sundum. Bedrettin Bey inceledikten sonra bana dedi ki: "İyi güzel de; buraya elli iki katlı binayı dikince İstanbul'un minare ve kubbelerden oluşan o güzelim silüetine ne olacak, bunu hiç düşündün mü?"

Haklıydı. "Bu durumu değerlendirip, yeniden düşünelim, çalışalım" dedim. Çimento fabrikasının alanına planladığımız bu binadan yaklaşık üç bin metre sonra surlar başlıyordu. Tarihî İstanbul surlardan sonrasıydı. Ben, surlardan başlayarak ta Sarayburnu'na kadar bütün bölgenin fotoğraflarını çektirdim. Bu fotoğrafları yan yana dizip birleştirdim. Aynı şekilde o elli katlı binanın maketini yanına koydum. Marmara'nın her yönünden binanın olduğu haliyle Zeytinburnu'nu inceledik. Edirnekapı'da Mihrimah Sultan Camii var ve tepe noktasından hemen göze çarpıyor. Yapacağımız çok katlı bina onu biraz gölgeliyordu. Tamam her taraftan etkilemiyor ama bazı noktalardan da olsa silü-

eti bozan, etkileyen bir görüntüsü var. İstanbul'un dünyaca meşhur o güzelim kubbe, minare silüetine olumsuz etki ediyor. İçimize sinmedi. Vazgeçtik.

Sonra projeyi revize ettik. Zeytinburnu sahilini bozacak, sahilden görünümünde İstanbul'u olumsuz etkileyecek yüksek binalara izin vermedik.

Yine meselâ Zeytinburnu'nda askeriyeye, ağır bakıma ait bir arazi vardı. Belediyenin hemen yanında. Orası için de proje yaptık. Çok katlı değil ama; en fazla üçer-dörder katlı villa tarzı binalar tasarladık. Bunları düşük irtifada tutarken bütün amacımız, hassasiyetimiz şehrin tarihî dokusuna, görüntüsüne zarar vermemekti. Bizden sonra maalesef bu hassasiyet gözetilmedi. Şimdi Yeşilköy'den Sarayburnu'na kadar şehirle denizi birbirinden ayıracak, koparacak, insanları sahillerden uzaklaştıracak devasa binalar yapılıyor. Bu vahşi yapılaşmayı gördükçe içim sızlıyor.

Kazlıçeşme Dericileri

Kazlıçeşme'de malum deri fabrikaları vardı. Bu fabrikaların kaldırılması da seçim vaatlerimiz arasında idi. Ya bunları tümüyle bölgeden kaldıracaktık ya da çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yeniden düzenleyecektik.

Bugünden baktığınızda farklı düşünebilirsiniz ama o günün şartlarında deri fabrikalarını kaldırmak öğle kolay bir iş değildi. Yüzlerce fabrika ve atölye vardı. Düşünün bir kere bunları nereye götüreceksiniz, o işçileri nerede istihdam edeceksiniz. Kaldı ki dericilik Türkiye ekonomisi için çok önemli bir sektör. Hem iç piyasa için hem de ihracat için oldukça mühim bir sektör. O zamanlar Tuzla'da dericiler için sanayi bölgesi yapılıyordu. Bir müddet mecburen onun yapılıp bitirilmesini bekledik. Bitimine yakın da her şeyi hazırladık. Sonra da yıkmaya başladık.

Kazlıçeşme'nin yoğun olduğu bölgede Dericiler Derneği vardı. Allah rahmet eylesin, o derneğin çok iyi bir başkanı vardı. Bir gün yönetimiyle birlikte onu çağırdım. Onlara dedim ki; "Biz burayı yıkacağız başka çaresi yok. Siz de görüyorsunuz, bu şartlarda şehrin içinde faaliyet göstermeniz artık mümkün değil, Zaten Tuzla'daki sanayi bölgesinden hepiniz yer de almaya başladınız. Ama gelin buraya el birliği ile güzel bir proje yapalım, projelendirelim burayı."

Karşılıklı uzun zaman konuştuk, müzakereler yürüttük. Sonunda şöyle bir karara vardık: Bu bölgeye büyük satış merkezleri yapalım. Az katlı, şehrin silüetini bozmayacak şekilde alış-veriş merkezleri yapalım. O günlerde AVM'ler yoktu. Sadece Bakırköy'de Galeria Alış-Veriş Merkezi yapılmaktaydı. Bizim düşündüğümüz de böyle bir şeydi. Sadece deri ürünlerinin olacağı, içinde yemek, sinema gibi sosyal fonksiyonların da bulunacağı bir kompleks.

Bunun için ciddi çalışmalar da yaptık. Ben orada 18'nci maddeyi uyguladım. Yani 18'nci madde demek bütün parselleri birleştirmek demekti. Bütün parselleri birleştirince belediyeye ait kadastral yollar parsel oldu. Zeytinburnu Belediyesi olarak biz de oraya yüzde otuz beş kırk oranında ortak olduk. Birden bire yolları birleştirince o projenin de ciddi ortağı oldu bizim belediyemiz. Bunun maketlerini hazırladık. Projeyi İstanbul Teknik Üniversitesi yaptı. Çok güzel bir iş çıktı ortaya. Dericiler Derneği, bütün yönetimiyle birlikte bu işe büyük katkı sağladılar. Hatta yaptırılan projenin maketi benim odamda durdu. Sonra aradan zaman geçti, seçimler falan bir türlü projeyi hayata geçirmek mümkün olmadı. Şimdi orası bom boş, hâlâ duruyor ama ne zaman yapılır, nasıl yapılır bilmiyorum. İnşallah oraya da yüksek binalar dikip şehrin silüetine zarar vermezler.

Zeytinburnu sahilinde kamuoyunda çokça tartışılan yüksek bina örnekleri var. Ben o binaların olduğu yerlere 9.50 irtifa vermiştim. Santral Mensucat'ın yerleri idi. Şimdiki irtifası kaç bilmiyorum. Herhalde otuz altı kat filan vardır o binalar. Çok çirkin oldu. İstanbul siluetine de, Zeytinburnu'na da yakışmadı.

Bundan birkaç sene önce Haliç Kongre Merkezi'nde bir iftar yemeğine davetliydim. Galata Köprüsü'ne inerken gözüme çarptı. Başımı bir kaldırdım, tam da iftar vaktinde Süleymaniye'nin arkasına saplanmış bir kazık gibi duruyordu. Yazık olmuş dedim kendi kendime. Keşke bunu yapmasalardı.

Tapuların dağıtılması, çimento fabrikasının kaldırılması, dericilerin kaldırılması... Bunlar bizim önemli vaatlerimizdi. Ötekiler nasılsa yapılır, kim gelse rutin hizmetleri bir şekilde yapar diye düşünüyorduk.

Bu hizmetlerin önemini anlatmak için size bir örnek vereyim:

Bugün Zeytirburnu'nda yaşayanlar pek bilmezler ama sahilden denize çok araba uçardı. Düşünün bir kere; çimento fabrikası gün boyu çalışmış, tüm toz sahil yoluna çökmüş, ince bir film tabakası gibi yolları kaplamış... Araç hızla geliyor, küçük bir virajda şoför basıyor frene ama tutmuyor. Doğru denize uçuyor.

Çimento fabrikası kapanınca bu kaymalar azaldı ama bizim mühendis arkadaşlar incelediler orayı ve dediler ki: "Yine kaymalar olabilir çünkü yolda sahile doğru ters bir eğim var. Bu eğimin de giderilmesi gerekir." Durumu hemen karayollarına bildirdim. İtiraz ettiler. Yok efendim eğim öyle değil, sizin adamlarınız yanlış bilgi veriyorlar filan. Sonra gelip yerinde incelediler. Gördüler ki bizim elemanlarımız doğru söylüyor. Hemen çalışmalara başladılar ve yoldaki ters eğimi de giderdiler. Böylece İstanbul trafiğine küçük de olsa böyle bir katkımız oldu.

Bu arada bahsettiğim bu büyük projeler hem ekonomik anlamda hem de karar alma mekanizmalarını bütünlemesi açısından bir ilçe belediyesini aşan projelerdi. Her halükarda en azından Büyükşehir Belediyesi ile entegre olmamız gerekiyordu.

Ama projelerin sahibi ve uygulayıcısı bizdik. Zaten Büyükşehir Belediye Başkanımız Bedrettin Dalan Bey yapı olarak da çok müdahaleci biri değildir. Doğru gördüğü yerlerde müdahale etmez, kendi yetki ve sınırlarına giren konularda da mekanizmayı harekete geçirir, Büyükşehir Belediyesi olarak üzerlerine düşen işleri yapardı.

İlçe-Büyükşehir İlişkileri

Burada Büyükşehir Belediyesi ile ilçe belediyelerinin ilişkilerini de görmek açısından şunu belirtmek isterim ki, her kurum doğal olarak kendi hak ve kazanımlarını gözetir. Her ne kadar aynı siyasi partiden belediye başkanları olsa da bu durum böyledir. Biz de görev süremiz içinde zaman zaman Büyükşehir Belediyesi veya diğer kurumlarla farklı düşündüğümüz, tartıştığımız olmuştur. Bu da normaldir. Netice itibarıyla ben Zeytinburnu halkının menfaatlerini gözetiyorum. Onun faydasına olmadığını düşündüğüm uygulamalarda direndiğim, inatlaştığım olmuştur. Ama genelde Bedrettin Bey ile son derece uyumlu çalıştık. Çok aykırı bir uygulama olmadığı sürece Bedrettin Bey'in müdahil olduğunu görmedim.

Aynı uyumu herkesle sağlamaya çalıştık. Meselâ biraz önce Dericiler Derneği ile yaptığımız çalışmayı anlattım. O da çok uyumlu, faydalı bir proje idi. Hatta bir defasında konuyu Turgut Özal'la da paylaşmıştım. Bir tapu törenine geldiğinde anlattım. "Efendim bizim şöyle bir projemiz var, bunu gerçekleştirdiğimiz taktirde dünya deri borsası Kazlıçeşme'de olacaktır" dedim. "Nasıl dünyanın bir çok merkezinde petrol, altın, gümüş gibi bazı şeylerin fiyatları tespit ediliyorsa deri fiyatları da burada tespit edilecektir" dedim.

Yanına oturttu, "Ya bu iş nasıl olacak?" dedi. Anlattım. "Efendim, bizim derimiz çok kıymetli. Bütün dünyada itibar görüyor. Diğer ülkelerin derilerine benzemiyor. Akdeniz çanağındaki ülkelerde genel olarak dericilerin söylediği tabi benim bildiğim iş değil. Onlar diyor ki çok kaliteli bir deriniz var. Çok kalın değil ince ama çok sağlam ve dünyada en çok tercih edilen deri olduğunu

söylüyorlardı. Yani bunu eğer iyi işlersek, iyi pazarlarsak ciddi döviz kazandıracağımızı söylüyorlardı Türkiye'ye. İşte biz o düşüncelerle bu şeyleri gerçekleştirmeye çabalıyorduk. Deri mamullerinin kalitesini arttırarak dış pazarlara açılmak hatta bir deri müzesi kurmak istiyorduk.

Üstelik bunun tarihî bir arka planı da var. Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'u kuşattığında ilk deri atölyelerini Zeytinburnu'nda yaptırmış. Askerin, ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için atölyeler kurdurmuş.

Sadece Zeytinburnu ilçesi için değil Türkiye için, Türk ekonomisi için de son derece önemli olduğunu düşündüğüm bu projeyi maalesef hayata geçiremedik. Şimdi o alan boş bir arazi halinde duruyor. İnşallah değerlendirilir.

Biz dericilerin Zeytinburnu'ndan tahliyesi için dönemimizin sonlarında yıkımlara başladık. Surların dibinden başlayarak yıktık, ondan sonra bu taraflara geçtik. Seçimler oldu kaybettik. Ben aday olmamıştım gerçi ama İstanbul'da Anavatan Partisi olarak seçimleri kaybedince bizden sonra gelen yönetimler Kazlıçeşme yıkımını bütünüyle gerçekleştirdiler. Biz yıkımlara başladığımızda bir sürü laflar dolaşmaya başlamıştı. İşte bu binalar yıkılınca fareler İstanbul'u istila edecek deniliyordu. Söylentiler çok olunca Dericiler Derneği yöneticileri ile konuşmuştum. Onlar böyle bir şeyin kesinlikle olmayacağını, çünkü derinin kendileri için çok kıymetli olduğunu, korumak için çok güçlü kimyasallar kullandıklarını, dolayısıyla bir tek farenin bile o ortamda barınamayacağını söylemişlerdi. Hakikaten söyledikleri gibi de oldu. Yıkımdan sonra tek bir fare bile görülmedi.

Zeytinburnu dericileri ve burada çalışan işçilerin hayatları bir dönem sinema filmlerine de konu olmuştu. Muzaffer Hiçdurmaz'ın yönettiği, müziklerini Cahit Berkay ve Cem Karaca'nın yaptığı ve Tarık Akan'ın başrolünde oynadığı Çark filmi bunlardan biriydi. Film, deri sektöründe çalışan dört fabrika işçisinin başından geçenleri anlatıyordu. Filmde kötü şartlarda çalışan işçiler, bunların başından geçen üzücü olaylar, maaşlara zam yapmayan, biriken alacakları ödemeyen patronlar vardı. Filmin gösteriminden sonra işçiler greve çıkmış, o günlerde kamuoyunda çok sansasyon yapmıştı.

Yani dışarıdan bakanlar Zeytinburnu'nu bu şekilde tanıyorlardı. Bir işçi kenti. Oysa Zeytinburnu yalnız işçi semti değildi. Hem esnaf hem işçi hem memur şehri idi. Hatta fabrika ve atölyelerde çalışan tüm işçileri toplasanız ana nüfus içinde büyük bir yekûn tutmuyordu. Ama dışarıdan farklı bir algılama vardı.

Benim kurucu belediye başkanı olarak en büyük şansım nitelikli bir kadro kurmayı başarabilmiş olmamdır. Gerçi Büyükşehir Belediyesi'nde çalışan memurlar, mühendisler, Zeytinburnu'nda çalışmaya pek de sıcak bakmamışlardı. Nitekim görüştüğüm birçok kişi de sonradan gelmekten vazgeçtiler. Ama laf buraya gelmişken Abdullah Ardalı isminden bahsetmem gerekir.

Abdullah Bey, çok iyi bir şehircilik uzmanıydı. Onunla görüşürken planlarımızdan, projelerimizden yani Zeytinburnu ile ilgili hayallerimizden bahsetmiştim. O, bizim söylediklerimizi değerli buldu. Bize inanıp güvendi.

Çok beyefendi bir insandı. Dedi ki: "Burası bilgi ve tecrübelerimizi aktarabileceğimiz ham bir yer. Şehircilik açısından yapılacak çok şey var. Ben de artık belli bir yaşa geldim; bütün bu tecrübelerimi, birikimimi burada kullanmak isterim."

Onu teknik başkan yardımcısı olarak görevlendirdim. Onun da yardımıyla imar, planlama gibi teknik kadroyu kurduk. Göreve getirdiğimiz arkadaşlar bir kere çok bilgili, dirayetli ve çalışkan insanlardı. Hiçbir zaman mesai mefhumu tanımadan özveriyle çalıştılar. Sabah geldiler, akşam geç saatlere kadar mesai yaptılar. Zeytinburnu ile ilgili yapılacak ne varsa el ele verip, planlayıp hayata geçirmeye çalıştık. En basitinden bu özverili, çalışkan insanlar olmasaydı biz tapu meselesini halledemezdik.

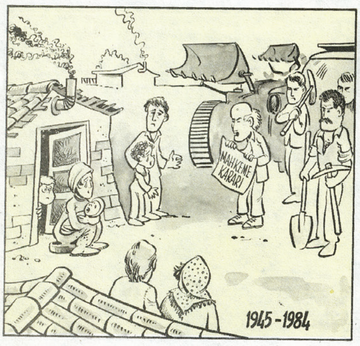
Zeytinburnu Belediye Başkanlığı Haber Bülteni - Sayfa/ 10

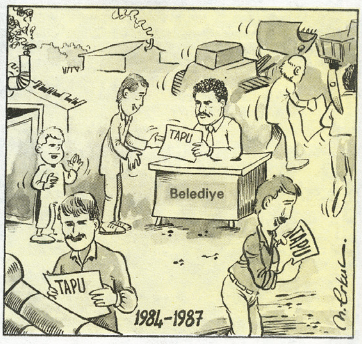
...lesi.	Pafta	Ada	Parsel	MiktarıM2	Kamulaştırılacak kısım ve maliki
	404	1873	1	6095.00	Talat oğ.Engin ŞAHIN 2285/6094 T.C. T.C.Artin kz.Ovsanna Silva İplikçiyan 2/4
	404	1788	218	7210.00	İsmail oğ.İsmail FIRAT 6879/22023 T.
	404	1788	217	12754.00	İsmail oğ.İsmail FIRAT 6879/22023 T.C
	404 405	1866	3	6637.00	İpatya ENGELİ 1/4 T.C. Kalina SAKURA 26/768 Yunan Uyruklu

KARAR:

Yukarıda taktim kılınan dosya meyanında ada, parsel, M2 ve semti belirtilen üzerinde yüzlerce, yapılış tarihi itibariyle 2981-3290 sayılı yasaların himayesine girmiş ve bu yasanın öngördüğü üzerinde bir yerleşme alanı yada yapı topluluğu niteliğinde gecekondula[r] bulunan arsa veya arazilerin 3290-2942 sayılı kamulaştırma yasası hükümlerine atfen Belediyemizce kamulaştırma işlemine tabi tutulmasına Belediye Encümeninin 18.Temmuz 1986 tarihli toplantısında karar verildi.

../.

Kentsel Dönüşüm Çalışmaları

İlçenin yarısı hazineye ait işgalli arazilerdi. Sonra Büyükşehir Belediyesi'ne ait yerler vardı. Özel şahıslara ve vakıflara ait yerler vardı. Beş yüz, bin, iki bin metrekare yerler. Sahipleri kimdir, nerededir, tespiti bile zordu.

Anlayacağınız arazilerin durumu çok karışıktı. Onları bir araya getirmek, bunların hepsini Zeytinburnu'nun mülkü yapmak çok zaman aldı. Haritalar çizdik, bu haritaları üst üste getirdik. İşte şu arazi Ermeni Vakfı'na ait, şurası Rum Vakfı'na ait, şurası hazinenin, şurası Büyükşehir'in. Kiminin üzeri fiili yol olmuş, kimisi atıl duruyor. Hepsini bu şekilde tek tek tespit ettik. Onların haritalarını tek tek çıkardık. Ortaya kimlikli, sahipli bir şehir çıkardık. Bu tespitler doğrultusunda imar adaları oluşturmaya başladık.

Şimdi bakıyoruz fiili bir yol var orada ama haritada yol görünmüyor. Zeytinburnu'nda öğle bir yol yok. Aynı şekilde kadastral diye gördüğümüz yolun tam ortasında da kocaman bir bina var. Adam yol olarak görülen yere gelip kondurmuş koca binayı. Meselâ Bulvar Caddesi kadastral yol değildi. Asfalt döşenmiş, çift şeritli yol olarak açılmış, etrafına binalar yapılmış ama gerçekte yol değil. Üzerinde vakıflara ait araziler var, hazineye ait araziler var. Bunların tek tek sahiplerini bulduk. Ya satın aldık ya da devrini sağladık. Ondan sonra oturup bu fiili yolu kadastral yol haline getirdik. Düşünebiliyor musunuz ortada harıl harıl işleyen kocaman bir yol var ama planlarda yol değil.

Özetle Zeytinburnu'nun hâlihazır durumunu biz haritanın üzerine oturttuk ve hâlihazır duruma göre bir şehir yapılanması kurmaya çalıştık. O günün şartlarını bilmeyenler aradan onlarca yıl geçtikten sonra o günlerde yapılanları yargılamaya çalışıyorlar. Çarpık yapılaşmaya sebep oldu, daha iyi, düzenli bir şehir kurulabilirdi diyorlar. Elbette her işin daha iyisi yapılabilir. İyinin daha iyisi vardır. Ama o günün şartları ancak yapabildiklerimize elverdi.

Bugünlerde moda olan "kentsel dönüşüm" fikrini ilk kez ben ortaya attım. Hatta uygulama adımları da attım. Sümer Mahallesi'nde bugün Deniz Atı Sitesi olarak bilinen yer o zamanlar Büyükşehir Belediyesi'ne aitti ve İETT bu araziyi depo olarak kullanıyordu. Büyükşehir Belediye Başkanımız Bedrettin Dalan Bey ile görüştüm.

Dedim ki, "Bu araziyi bana ver. Ben buraya çok katlı binalar yapacağım. Yan tarafındaki gecekonduları yıkıp sahiplerini buraya taşıyacağım. Boşalan yerlere de aynı şekilde toplu konutlar yapacağım. Gecekondu, çarpık yapılaşma diye bir şey kalmayacak. Geniş yollar, parklar, rekreasyon alanları olacak."

Teklifim Bedrettin Bey'in hoşuna gitti. "Arazi benim, vereyim de karşılığında bize ne vereceksin?" dedi. Yedi yüz on daire çıkıyordu. Altmış daire teklif ettim. O daha çok istedi. Neyse seksen dairede anlaştık. Oraya yedi yüz on daire yapacak, seksenini Büyükşehir'e verecektik. Geri kalan da belediyenin olacaktı. Bu daireler bizim aktarma alanımız olacaktı.

O günlerde Paris'e bir inceleme gezisine çıkmıştık. Orada bir yemek sırasında ben düşüncemi anlattım. Heyetimizde bulunan arkadaşlardan bazıları Dünya Konut Fonu'nda çalışıyorlarmış.

Benim bu fikrim onların da ilgisini çekti. Biz proje ile ilgilenelim dediler. Onları Zeytinburnu'na davet ettim. Buyurun gelin, araziyi ve uygulama alanımızı görün dedim. Geldiler. Birlikte Zeytinburnu'nu dolaştık. Uzun süren bayağı ciddi bir çalışma yaptık. Birkaç defa gidip geldiler. Bu projenin gerçekleşmesi için üç yüz milyon dolarlık bir fona ihtiyaç var dediler. Biz bu parayı veririz ancak devlet garantisi isteriz dediler. Sizin belediye olarak vereceğiniz teminat yetmez ancak devlet teminatı ile bu işe girebiliriz dediler.

Konuyu birkaç kez Turgut Özal'a açtım. Zaten o da her ilçeye gelişinde eliyle yukarı doğru işaret eder, bu binaların boyunu yükselt, buraları şehirleştir derdi. Temaslarımızı ve devlet teminatı meselesini söyleyince, "hemen, derhal

çalışmalara başlasınlar biz gerekli devlet garantisini veririz" dedi. Onlarla konuştuk. Anlaşma sağlandı. Onlar, "Elli milyon doları hemen veririz. Arkasından bir elli milyon dolar daha veririz. Geri kalan kısmını da gelişmelere göre peyder pey serbest bırakırız" dediler. Tamam dedik ve bunun planlamasını yapmaya başladık.

Fakat çalışma anında karşımıza bir sorun çıktı: Binaların maliyeti. O günkü şartlarda arazinin büyüklüğü ancak dört yüz metrekare olursa karşılığında bir daire verilebiliyordu. Oysa herkeste dört yüz metrekare arsa bulmak imkânsızdı. Zaten dört yüz metre kare arazisi olan da bunu bir daireye vermiyordu. Tapusu olmamasına rağmen, üzerine yaptığım bina bana yeter, üstelik geniş de bir bahçem var diyorlardı. Öte yandan bir diğer önemli engel de yasal prosedürlerdi. O günün şartlarında yürürlükte olan mevzuat bu çalışmaya izin vermiyordu. Hukukçularla bir araya gelip uzun süreli toplantılar yaptık.

Hatta hâkimler de geldiler. Bizim adliyede çalışan hâkimlerimiz de fikir beyan ettiler. "Proje çok güzel. Zeytinburnu'nun İstanbul'da örnek bir şehir olarak yükselmesi açısından çok önemli. Ancak insan hakları her şeyin önündedir. Sen kimsenin malını onların rızası, onayı olmadan ellerinden alamazsın. Onları bu projeye uymaları konusunda zorlayamazsın. İçlerinden biri kendisine zorlanan teklifi kabul etmez, adliyeye gelip tek satırlık bir dilekçe verse biz hemen yürütmeyi durdurma kararı veririz. Onların kabulü, rızası olmadan çivi çakamazsın" dediler.

Ben o günlerde Zeytinburnu'nda konuyla ilgili bir kamuoyu araştırması da yaptırmıştım. Gençler bu projeye çok istekli bakıyorlardı ama anne-babaları onlarla aynı kanaatte değillerdi. Anne-babalar, "Biz katiyen istemiyoruz. Kırk yıldır bu sokakların tozunu, çamurunu çektik. Buradan ayrılmak istemiyoruz. Bizim tapumuzu verin biz kendi arazimize kendi evimizi yaparız" diyorlardı.

Sadece kâğıt üzerinde kamuoyu araştırması yapmakla yetinmeyip ikili görüşmeler, mahalle toplantıları yaptık. Vatandaşın genel eğilimini, projemize bakış açılarını bir de yüz yüze öğrenmek istedik. Sonuç aynı oldu. Gençler çok istekliydi. Bizde de böyle bir değişimi olsun, biz de güzel yerlerde yaşayalım falan diye düşünüyorlardı. Ama yaşlılar direniyorlardı. Çok katlı binalar yapılmasını oraya taşınmayı istemiyorlardı.

Arazi büyüklükleri yeterli değil, finansman sorunu var, en önemlisi de vatandaş razı değil. Ne yapalım? Vazgeçtik. Belediyenin görevi, iyi bir çevre, güzel bir şehirleşme, ufuk açıcı projeler yapmak ama bir de vatandaşın memnuniyeti var. Hatta en önemlisi bu. Belediye insanlara hizmet ederken de mutlu etmek zorunda. Eğer vatandaş mutlu olmuyorsa bizce en iyi proje de olsa zorlamamak gerekir. Biz böyle cebren bir şey yapmaya kalksak insanlar mutsuz olacak. Adam diyor ki; "Ben kırk sene bu tapuyu bekledim arkadaş. Sen benim tapumu ver ben ne yapacağıma kendim karar vereyim. Ben senin istediğin yere gitmek istemiyorum."

Sosyal bir edikasyon vardı. Yani bu insanlar küçük binalarda yaşamaya alışmış, kendine göre bir sosyal çevre yapmış, komşuluklar kurmuş. Kendine göre bir gecekondu yapmış. Sonra üstüne bir kat daha çıkıp çocuğunu evlendirmiş. Çocukları torunlarıyla bir arada yaşıyor. Şimdi böyle bir durumda insanları alıp daireye taşıyacağız, bunu yapmaları için zorlayacağız. Zaten büyük şehire alışamamış bu insanlara bir darbe de biz vuracağız. Bu olmaz. Düşünüp taşındık ve iptal ettik. Ben de Zeytinburnu'na imar yasağı getirmiştim. Bilhassa o bölgeye sekiz-on ay kadar çivi çaktırmamıştım. Proje durdurulunca konuyu meclise getirdim ve orada bir konuşma yaptım.

"Sizinle paylaştığım kentsel dönüşüm projemizi şu aşamada gerçekleştirmemiz mümkün değil. Ben inanıyorum ki bundan yirmi-yirmi beş sene sonra Zeytinburnu sahiline güzel projeler yapılacak. Sahil güzelleşecek. Zeytinburnu arazisinin kıymeti çok ama çok fazla artacak. Şu anki planlarımıza göre Zeytinburnu'na dört ila beş kata kadar imar izni vereceğiz. Ama bilin ki her geçen yıl

arazilerimiz değerlenecek ve bizim bugün teklif ettiğimiz daireler arazi değerlerinin çok çok altında kalacaktır."

Meclis üyelerimiz bizim kentsel dönüşüm projemize ham hayal diyorlardı. Yapamazsınız, edemezsiniz diyorlardı. O günün şartlarında onlar haklı çıktı.

İktidar-Muhalefet Dengesi

Ama şunu özellikle belirtmek isterim ki, belediye başkanı olarak görev yaptığım meclis çok kaliteli, çok güzel bir meclisti. Muhalefetimiz de çok kaliteliydi. Onlarla çalışmış olmaktan her zaman bahtiyarlık duydum. Her meclis döneminde toplantılar, komisyon seçimleri için oylamalar olurdu. Onlar yanlış bildikleri işler için bizi uyarır, eleştirirlerdi. Ben onlara komisyonlara girip çalışmalarını söylerdim. "Birlikte görev yapalım, tespitlerinizden istifade edelim" derdim. Grup sözcüleri bir meclis üyemiz vardı. Hamdi Çıkık... Bir diğer grup sözcüsü arkadaşımız vardı: Selahattin Çaylak... Benim çocukluk arkadaşımdı. Çok beyefendi, çok düzgün insanlardı. Nezaketle ayağa kalkar, önlerini ilikler öyle konuşurlardı. Komisyonlarda çalışmaları için yaptığımız teklifleri kibarca reddeder, "Bize verdiğiniz değere teşekkür ederiz. Ama komisyonlara girerek sizlerin günahlarınıza ortak olmak istemiyoruz" derlerdi.

Onlar komisyonlara katılmadıkları için bütün komisyonlar bizim partili meclis üyelerimizden olurdu. Hep beraber seçimlerimizi yapar, tekliflerimizi sunar, tartışmalarımızı yapar sonra da hep beraber yemeğe çıkardık. Yemekte bile tartışmaların sürdüğü olurdu. "Şu yanlıştı, bu doğruydu" saatlerce konuşurduk. Ben, her şeye rağmen meclis üyelerimizden çok memnundum. Muhalefetten de çok şey öğrendim, onların yapıcı eleştirilerinden çok istifade ettim.

Bu arkadaşlarımızı bir kez daha hayırla yad etmek isterim. Selahattin Çaylak arkadaşımız birkaç ay önce vefat etti. Ona da Allah'tan rahmet diliyorum. Hamdi Çıkık da bundan seneler önce vefat etti. Çapa'da yatıyordu. Birkaç kez ziyaretine de gittim. Vefatından önce eski günleri anıp dertleştik, helalleştik. Son gittiğimde dedi ki: "Başkanım ben size çok muhalefet ettim, sizi çok üzdüm. Görevimiz gereği tenkitlerde bulundum. Ama ne yaptıksak denetim görevimizi hakkıyla yerine getirmek için yaptık. Yoksa size her zaman saygımız, sevgimiz vardı."

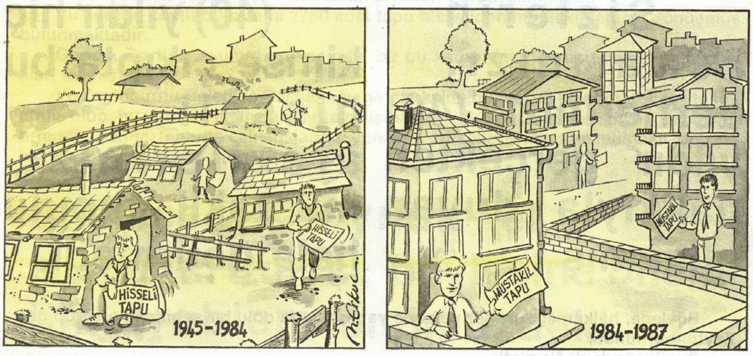
Yeri gelmişken şunu söylemek isterim. Bu insanların çoğu yakın dostlarımız, arkadaşlarımızdı ama çatır çatır da muhalefet görevini yerine getirmekten çekinmezlerdi. Söyledikleri şeylerden kabul ettiklerimiz de vardı, etmediklerimiz de. Neticede hepimiz görevimizi yaptık. Kendimizce Zeytinburnu'na hizmet etmeye çalıştık.

Geriye dönüp baktığımda şayet biz kentsel dönüşümde ısrar edip yüksek katlı binalar yapsaydık, sosyal dokuda önemli değişiklikler, handikaplar olacaktı. Komşululuklar, arkadaşlıklar değişecek, belki de yabancılaşma yaşanacaktı. Neticede dört-beş katlı evler yapıldı. İnsanlar arazilerini bir şekilde değerlendirdiler. Hem de kendi istedikleri, mutlu oldukları şekilde değerlendirdiler.

Zamanla iyi ki bu proje olmamış dedim. Hatta tersi yönde pişmanlıklarım oldu. Keşke planları dört-beş kat değil de daha kısa tutsaydım. Üç katta sınırlasaydım, sadece Bulvar Caddesi'ni dört kat yapsaydım diye düşünüyorum. O zaman Zeytinburnu nüfusu bu kadar artmayacaktı. Surların dibinde, tarihî dokusu ile iç içe geçmiş asude bir şehir olarak gelişecekti.

Vatandaş İlişkileri

Vatandaşı yönetime ortak etmek, onları karar alma süreçlerinde etkin hale getirmek için bütün projelerimizi, yatırımlarımızı öncesinden konuşur, fikirlerini almaya özen gösterirdim.

Zeytinburnu'nun Kalbine Saplı Hançer.

HİSSELİ ARAZİ SORUNU

Hisseli tapusu olan Vatandaşlarımız;
Uzun yıllar hisseli tapuya sahipsiniz..
Sahipsiniz de,

Bu sizlere yalnızca, arazinin herhangi bir parçasından hak sağlamaktan öteye birşey verdimi?

Bulunduğunuz arazinin üzerine, yasal olarak binanızı yapabildinizmi?

Yasaya göre, hisseli arazi üzerine çivi bile çakamazsınız.

Oysa, sizlerin mesken sorunu var.

Oysa, evlenen çocuklarınız, genişleyen aileleriniz var.

Bütün bunlar için konuta ihtiyacınız var.

İhtiyacınız var, elinizdede iyi kötü bir de tapunuz var ama, derdinize derman değil. Oturduğunuz kendinin bildiğiniz yere bina yapmanız yasak. Çünkü tapunuz müstakil tapu değil.

Vakıf, Belediye ve şahıslara ait, büyük arazilerin üzerine gecekondusunu yapmış, binbir umutla tapusunu bekleyen vatandaşlarımız.

Sizlerin dertleri de farklı değil.

Aynı çileler, ayni üzüntüler, ayni dertlerle başbaşa yapayalnızdınız uzun yıllar.

(40) yıldır hiç kimse çıkıpta bu hisseli arazilerinizi müstakil tapulu hale getirmedi.

(40) Yıldır işbaşına gelen hiçbir idare bu sorunun çözümü için ciddi bir çalışmada bulunmadı.

Demekki; sizlerin acılarınızı dertlerinizi (40) yıldır gerçekten hakkıyla duyan olmamış.

Mahalle toplantılarında bütün ekibi yanıma alıp öyle giderdim. Ayrıca muhtarları da yanıma alırdım. Muhtarlarla her zaman iyi ilişkiler içinde olmaya özen gösterdim. Onların bana her zaman çok faydaları olmuştur. Muhtarlar çok çalışkan insanlardı. Devamlı belediyeden halka dair bir şeyler ister, işlerin takibini yaparlardı. Fikret Konya isminde çok çalışkan bir Fen İşleri Müdürümüz vardı. Muhtarlarla özel olarak ilgilenirdi. Mahalle organizasyonlarını muhtarlarla beraber ona yaptırıyordum.

Dediğim gibi belediyenin görevi insanı mutlu etmek. Yani yapacağın icraatta orda yaşayan insanlar mutsuz oluyorsa o iş, bir şeye benzemez. Onun için ben halkın isteklerine önem verirdim, görüşlerini alırdım.

Ulaşım... Yollar, Sokaklar...

Zeytinburnu'na ulaşım konusunda da çok büyük yatırımlar yaptık. Meselâ yedi yüz yirmi tane yol yaptık. Şehrin tarihinde görülmemiş bir rakamdır bu. Şu anda Zeytinburnu'nda kullanılan mevcut yolların neredeyse tamamını ben yaptım. Benden sonra gelen başkanlar bizim koyduğumuz asfaltı kaldırıp beton döktüler, kilit taşları döşediler. Zaman zaman bu şekilde birtakım değişiklikler yaptılar ama bu kadar. Onun dışında bütün yollar benim yaptığım yollardır. Zaman zaman gidiyorum, sokakları, caddeleri geziyorum. Hâlâ öyle.

Sadece yol açmakla kalmayıp dar yolları da genişlettik. Birçok yerde vatandaşla işbirliği yaptık. Nasıl yaptık? Adam diyor ki "benim duvarım burada ben çekmem, yol mol bana ne, ben ihtiyacım kadar girip çıkıyorum evime". Vatandaşla konuşuyorduk. "Sen şu kadar yıkıla duvarını biz aynen yapacağız." Vatandaş duvarını yıkıp içeri alıyor, biz de gidip yeni sınırından duvarını yeniden yapıyorduk. Altyapı ihtiyacı varsa altyapısını yapıyorduk.

Zeytinburnu için yapılan güzel çalışmalardan birisi de otogarın taşınmasıdır. Biliyorsunuz Trakya ve Anadolu Otogarı, Edirnekapı Surları'nın hemen yanında bizim sınırlarımız içindeydi. Gerçi önceden planlanmış bir çalışma idi ama bizim zamanımızda uygulama şansı buldu. Büyükşehir Belediyemiz Esenler'deki otogarı yaptıktan sonra büyük karmaşa ve karışıklık içinde olan Topkapı Otogarı'nı da yıkıp oraya nakletti.

Tapu, İlle de Tapu...

Benim belediye başkanlığım süresince Zeytinburnu için yaptığım en önemli çalışma tapu sorununun çözülmesidir. Bu nedenle süreç hakkında detaylı bilgi vermek isterim. Çünkü çok önemli ve çok büyük bir iş yaptığımızı, çok zor bir işin üstesinden geldiğimizi düşünüyorum. Hatta kişisel olarak da hayatımda yaptığım en güzel şeydir diyebilirim. Biraz önce de anlattım; düşünün çeşit çeşit insanlara ait, çeşit çeşit parseller vardı. Önce bu mevcut durumu harita üzerinde tek tek tespit ettik. O işleri bitirdikten sonra bütün o arazileri Zeytinburnu şehir planının üzerine oturtmaya çalıştık. Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan Bey yakından takip etti. Başbakanımız Turgut Özal yakıdan takip etti. Öyle ki bazen gece yarısı telefon açar , "Muzaffer şunu ne yaptın? O vakıftan araziyi geri aldın mı? Hazinelik yer ne oldu?" diye sorular sorar, çalışmalarımızın her aşamasında bilgi alır, tıkandığımız noktalarda devreye girerdi.

En çok zorlukla karşılaştığımız Ermeni Vakfı arazilerinin durumu idi. Onlara göre Rum Vakfı daha anlayışlıydı. Hatta birçok konuda kolaylık gösterdi. Ciddi itirazlar, davalar açıp süreci zorlaştırmadı. Biz de elimizden gelen kolaylığı gösterdik.

Biz bu işlerin çözümünde en büyük zorluğu arazi sahiplerinin bulunmasında yaşadık. Bu kişilerin çoğunluğu gayrimüslimdi ve aradan geçen yıllar içinde

dünyanın dört bir yanına dağılıp gitmişlerdi. Şili'den, Arjantin'den, Amerika'dan bulup temasa geçtiğimiz insanlar oldu.

Bu insanlara mektuplar yazıp durumu anlattık, sonra yasal süresi içinde cevaplarının gelmesini bekledik. Temas edemediğimiz veya yasal süresi içinde bize dönüş yapmayan kişilerin arazilerini kamulaştırmak için harekete geçtik. Kamulaştırma işlemlerini başlattık. Ondan sonra tespit edilen değeri milli bir bankaya yatırıp gazetelere ilan verdik. Altı ay bekledikten sonra bizim otomatik kamulaştırma hakkımız vardı. Hepsini tek tek mahkemeye verip mahkeme kararları ile Zeytinburnu Belediyesi'nin mülkü haline getirdik. Yani bu şekilde bütün ilçeyi oya işler gibi düzenledik.

Bütün bu işleri meclis üyeleri de dahil herkes yakından takip ediyordu. Meclis üyelerimizden biri olan benim de yakın arkadaşım İlhan Hayıroğlu vardı. Bir gün İlhan yanıma geldi. "Başkanım bu işler ağır gidiyor, biraz hızlandırmamız lazım" dedi. "Tamam" dedim. "Hızlandıralım da, ne yapacağız?" Bunun üzerine bana bazı önerilerde bulundu ve çalışma yöntemleri önerdi. Anlattıkları hoşuma gitmişti. "Gel seni başkan yardımcısı yapayım, kendin uygula" dedim. Böylece İlhan'ı başkan yardımcısı olarak görevlendirdim. Hakikaten bana çok desteği oldu. Onun gibi kuzenim Ethem Kaliçe vardı başkan yardımcısı; Abdullah Ardalı vardı, İmar Müdürümüz Mahmut Kutlu vardı, emlak istimlakta Bülent diye bir arkadaşımız vardı. Hepsinin çok destekleri oldu. Bu arkadaşlarımız çalışkan ve dirayetli arkadaşlardı. El birliği ile güzel iş çıkardık. Öyle tapular verdik ki şaşarsınız. Meselâ Nuri Paşa'da bir adam gelmiş, gecekondusunu bir araziye kondurmuş. Gecekondunun olduğu yer tam beş parselin ucu. Belediyenin yeri var, vakfın yeri var, hazinenin yeri var. Biz bir tek bunu yasallaştırmak için bile yüzlerce işlem yaptık. Binanın taştığı tüm arazileri istimlak ediyoruz, ardından Zeytinburnu Belediyesi'nin malı yapıyoruz, sonra vatandaşa tapu veriyoruz. Bunun gibi iki parsel, üç parsel, beş parsel üzerine oturmuş yüzlerce bina var. Hepsini tek tek yasal hale getirmek çok zor, çok zaman alıcı şeyler. Bugünden bunları anlatmak kolay ama pratikte uygularken çok zor...

Bütün bunları yaparken titiz olacaksınız, hiç kimsenin hakkının zayi olmamasına dikkat edeceksiniz. Hakkı-hukuku gözeteceksiniz... Bütün bu çalışmalar, dağıtılan on binlerce tapu arasında sadece bir kişinin hakkı kayboldu. Yıllar geçti hâlâ düşünür, üzülürüm. İçimde derttir bu...

Zeytinburnu'nun yapılaşması tamamen el yordamıyla ve kaçak olarak büyüdüğü için içinden çıkılmaz bir hal almıştı. Düşünün ki elli, yüz metrekare arsaları birleştirdik. Şimdi imar verebilmek için yüz metrekare bir tarafta, elli metrekare, bir tarafta, elli metrekare de diğer tarafta arsalar var. Biz bu üçünü birleştirip tevhit yapıyoruz. O zaman vatandaş geliyor, benim arazimi falancayla birleştirmişsin ben onunla kırk yıldır kavgalıyım, oturmam diyor. Bunların aralarında anlaşamayıp mahkemeye düşenler, itiraz edenler, kendi başlarına küçük parsellerde inşaat yapanlar oldu. Mahkemelerden farklı kararlar çıktı. Biz de ona göre yeni düzenlemeler yapmak durumunda kaldık.

Pratik bazı çözümler bulmaya çalıştık. Meselâ şöyle bir plan da yaptım: Bin metrekare ve daha fazla araziyi birleştirenler bize müracaat ederlerse bazı kolaylıklar sağladık. Bazı balkonları, çatı katını emsal dışı bıraktık gibi...

Söz konusu olan Zeytinburnu'nun tapu çalışmaları olunca rahmetli Turgut Özal aklıma gelir. Onun sorunları çözmedeki pratikliğini, iş takipçiliğini hayranlıkla hatırlarım.

Bununla ilgili bir anekdot paylaşmak isterim:

Çalışır, tapuları hazırlar, belli periyotlarda da tapu dağıtım törenleri düzenler ve rahmetli Özal'ı davet ederdik.

Yine böyle bir tapu töreninde 1500 tapu hazırlamıştık. Bunları verdik, Özal başladı dağıtmaya. Birçok kişiye kendi elleriyle verdi tapularını. Çok mutlu olmuştu. Törenin sonunda, "Çok güzel program oldu" dedi. "Bir daha ne zaman

geleceğiz tapu dağıtmaya?" "Artık vermeyeceğiz efendim" dedim. "Niye, bitti mi tapu işleri?" dedi. "Daha çok var ama mevzuata takıldık. Başka tapu veremiyoruz" dedim. Çok zeki, çok akıllı bir adamdı. "Nerede takılıyorsun?" diye sordu. Mevzuatın açmazlarını anlattım. Hisseli tapuların müstakil tapu haline getirilmesini imkânsız kılan düzenlemeler vardı. "Bunlar nasıl çözülür, bir çözüm yolu bulup bana gel. Çözelim bu işi" dedi.

Talimatı alınca hemen ekibi topladım. Sağ olsunlar çok dirayetli, işinin ehli bir kadromuz vardı. Arkadaşlarımız hemen bir çalışma yapıp rapor hazırladılar. Götürüp Özal'a takdim ettim. 2981 sayılı af yasası bu şekilde çıktı. Sadece Zeytinburnu'nda değil bütün Türkiye'de çok önemli bir sorun bu şekilde çözülmüş oldu. Başbakanımız, Ankara'dan sahaya bakıp teorik düzenlemeler getirmiyor, bizzat sahada çalışan bizim gibi yöneticilerden rapor alıp sorunu yerinde çözüyordu. Bu çalışma şekli beni çok etkilemiştir.

Aradan çok zaman geçti ama hisseli arazilerin müstakil parsellere nasıl dönüştürüldüğüne dair bilgi vermek isterim:

Zeytinburnu'nda hisseli arazi iki şekilde oluşmuştu.

Ya, vakıf, belediye ve şahıslara ait büyük arazi parçaları gecekonducular tarafından işgal edilmişti. Veya, imar planı dışındaki büyük arazilerin özel parselasyon planları yapılarak parsellere ayrılmış ve her parsele belirli oranda hisse vermek suretiyle hisseli tapu oluşmuştu.

Gerek kamu arazilerinin, gerekse hisseli arazilerin üzerine yapılan gecekondular, mülkiyet hudutlarına göre inşaa edilmediklerinden öyle karmakarışık bir yapılaşma oluşmuştu ki, parseller birbirine tecavüzcü durumuna girmişti.

Hazırladığımız rapora göre hisseli arazilerin müstakil parsellere dönüştürülmesinin yasal dayanağı 2981 sayılı af yasasının 10b maddesidir.

Tatbikatta, ilk önce bu alanların hâlihazır planları yapılacaktı. Yani, yol ve yapılaşmanın bütün ölçüleri, haritası yapılmak suretiyle tespit edilecekti.

Sonra, tespit edilen mevcut yapılaşma mümkün olduğu kadar korunarak, bu bölgenin imar ıslah planları yapılacaktı. Bundan sonra da ifraz planlarının hazırlanmasına geçilecekti.

Şüyulandırma cetvellerinin hazırlanmasından sonra, ifraz planları zemine aplike edilecekti. Bu işlemin sonucunda hisseli araziler müstakil imar parseli haline gelecekti.

Nitekim öyle oldu. Rahmetli Özal biliyordu ki, bu işi Ankara'ya havale etse, Ankara'da yapılacak işin nerelerde takıldığını, ne tür itirazlar yapıldığını, niçin direnildiğini öğrenmesi ve çözmesi aylar, belki de yıllar alacaktı. Talimatı doğrudan bize verdi ve biz o şekilde çözdük. 16500 tapunun hepsini bu sayede kısa zamanda vermeyi başarabildik.

Zeytinburnu'nda görev süremiz tamamlandığında 16500 tapu dağıtmıştık. 1500 tapu da seçimlere girerken yapım aşamasındaydı. Daha sonra onlar da hazırlanıp sahiplerine verildi. Böylece Zeytinburnu'nun şehirleşmesi önündeki en büyük engel bu şekilde kaldırılmış oldu.

Hayalden Gerçeğe, Stadyum...

Zeytinburnu stadyumunun olduğu yerde basit bir futbol sahası vardı. Saha da bizim mülkiyetimizde değildi. Zeytinburnu Spor Kulübü de o yıllarda çok başarılıydı. Başarılıydı ama doğru dürüst stadyumu yoktu. Biz de zaten seçim vaatlerimiz arasında stadyum yapmaya söz vermiştik. Hemen kolları sıvayıp güzel bir proje hazırlattık. Ama dediğim gibi arazi bizim değil. Mülkiyeti bize ait olmayan yere harcama yapamıyoruz. Suç. Mecburen kamulaştırmamız lazım. Tapu kayıtlarına baktık arazi iki vakfa ait. Bir Ermeni Vakfı ile Türk vakfı. İkisi

İŞTE, CIVAR İLÇELERDEKİ
STADLARIN EN GÜZELİ

1987
GAP
1980 ÖNCESİ
ESKİ GÜNLERE
HAYIR

zaten davalık olmuşlardı. Davayı önce Ermeni Vakfı kazanmış, Türk Vakfı da temyize götürmüş. Temyiz aşamasındaydı. Biz hâkime gidip burada yatırım yapacağımızı söyledik.

Hemen ertesinde Ermeni Vakfı mütevelli heyeti ziyaretime geldiler. Durumu onlara da anlattım. Seçim vaadimiz olduğunu, araziye büyük bir stadyum yapmak istediğimizi söyledim. Gelin burayı bize kiralayın dedim. Hemen itiraz ettiler. "Biz malımızı vermeyiz" dediler. Kızdım onlara. "Kimin malını kimden sakınıyorsunuz kardeşim" dedim. Burası Türkiye Cumhuriyeti. Siz de burada yaşıyorsunuz ama unutmayın ki bizim hoşgörümüz sayesinde yaşıyorsunuz" dedim. Daha başka ağır şeyler de söyledim. Onlar da bazı cevaplar verdiler. Direnişlerine kızdım. Tamam öyleyse, madem ki kiralamıyorsunuz ben de araziyi istimlak ediyorum dedim. Toplantı bu şekilde gergin bitti. Onlar da kalkıp gittiler.

Bu şekilde tavır koyup kızdıktan sonra sözümüzü gerçekleştirmemiz, burayı istimlak etmemiz lazım geliyordu. Hemen ilgili birimleri topladım. Rahmetli Bülent Bey emlak istimlak müdürü idi. Ona dedim ki, "Ya Bülent Bey, ben adamlara sinirlendim, böyle böyle laflar söyledim. Biz bunu nasıl yapar, nasıl istimlak ederiz?" "Kolay efendim. Burayı ne için kullanacaksak o plan doğrultusunda istimlak kararı alır, parası neyse hesaplar veririz" dedi. "İyi öyleyse hemen yapalım" dedim. Hemen gerekli olan çalışmayı yapıp orayı spor alanı olarak planladık. Kırk altı dönümlük yerdi orası ve o zamanın parası ile tam 50 milyon ödedik. Sonrasında istimlak kararına itiraz edip mahkemeye başvurdular. Ben belediye başkanlığından ayrıldığımda dava hâlâ devam ediyordu. Sonrasında ne oldu bilmiyorum. Biz istimlak parasını millî bir bankaya yatırmıştık. Aldılar mı almadılar mı, nasıl bir sonuç çıktı bilmiyorum. Çok güzel, değerli bir arsaydı. Biz oranın istimlakini yaptık ama tescilini yaptırmadık.

O günlerde bizim Zeytinburnu Spor Kulübü amatör kümedeydi. Federasyon bir karar alıp üçüncü lig kurma çalışmaları başlattı. Ancak üçüncü lige alınabilmek için spor tesisinin olması gerekiyordu. Bizde de tesis olmadığı için üçüncü lige almak istemiyorlardı. Hemen federasyona gittim. "Bizi üçüncü lige alın, bir yıl içinde stadyum yapmayı taahhüt ediyoruz" dedim. Onlar da kabul ettiler. Alelacele hemen stadyum inşaatına başladık. Tribünler yükselmeye başladı. O zaman yasal olmayan bir iş yaptığımızı fark ettik. Neticede istimlak etmiştik ama tapu tescili belediyenin üzerine henüz yapılmamıştı.

Durumu fark edince hemen gidip hâkimlerden biri ile konuştum. Bize yardımcı olmasını söyledim. Sağ olsun çok anlayışlı bir hâkimdi. Hemen dosyayı getirtti, inceledi. "Tamam, her şey bitmiş" dedi. Aynı gün tescil kararını verdi ve böylece mülk bizim oldu. Stadyumu da gönül rahatlığı içinde yapıp bitirdik. Bu arada kulübümüz üçüncü ligde futbola başladı. İyi bir sezon geçirdi ve daha ilk seneden grubumuzu ikinci olarak bitirdik.

Hava Fotoğraflarında Zeytinburnu

Belediye başkanlığım esnasında yaşadığım ilginç olaylardan biri de Zeytinburnu'nun havadan fotoğraflarının çekilmesi oldu. Bu fotoğraflar Zeytinburnu tarihi açısından çok önemli tespitler içerir.

Göreve başladığımın ilk senesiydi. Hem şehrin havadan tespitini yapmak ve belgelemek için çalışma yapmaya karar verdik. Bölgemizde askerî bir birlik bulunuyordu. Ağır bakım. Onun da Fahrettin Aslan isimli çok iyi bir komutanı vardı. İlişkilerimiz iyiydi. Ona bu çalışmamızdan bahsettim. Bir helikopterimiz olsa da şehrin fotoğraflarını çeksek dedim. "Ben size yardımcı olurum" dedi. Gerekli makamlarla görüşüp izin aldı. Askerî bir helikopter temin etti. Yanımıza iyi bir de fotoğrafçı alıp havalandık. Zeytinburnu'nun üzerinde uçup her metrekaresini fotoğrafladık.

Çok ilginç, tarihî görüntülerdi gördüğümüz. Bir tarafta çimento fabrikası, bir tarafta kumcular, bir tarafta dericiler, dar yollar, açıktan akan dereler, fabrikalar arasına sıkışmış gecekondular. Bahçeli küçücük mahalleler...

Şehrin o halini görünce insanların neden Zeytinburnu'ndan kaçtıklarını, Zeytinburnulu'yum demekten neden kaçındıklarını çok iyi anladım.

Beş yıl içinde bu görüntüyü değiştirmek için büyük çaba harcadık. Doğrusu başarılı da olduk diye düşünüyorum. Beş yılın sonunda Zeytinburnu müthiş bir imaj değişikliği yaşadı. Dışarıdan göç almaya, bürokratlar ev, arazi almaya başladılar. Gönül isterdi ki, Ataköy gibi modern bir şehir kuralım. Ayrık nizamlı, bahçeleri olan, geniş caddeleri, alış-veriş merkezleri bir şehir yapalım. Ama yönettiğimiz yer bomboş arazilerin olduğu, rahat plan çalışmalarının yapılabileceği bir coğrafya değildi. Mevcut şartlar içinde ne yapmamız gerekiyorsa onu yapmaya çalıştık.

Karantinaya Alınmış Bir Şehir

Şaka zannetmeyin bu sözümü... Zeytinburnu gerçekten de karantina altına alınmış bir şehir gibiydi. Neredeyse kırk yıldır komşu çevrelerle bağlantı yolları yoktu. Olanlar da dar ve yetersiz tutulmuştu. Bu haliyle Zeytinburnu sanki kendi içine hapsedilmek istenmiş gibiydi.

Halbuki Zeytinburnu'nun kuzeyinden ülkenin en önemli karayolu olan E-5 karayolu geçmekte olmasına rağmen, bu karayoluna doğru dürüst bir giriş-çıkış bağlantı yolu nedense yapılmamıştı. Öte yandan güneyden bir diğer önemli ulaşım güzergahı olan sahil yolu geçmekteydi. Aynı şekilde onunla da irtibat kopuktu.

Zeytinburnulular, tren yolundan karşı sahile dar, alçak, elverişsiz köprüaltı yollarından geçmeye mahkum edilmişti. Bu haliyle sanki sahil Zeytinburnu halkına yasaklanmıştı.

Biz, görünmeyen ama derinden hissedilen bu esaret zincirini de kırdık. Sirkeci'den Halkalı'ya kadar uzanan tren hattının üzerine muhteşem bir köprü inşa ettik. Bizim gurur abidesi eserlerimizden birisi de işte bu köprüdür.

Aynı şekilde bu karantinayı kırmak için Yedikule yolunu genişleterek yirmi iki metrelik kocaman bir cadde yaptık. Bunu yaparken de semt sakinlerine zarar vermemeye, hiç kimseyi mağdur etmemeye özen gösterdik. Bir diğer önemli yol çalışmamız da Belgrat Kapı yoludur. Burayı da genişletip on dört metreye çıkardık. Böylece Zeytinburnu'nu saran kelepçeleri bir bir söküp atarken bugünlerin de altyapısını oluşturduk.

Sahile Hasret Sahil Şehri

Herkes bilir ki Zeytinburnu bir sahil şehridir. Ne var ki bizim göreve geldiğimiz yıllarda Zeytinburnu halkı ne denizden ne de sahilden yararlanabiliyordu. Sanki deniz kenarında oturduklarını unutmuş gibiydiler. Bunun da en büyük sebebi aşırı deniz kirliliği ve kumcuların varlığıydı.

Sahilin bir ucunda deri fabrikaları, diğer ucunda çimento fabrikası ve kumcular... Bunlar yetmiyormuş gibi bir de Et ve Balık Kurumu...

Bütün bunlar el ele vermiş, denizi kirletmek için âdeta yarışa girmiş gibiydiler.

Kumcular başlı başına büyük bir sorundu. Hem kum alarak sahili işgal etmişlerdi hem de bunu taşıyan yüzlerce kamyon şehir içinde trafik terörü estiriyorlardı. Yolları bozuyorlardı. Araçlardan dökülen kumlar kanalları tıkıyordu.

İşte en büyük mücadelelerimizden birini de bunlara karşı yaptık. Tabi yılların tesisi bunlar. Hemen bir günde kaldırmak mümkün değil. Bir de bir şeyi yerin-

den kaldırmak için yerine başka bir şey koymak lazım. Bu kumcuları kaldıracağız da adamları nereye göndereceğiz? Bir de bizim Kazlıçeşme'de planlanan büyük bir liman projesi vardı. Liman yolu da doğal olarak Zeytinburnu'nun ortasından geçecek, Esenler'den, Bayrampaşa'dan TEM'e bağlanacaktı. Odun, kömür, meyve, sebze oradan şehre girecekti. Bu proje gerçekleşirse Zeytinburnu için felaket olacaktı. Limanı kaldıracağız, kumcuları kaldıracağız da nereye götüreceğiz?

Benim bir başkanvekilim vardı: Recai Kutlugil... O İstanbul'u iyi bilen biriydi. Hem liman hem de kumcular için yeni bir iskele yeri ararken çözümü o söyledi. Dedi ki: Beylikdüzü'nde Kavaklı'nın orada böyle bir yer var, orası çok müsait bir liman olur." Hemen gidip baktık. Yeri beğendik, sonra da Büyükşehir Belediyesi'ne önerdik. Onlar da inceleme yapıp uygun gördüler. Liman yolu olarak da E-5'i TEM'e bağlayan yolu yaptılar. Böylece Bahçeşehir'in kurulması için de yeni bir yol güzergahı açılmış oldu. İstanbul da yeni bir yol güzergahı kazandı. O şekilde limanı yaptırdıktan sonra da kumcuları da buraya naklettik. Kangren haline gelmiş kumcu sorununu da bu şekilde çözmüş olduk.

Geriye dönüp yaptıklarımıza bakınca gurur duyuyorum. Yoldu, rekreasyon alanıydı, parktı, çöptü, kanaldı bunları her yönetim yapabilir. Rutin belediyecilik hizmetleridir. Önemli olan bizim bu yaptıklarımızdı. Şehrin ve insanların kaderini, yaşam kalitesini doğrudan etkileyen vizyoner çalışmalardır.

Zeytinburnuspor: Bir Efsanenin Doğuşu...

Çok yerde söylediğim gibi Zeytinburnu'nun çok kötü bir imajı vardı. İşçi şehri, gecekondu şehri, plansız şehir diyorlardı. Zeytinburnulu'ları küçümsüyorlardı. Bu imajı yıkmak için çok çalışmalar yaptık. Tapulandırma, planlı şehir, bina yüksekliklerinin arttırılması vs. Ama bütün bunlar bu imajı yıkmak için yetmiyordu. Bizim için çok daha etkili bir reklama, güçlü bir propagandaya ihtiyaç vardı. Çareyi sporda gördük. Elimizde çok başarılı bir futbol kulübü vardı. Amatörden üçüncü lige çıkmış, başarılı sonuçlar alan bir takımdı. Stadını yapmışız, kulübün her türlü ihtiyacını karşılamışız. Bu takımı daha çok parlatmamız lazımdı.

Zeytinburnu altyapı olarak da spora yatkın bir ilçeydi. Gençler futbol oynamayı seviyorlardı. İyi bir taraftar kitlesi vardı. 1954 yılında kurulmuş köklü bir takımdı. Bu düşünceyle kulübün yöneticiliğine aday oldum. Kazanıp başkanlığını da üstlendim. Zaten üçüncü lige çıktığı yıl ikinci olmuştu. İkinci yıl da şampiyon oldu. Böylece ikinci lige atladık.

İkinci Ligde de başarılı sonuçlar aldık. İyi sonuçlar aldıkça daha çok dikkat çektik. Gazetelerin spor sayfalarında yarım sayfa, çeyrek sayfa haberlerimiz çıkmaya başladı. İkinci lige geçtiğimiz sene de sezonu üçüncülükle kapattık.

Ertesi yıl sağlam bir takım kurup daha çok asıldık. Gazetelerin bizden bahsetmeden kapattıkları hafta olmamaya başladı. Böylece kamuoyunda Zeytinburnu'na bir ilgi, bir sempati oluştu. Taraftarlarımız akın akın statları doldurdu. Coşkulu maçlar yaptık. Ve ikinci yılımızda da şampiyon olup birinci lige yükseldik. Takım birinci lig yolundayken de seçimler oldu. Malum partimiz başka bir aday gösterince de belediye başkanlığımız sona erdi.

1989 senesinde takımımız birinci ligde idi ama ben artık belediye başkanı değildim. Üstelik de takımın popülerliği ve tanınırlığı tavan yapmıştı. Yani sorumluluğumuz daha da artmıştı.

Ne var ki belediyenin desteğini yitirince takımın giderlerini karşılamak, işleri çekip çevirmek sorun olmaya başladı. Kendi ekonomik gücüm de yoktu. Mecburen kulübü belediyeye devretmeyi düşünmeye başladım.

Bu arada nasıl oldu ise durum rahmetli Özal'ın kulağına kadar gitmiş. Görüşelim diye haber gönderdi. Gidip görüştük. Bana, "Sen kulübü bırakıyor musun?" dedi. "Evet" dedim. "Niye?" dedi. "Neticede futbol kulübü yönetmek ciddi para gerektiriyor. Paramız yok, bu yükü taşıyamayız. Belediye başkanı iken, arkamızda bir güç vardı. Bu güçle bir şekilde para temin ediyorduk. Ama artık edemiyoruz" dedim. "Sen bu kulübe çok emek verdin" dedi. "Haklısınız çok emek verdim ama, vaziyet de böyle" dedim. Zaten yakın bir tarihte kulübün kongresi vardı. Yeni seçilen belediye başkanı arkadaşımız da aday olmak istiyordu. En iyisi adaylık başvurusunda bulunmayayım diye düşünüyordum.

Turgut Özal benim kulübü bırakmamı istemiyordu. "Sen yeniden aday olsan kazanır mısın?" diye sordu. "Kazanırım" dedim. "İyi öyleyse; gir seçimlere kazan ve bana gel" dedi.

Ondan bu güvenceyi alınca yeniden aday oldum. Karşımda belediye başkanı da aday oldu. Kazandım. Daha sonra da Özal'ın yanına gittim. Bana, "Ne kadar para lazım?" diye sordu. O zaman hesaplamıştım. "İkinci ligden iyi bir kadromuz var. Bir iki takviye yaparsak vaziyeti kurtarırız. 750 milyon lira olursa birinci ligde kalırız" dedim. "Peki o zaman sana bu parayı bulalım" dedi. Sonra da "Nasıl ve nerden bulacağız bir projen var mı? dedi. Bunu soracağını tahmin ettiğimden gitmeden önce kendimce bir şeyler düşünmüştüm. "Var efendim" dedim. "Talimatınızla birkaç kamu bankası bize forma reklamı verebilir."

Yanında Devlet Bakanı Güneş Taner vardı. Gülerek ona döndü ve "Muzaffer'e yardımcı ol, bu parayı temin edin" diye talimat verdi.

Bu şekilde yanından ayrıldık. Sonrasında Güneş Taner'i bulabilirsen bul. Arıyoruz çıkmıyor, randevu istiyoruz vermiyor. Ne yapacağımızı şaşırdık. Mecburen tekrar Turgut Bey'i aramak zorunda kaldık. Bana "Şu gün Macaristan Cumhurbaşkanı gelecek. Onu karşılamak için Esenboğa Hava Limanı'nda olacağım. Sen de oraya gel, bu meseleyi çözelim" dedi. Söylediği gün erkenden uçağa atladığım gibi Ankara'ya gittim. Sabah dokuz gibi Esenboğa Hava Limanı'nda idim. Macar Cumhurbaşkanını beklerken Özal'la görüştük. Durumu anlattım. Güneş Taner Bey'e ulaşamadığımızı anlattım. Güneş Bey de oradaydı. Sinirli bir şekilde yanımıza çağırdı. "Muzaffer'in işi olmamış, niçin ilgilenmiyorsun?" diye kızdı. Bakan, "E efendim uğraşıyoruz, yakında çözeceğiz" gibi sözlerle yine geçiştirmeye çalıştı.

Rahmetli anlamıştı onunla işin çözülmeyeceğini... Kendi kendine düşündü, başını salladı. Sonra bana dönüp, "Siz şampiyon oldunuz değil mi?" dedi. "Evet olduk" dedim. "İkinci lig gruplarında başka kim şampiyon oldu?" dedi. "Gençlerbirliği ve Bursaspor" dedim. "Sadece size versek olmaz, mecburen onlara da vereceğiz" dedi. "Hatta 3. lig şampiyonlarına da verelim." Samsunspor kafilesi o günlerde büyük bir kaza geçirmişti. "Samsun'a da verelim. Onlar çok mağdur oldu, mağduriyetlerini giderelim" dedi. Ardından kendi memleketi Malatya'yı hatırladı. "Malatya da az gelişmiş bölgenin takımı, ona da bir şeyler yapalım" dedi.

Pratik zekasıyla hemen orada ayak üstü bir çözüm bulmuş, üstelik başka kulüpleri de bundan faydalandırmak istemişti.

"Tamam, ben sana haber vereceğim" dedi.

Hakikaten haber de verdi. Gençlerbirliği ve Bursaspor'un kulüp başkanlarını da çağırmıştı. Boğaz'da bir otelde bizi topladı. Çeklerimizi verdi. Bakanlar Kurulu'na bir karar aldırmış, lig şampiyonlarına devlet tarafından prim verilmesini temin etmişti.

Ben, kendisinden 750 milyon istemiştim, daha fazlasını verdi. Bir milyarlık çek aldık.

Biz o parayla çok güzel transferler yaptık. Eksiklerimizi giderdik ve sezonu kimseye muhtaç olmadan tamamladık.

O yıl birinci lig'de zorlu bir mücadele vardı. Maçlar kıran kırana geçiyor, takımlar kıyasıya mücadele ediyorlardı. Her şeye rağmen ligde kalmayı başardık. Sezonu onunculukla bitirdik. Üstelik o sene ilk defa yapılan bir uygulamaya rağmen yaptık. O yıla kadar birinci ligde 21 takım vardı. Üç takım düşer, ikinci ligden üç takım çıkardı. İlk defa düşen takım sayısını beşe çıkardılar. O sezon tam beş takım alt kümeye düştü. Düşen takımlar arasında kimler yoktu ki... Adana Demirspor, Altay gibi köklü kulüpler düştüler. Ama biz düşmedik. Son maçımızı da Gençlerbirliği ile oynamıştık. İkimiz de onunculuk için mücadele ediyorduk. Biz 1-0 yensek on birinci olacaktık, 2-0 yensek averajla onuncu olacaktık. İkinci ihtimal gerçekleşti. 2-0 yenip, onuncu olarak sezonu kapattık.

İkinci sene hiçbir transfer yapamadan aynı takımla devam ettik. O sene canımı sıkan birtakım hadiseler oldu.

Durumumuz iyi idi. Düşme hattında değildik. Takım da güzel maçlar çıkarıyordu. Yedinci veya sekizinci maçta kendi sahamızda Ankaragücü'ne 2-1 yenildik. Bir baktım karşı tribünler tezahürattan yıkılıyor. Yuh sesleri, ıslıklar, el hareketleri, küfürler, istifa sloganları... Baktım baktım aralarında her takımda olan meşhur amigolardan var. Kalabalıkları onlar yönlendiriyorlar. Hazırlanmış, provake edilmişler... Belli ki de siyasiler tarafından doldurulmuşlar...

Çok üzüldüm, çok kızdım. Ama onlara değil... Ben esas stadı dolduran taraftarlara kızdım. On bin kişi var statta... Düşünebiliyor musunuz? Tam on bin kişi... Ben şeref trübününde oturuyorum. Yanımda misafirlerim var. Üstelik bu kulübe iyilikten başka bir şey yapmamışım. Kulübü amatör ligden alıp birinci lige çıkarmışım. Altyapı, tesis, stadyum yapmışım... Hiçbiri umurlarında değil. Habire bağırıp küfrediyorlar. Ve o onbin kişiden bir Allah'ın kulu çıkıp da, "Yahu durun, ne yapıyorsunuz, bu yaptığınız ayıptır, bu adam olmasaydı biz birinci lig yüzü mü görürdük?" demiyor...

Bir yaptıklarımı düşündüm, bir onlara baktım ve orada kararımı verdim: Ben dedim, bu mahşeri vicdanı gelişmemiş insanlar için mi uğraşacağım? O anda kulüp başkanlığını bıraktım. Bir daha da hiçbir maçına gitmedim. Zaten o sene de takım küme düştü. Şimdi nerede o günlerin Zeytinburnu Spor Kulübü? Kaçıncı ligde? Ne yapıyor? Hiç... O güzelim tesis de orada öylece duruyor.

Esas büyük çirkinlik ben kulübü bıraktıktan sonra yaşandı. Benden sonra seçilen yönetim yolsuzluk araştırması yaptırdı. Güya biz kulüpte yolsuzluk yapmışız. Hakkımızda suç duyurusunda bulunuldu, dava açıldı. Gittik tek tek hesap verdik. Mahkemede tüm faaliyetlerimizi anlattık. Benimle beraber kulübün muhasebecisi de geldi. O da her şeyi anlattı. Savcıya "Eğer burada bir yolsuzluk, usulsüzlük varsa sorumluluk bana aittir" dedi. Bizim başkanımız para pul işleriyle ilgilenmez, hesaplara karışmaz. Bütün hesapları ben tutarım, harcamaları ben yaparım" dedi.

Doğrusu böyle olduğunu herkes biliyordu. Amaçları bir yolsuzluk, usulsüzlük bulmak değil, çamur atmaktı. Bunların arkasında da siyaset vardı. O savcıya yanlış bilgi verilmiş, birtakım da vaatlerde bulunulmuştu. Seni İstanbul Başsavcısı yapacağız demişlerdi. O vaatle bize dava açmıştı.

Hâkim, "Siz ibra aldınız mı?" dedi. Aldık dedik. Her şeyi olduğu gibi anlattık, bütün belgeleri sunduk. Bilir kişiye havale edildi. Bilir kişi bütün hesapları, kitapları tüm ayrıntısıyla inceleyip geniş bir rapor yazdı. "İddia edilen suçların hiçbiri işlenmemiştir, her şey usulüne uygun yapılmıştır" dedi. Bu rapor doğrultusunda beraat ettik. Beraat ettik ama biz bunu nasıl duyuracağız? Vatandaş bizim yolsuzlukla suçlandığımızı bilirken haksız yere iftiraya uğradığımızı, kılı kırk yaran bir inceleme sonucunda beraat ettiğimizi nasıl öğrenecek?

Mahkemeler sadece karar veriyor. Bitti diyor. Suçsuz bulundu diyor. Sonrasına karışmıyor. Yani insanı yarı suçlu bırakıyor. Bu kararı bütün insanlara duyuramıyor. O yüzden gönül kırgınlığım hiç dinmemiştir. Ben Zeytinburnu Spor Kulübü'ne ailemden fazla zaman ayırdım. Gece gündüz demeden koşturdum.

ANAVATAN PARTİSİ
Zeytinburnu İlçe Teşkilatı
Ara Seçim Bülteni
ANAVATAN
PARTİSİ
1983
Bu memleket yüzyıllardır ne çekmişse
Siyasi kavga ve kısır çekişmelerden
çekmiştir.
GELİNİZ
Sevgi ve barışı baş tacı yapan
Anavatan partisinde hizmet için birleşelim
ve birlikten doğan güçle,
Türkiyemizi en ileri ülkeler seviyesine
yüceltelim.

Karşılığı böyle olmamalıydı. Bizim aleyhimize bazı kendini bilmez provakatörler tezahürat yaparlarken hiç değilse birkaç kişinin itiraz etmesini, sesini yükseltmesini beklerdim. Olmadı maalesef, olamadı.

Yine de Zeytinburnu Spor Kulübü'nde güzel günler yaşadık. Meselâ deplasmanda oynadığımız Denizli maçını unutamam. Biz maçlara beş bin, on bin kişilik kalabalıklarla giderdik ve kimsenin burnu bile kanamadan geri gelirdik. Denizli'ye de kalabalık gittik. Yanlış hatırlamıyorsam 100 tane otobüs kaldırmıştık. Bir tümen asker kalabalığıydı. Düşünebiliyor musunuz? Hepimiz askerlik yaptık, orada bile tümen sevkiyatı yapılırken bazı kazalar, arızalar olur. Biz o kalabalıkla futbol gibi heyecanı yüksek bir müsabakaya gittik.

Denizli maçında hakemin yanlış bir kararı sonucu 1-0 yenildik. Herkesin gördüğü bariz bir hata idi. Bu haksızlık karşısında taraftar galeyana geldi. Tribünler karıştı. Zeytinburnu taraftarları etrafı kırıp dökmeye başladı. Tel örgüler var, polisler de giremiyor trübünlere... Ben de soyunma odasına inmiştim. Oyuncularımızla konuşacak, onları sakinleştirip, teselli edecektim. Dışarıdan patırtılar, gürültüler gelmeye başladı. Bir şeyler olduğunu anladım. Hemen çıktım dışarı. Polisler önüme geçtiler. "Aman başkanım çıkmayın" dediler. "Bırakın" dedim. "Onlar bizim taraftarlarımız, ben onlarla konuşur, sakinleştiririm" dedim. Polisin direnişine rağmen çıktım tribünden bir konuşma yaptım. "Biz burada misafiriz, hiçbir hadise çıkarmadan otobüslerimize binip evimize gideceğiz. Futbolda yenilginin telafisi yine futbolla olur. Bunu telafi edeceğiz. Daha iyi oynayacak, daha iyi sonuçlar alacak, bunu telafi edeceğiz" dedim. Bir anda kalabalıklar duruldu. Patırtı, gürültü dindi. Binlerce insan sessizce otobüslere binip İstanbul'a döndü. Emniyet müdürü, bu hadiseden sonra bana özel olarak teşekkür etti.

Bu arada özellikle belirtmek isterim; benim futbol geçmişim yok. Top oynamadım, takım çalıştırmadım. Benim derdim, bu büyülü sporla Zeytinburnu'nun toplum nezdindeki kötü imajını düzeltmek, ilgi ve sempati toplamaktı.

Yoksa benim futbolla profesyonel anlamda bir ilişkim yoktu. Futbolla tek ilgim Özfener Kulübü ile olan bağımdır. Zeytinburnu'ndaki bu kulübü iki aile kurmuştu: Aydınlar ailesi ve Çavuşoğlu ailesi. Aydınlar ailesi Karadenizli idi. Bu iki ailenin kurduğu takım çok güzel ve başarılı idi. Bizim büyüklerimiz ve kuzenlerim çok seviyorlardı. Bir defa ben de onlarla beraber maça gitmiştim. Bir oyuncu eksikti. Beni oyuna aldılar. Ben hiç futbol oynamadığım için de müdafaaya koydular. Ancak gelen falsolu ilk topta gol oldu. Tabi bana çok kızdılar. Yani demek istediğim benim futbolla ilgim bu kadardı.

Bu arada sporla ilgilenmenin, özellikle idari anlamda kulüp başkanı olarak ilgilenmenin ayrı bir hazzı ve heyecanı var. Ben dernek başkanlığı da, belediye başkanlığı da, kulüp başkanlığı da yaptım. Her birinin ayrı hizmeti, amacı, güzelliği, hazzı var ama spor kulübünün ki bambaşka. Çünkü onda sürekli bir hareket, heyecan var. Bu yönüyle Zeytinburnu Spor Kulübü'nde geçirdiğim yılları her şeye rağmen özel tutarım.

Siyasetin ve belediye işlerinin yıpratıcılığı, stresi ve ağırlığını ne zaman hissetsem, ne zaman onlardan sıyrılmak istesem hep sporun heyecanına sığınmışımdır. Kulüple, sporla ilgilenmeyen belediye başkanlarına şaşırıyorum.

Benim bu yaklaşımımı yakınlarımdan eleştirenler de olmuştur. Geçenlerde kuzenimle konuşurken o da dile getirdi. "Belediye başkanının, kulüp başkanlığı ile ilgilenmesi doğru mu?" dedi. Hiç tereddütsüz doğru dedim. Hatta bir belediye başkanının yapacağı en doğru işlerden biridir dedim. Çünkü yönettiği şehrin en güzel temsil yerlerinden biridir, nüfusun en dinamik kesimi ile doğrudan temas kurması açısından önemlidir, üstelik en güzel propaganda araçlarından biridir. Sportif başarılar birçok menfilikleri örter, ilgi ve sempatiklik uyandırır. Portekiz ve İspanya'yı hatırlayın. Demokrasiye geçmedikleri, diktatörlükle yönetildikleri dönemlerde bile dünyada sempatik bir imajları vardı. Niçin? Dünya futbolundaki etkileri ve başarılarından dolayı...

Aynı şekilde Brezilya... Az gelişmiş bir ülke olmasına rağmen ekonomik güçleriyle asla yapamayacakları reklam ve tanıtımı futbolla yapmışlar, dünyanın ilgisi ve merakını çekmişlerdir. Ülkemizde de durum aynı değil mi? Bazı şehirlerimizin futbolla elde ettikleri tanınırlığın yerini hiçbir şey tutamıyor. Düşünün biz Denizli'ye deplasmana gitmişiz; yanımızda beş bin-on bin taraftar gelmiş. Müthiş rakamlar bunlar. Bir anda bu kadar yoğun kitlesel turizm hareketini başka neyle sağlayabilirsiniz?

Öte yandan ülke sporuna altyapı oluşturuyorsunuz. Fark edilmeyi bekleyen yetenekleri bulup çıkarıyorsunuz. Bizim Zeytinburnu'nda altyapıya aldığımız sonra da büyük kulüplere gönderdiğimiz birbirinden değerli futbolcular oldu. Fenerbahçe'de, Galatasaray'da oynadılar. Mesela Emre Belezoğlu bunlardan biridir. Arif Erdem bunlardan biridir. Trabzonspor'a giden Nesim bunlardan biridir.

Altyapı elemelerine, sekiz-on yaş grubundan dört yüz-beş yüz çocuk katılır, bunların içinden kırk kişi seçilirdi. Bizim bu çocuklara sahip çıkmamız, Zeytinburnu'ndaki bu altyapı çalışmalarımız Türk futboluna önemli katkılar sağlamıştır.

İddia ile söylüyorum bizim o dönemde yakaladığımız sportif başarının sadece Türkiye'de değil, dünya spor tarihinde bile örneği yoktur. Düşünebiliyor musunuz; amatör ligdeki bir takım dört yıl içinde merdivenleri hızla çıkmış ve birinci lige yükselmeyi başarabilmiştir. Galiba bizdeki gibi bir başarı öyküsü bir de Brezilya'da yaşanmış. Başka yok.

Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği...

Söz kulüpten, dernekçilikten açılmışken Rumeli Türkleri Dayanışma Derneği'nden de bahsetmem gerekir.

Bu dernek 1956 yılında Aksaray'da, Nalıncı Çıkmazı'nda kurulmuştu. Daha sonra dış Türkler'in Türkiye Cumhuriyeti'nde kurduğu dokuz dernek ile birleşerek Türk Göçmen ve Mülteci Dernekleri Federasyonu'nu meydana getirmişlerdi. Yoğun göç hareketlerinin yaşandığı yıllar boyunca çok güzel, çok faydalı hizmetler ifa etmiştir. Faaliyetlerinin büyük bir kısmını doğal olarak göçmenlere yardım konusu oluşturuyordu. İstanbul dışına gönderilecek olanların misafirhaneye yerleştirilip iaşelerinin temin edilmesi, fahiş fiyat ödememeleri için araba kiralanması, parası olmayanlara en azından yol harçlığı temin edilmesi ve her gelen göçmen treninin bir kişi tarafından karşılanıp çıkabilecek aksaklıkların yerinde ve zamanında çözülmesi gibi zor olduğu kadar birçok yararlı işler yapmayı başarmıştır.

Belediye başkanlığım zamanında bu dernekle ilişkisi olan bir grup genç yanıma geldiler. Yönetime girmek, derneğe biraz daha hareket ve heyecan katmak istiyorlardı. Ancak oradaki yaşlıları bir türlü aşamıyorlardı. "Biz yeni bir yönetim listesi çıkarmak istiyoruz. Sizin de başkan olmanızı istiyoruz, bize yardım et" dediler. "Benim çok işim var arkadaşlar" dedim. Belediye b§aşkanlığı, kulüp başkanlığı, poliklinik... Başımı kaşıyacak vaktim yok. Ben bir de dernek işleriyle uğraşamam."

Yine de ısrar ettiler. "Biz elimizden geldiğince size yardımcı olacağız" dediler. Onları reddedemedim. Bu şekilde yapılan bir davet sonucu kongreye girdik. Karşımıza başka bir listede çıkmadı. Ben aday olunca eski yöneticiler çekilmişlerdi. Böylece bu derneğin başkanı oldum ve iki sene başkanlığını yaptım. Bu süre içinde olabildiğince genç kadroların önünü açtım. Bu arada dernek binası küçük ve yetersizdi. Hemen yeni bir yer tuttuk. Fındıkzade'de Kızılelma Caddesi üzerinde iki katlı bir yer alıp derneği oraya taşıdık. Faaliyetlerimize orada devam ettik.

Süleyman Demirel ve Müthiş Hafızası...

Ben belediye başkanı iken Süleyman Demirel yasaklı bir siyasetçiydi. Bir gün bir cenaze töreni sebebiyle rahmetli Demirel Zeytinburnu'na geldi. İlçemizde Kadriye Caymaz adında uzun yıllar siyasetle uğraşmış, bizim de çok sevdiğimiz, saydığımız hanımefendi bir ablamız vefat etmişti. Demirel onun cenazesine geldi. Tabi ben de cenazesine gitmiştim. Demirel'i caminin kapısında karşıladım. "Hoş geldiniz sayın başbakanım" dedim. Beraber yan yana namaz kıldık. Siyaset nankör bir meslektir. Yasaklı olduğu için tabi etrafında da çok fazla insan yoktu. İki-üç tane eski bakan, bir grup vefakar arkadaşı vardı. Demirel dediğiniz kişi bu ülkenin başbakanlığını yapmış, uzun yıllar önemli hizmetler etmiş bir devlet adamı. Doğal olarak çok yakın davrandım. İlgilendim. Gelirken ve giderken aracının önüne ve arkasına eskort verdim. Selametle uğurladık.

Onda müthiş bir hafıza var derlerdi. Bu özelliğini hep duyardım. Buna bizzat şahitlik de ettim. Biraz önce Rumeli Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği'nden bahsetmiştim. İşte o derneğin yıllar sonra bir programı vardı. Programa Süleyman Demirel gelecek dediler. Ben başkanlığından ayrılmıştım ama eski başkan diye beni de davet etmişlerdi. Gittim. Salonun ortalarında bir yerlerde oturuyordum. Demirel konuşmasını yapmak için kürsüye davet edildi. Şöyle bir etrafına bakındı. Salonu gözden geçirdi. Kalabalığın içinde salonun ortasında oturan beni gördü ve baktı baktı: "Çavuşoğlu gardaşım nasılsın, iyi misin?" dedi. "İyiyim efendim" dedim. Kalkıp yanına gittim. Kucaklaşıp tokalaştık. İşte o an hafızasına şaşıp kaldım. Düşünebiliyor musunuz aradan iki yıl geçmiş, bir cenaze töreninde kısa bir görüşme yapmışız ve onu unutmamış. Adımla çağırıp hatırımı soruyor.

Hafızasındaki bu güçlülüğü daha sonra bir kez daha gördüm.

Seçimlerde belediye başkanlığına aday gösterilmemişim. Listeler açıklanmış, tabi biz listede yokuz. Keyifsiz bir şekilde belediyede oturuyoruz. Sabahın sekiz buçuk-dokuzu... Sekreterim odama girdi, "Başkanım sizi Süleyman Demirel arıyor" dedi. Daha kahvemi falan da içmemişim. Kafam yerinde değil. "Kim?" dedim. "Süleyman Demirel efendim" dedi. "Ne Süleyman Demirel'i kızım, biri bizimle dalga mı geçiyor?" dedim. Sonra da "Neyse bağla bakalım" dedim.

Telefonu bağladı. Ahizeyi açtım. Baktım kulaklarımda tanıdık bir ses... "Çavuşoğlu gardaşım geçmiş olsun..."

Allah Allah! Gerçekten de Süleyman Bey. O günlerde üzerindeki siyasi yasaklar kalkmış, Doğru Yol Partisi'nin Genel Başkanı olmuştu. "Sağ olun efendim" dedim. Tabi sesim iyi çıkmadığı için moralimin bozuk olduğunu anlamıştı. Biraz konuşup, hal hatır sorduktan sonra, "Çavuşoğlu gardaşım, siyasette küsme olmaz. Mücadele edeceksin, düştüğün yerden kalkıp yürümesini bileceksin" dedi. "Haklısınız" dedim. Toparlanmaya çalışarak kendime göre bir şeyler söyledim. Beni dinledikten sononra dedi ki: "Bizden belediye başkan adayı olur musun?". Teklifine ve nezaketine teşekkür ettim. Çok sevdiğim Tuncer isminde bir çocukluk arkadaşım vardı. Zeytinburnu'nda Doğru Yol Partisi'nden adaylığını koymuştu. "Tuncer benim yakın dostumdur, onun önüne geçemem" dedim. "Biliyorum. O bizim de evladımızdır. Ona söyleriz kendi rızasıyla çekilir, sen de bizim adayımız olursun" dedi.

Teklifi, moral bozukluğumun üstüne zamanlama olarak çok güzel, çok hoştu. Ancak Tuncer gerçekten çok sevdiğim bir arkadaşımdı. Birlikte uzun yıllar geçirmiştik. Hem onun üzülmesini istemedim hem de kendimde yeniden siyaset yapacak gücü göremedim. Teklifini nazikçe reddettim. "Madem arkadaşına vefa gösteriyorsun, öyleyse ona destek ol" dedi. "Merak etmeyin sayın Başbakanım, elimizden geleni yaparız" dedim.

arı

ANAVATAN PARTİSİ 1983

ANAVATAN PARTİSİ ZEYTİNBURNU İLÇE TEŞKİLATI YAYINIDIR

YIL: 1 SAYI: 1 Ağustos 1987

GELİNİZ,

Bu memleket yüzyıllardır ne çekmişse, siyasi kavga ve kısır çekişmelerden çekmiştir.

GELİNİZ

Sevgi ve barışı baştacı yapan, Anavatan Partisi'nde, hizmet için birleşelim ve birlikten doğan güçle, Türkiyemizi en ileri ülkeler seviyesine yüceltelim.

Bedrettin Dalan ve Siyasetin Cilveleri...

Seçimler yaklaşırken benim teşkilatla ilgili birtakım sıkıntılarım vardı. İşte bölgede siyaset yapan ve bize karşı tavır içerisinde olan bazı insanlar vardı. Onlar birleşip Ankara'ya Turgut Özal'ın yanına gitmişler. Hakkımızda olumsuz birşeyler anlatmışlar. Turgut Bey her seferinde onlara direnmiş. "Muzaffer başarılı bir belediye başkanı. Tapu meselesi başta olmak üzere birçok sorunu çözdü. Kulübü aldı şampiyonluğa götürdü. Biz onu değiştirmeyiz. Siz gidin, bir daha da bu mesele ile ilgili bana gelmeyin" demiş.

Seçimlere birkaç ay kala Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan ile görüşüyorduk. Ankara'ya giden adamların fitne ve fesat dedikoduları devam ediyor, onlarla uğraşmaktan gereksiz yere üzülüp yıpranıyorum. Dalan'a "Ben aday olmayacağım, yerime birini bulun" dedim. "Ya olur mu öyle şey? Ben İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı isem sen de Zeytinburnu Belediye Başkanı'sın. Ben senden başkasıyla çalışmak istemiyorum. İki çocuğum var; onların ölüsünü göreyim ki ben seni destekliyorum" dedi. "Siyasettir bu, gereksiz yere yemin etmeyin, hele çocuklarınızı bu işe hiç karıştırmayın" dedim.

"Ben senin arkandayım, gir yeniden aday ol" dedi. Ondan bu garantiyi de alınca "Tamam öyleyse, madem ısrar ediyorsunuz aday olacağım" dedim.

Aradan zaman geçti. Adaylıkların son haftasına girilirken kulağıma Bedrettin Bey kaynaklı olumsuz haberler gelmeye başladı. Tercüman Gazetesi'nin sahibi rahmetli Kemal Ilıcak ile iyi bir dostluğumuz vardı. Telefon açıp yanına gittim. "Kemal abi, kulağıma bazı dedikodular geliyor, galiba bizim adaylık işinde sıkıntı var" dedim. "Dur hele bakıp bir öğrenelim" dedi. Hemen yanımda partimizin teşkilat başkanı olan Mehmet Keçeciler'i aradı. Keçeciler yerinde yoktu, sekreterine not bıraktı. Daha ben oradayken Keçeciler geri dönüş yaptı. "Abi beni aramışsınız" falan dedi. Kemal Bey de, "Bizim Muzaffer için aradım, adaylığı konusunda bazı endişeleri var, onun için aradım" dedi. Keçeciler, "Bizim açımızdan bir sıkıntı yok. Bizim Genel Merkez'in adayı olarak listemizde duruyor. Ama bir sıkıntısı varsa sebebi Bedrettin Bey'dir, ona baksın" dedi.

Bu görüşmeler sırasında biraz huylandım ama yapacak birşey yok. Her iki taraftan da teminat almışız. Kalkıp geldim. Bir hafta sonra listeler açıklandı. Şok. Listede adımız yok. Onca yemin, teminat hepsi boşmuş...

Bizim bir meclis üyemiz vardı. Listelerin belirlendiği son gece Ankara'da imiş. Seçim İşleri Başkanı Ahmet Dildar onun hemşerisi. Yanında oturuyormuş. Bir ara Ahmet Dildar'ı Turgut Bey çağırmış makamına. Gidip bir müddet kaldıktan sonra çıkmış. Bizim meclis üyesine demiş ki; "Sizin adayınız değişti."

Böylece aday gösterilmedik. Sonra Demirel ile bahsettiğim görüşme oldu, ardından seçimler yapıldı, bizim parti Zeytinburnu'nda belediyeyi kaybetti.

Aradan zaman geçti. Ben günleri unutup kendimi işime verdim. Bir yandan poliklinik, diğer yandan kulüp işleri uğraşıp duruyorum. O sırada takım önemli maçlar yapıyor. Konya Spor'a sahamızda yenilmişiz, Samsun'a deplasmana gideceğiz. Ben hemen her deplasman maçına giderdim ama Konya yenilgisinden dolayı futbolculara kızdığım için Samsun'a gitmedim. Pazar günüydü. Poliklinikte oturmuş radyodan bizim takımın maçını dinliyordum. Telefon çaldı. Sağlık memuru bir arkadaş telefonu açtıktan sonra bana dönüp, "Bedrettin Dalan diye biri sizi arıyor" dedi. Şaşırdım tabi. Bunca olaydan ve yaşananlardan sonra bu adam beni niçin arıyor ki diye düşündüm. Çıktım telefona. Hal hatır sordu. "İyiyim" dedim. "Bir araya gelelim, görüşelim" dedi. "Ne görüşeceğiz? Görüşecek bir şey mi kaldı?" dedim. "Beş yıl birlikte çalıştık, hiç mi hatırımız yok" deyince "peki" dedim. Bir hafta sonrasına randevulaştık.

Bir öğle yemeğinde İstek Vakfı'na gittim. Orada oturup uzun uzun konuştuk. Bedrettin Bey çok duygusal bir adamdır. Yemek sırasında bana dedi ki: "Se-

nin ne adaylıkta ne de seçimi kazanman noktasında hiçbir sıkıntın yoktu. Ne olduysa o gece oldu. Ankara'da senin ismini listeden çıkarttırdım. Yerine de şu adamı yazdırdım. Ama inan ki yaptığıma çok pişmanım, hakkını helal et" dedi. Onca zaman olmuş, iş işten geçmişti. Kısa bir müddet tereddüt yaşadıktan sonra, "Helal olsun. Sayende seçim kaybetmekten kurtuldum" dedim. "Yok, ben araştırma yaptırmıştım, İstanbul'da bizim partiden bir tek sen seçimi kazanıyordun" dedi. Haklıydı. Zeytinburnu'ndaki Büyükşehir oylarında en çok oyu Bedrettin Bey almıştı. Anavatan'ın potansiyeli iyiydi. Ben aday olmuş olsaydım belki Bedrettin Bey'in oyları da daha çok artacak ve o da seçimleri kazanacaktı. Kısmet değilmiş. Bedrettin Bey, kendi elleriyle hem benim adaylığımı engellemiş hem de kendisi kaybetmişti. Bunu anladığı için de pişman olmuş ve benden helallik istemişti.

Konuşurken gözleri dolmuştu. Ne yapalım, olan olmuş artık dedik. Birbirimize sarılıp helalleşerek ayrıldık.

Dediğim gibi Bedrettin Bey duygusal bir adamdır. Çok başarılı olmasına, çoğu zaman isabetli kararlar vermesine rağmen bu duygusallığından dolayı siyaseten büyük hatalar da yaptı. Basının ve çevresinin de verdiği havayla birden genel başkan olma sevdasına düştü. O dönemlerde yaptığımız tüm görüşmelerde kendisine acele etmemesini, önünün açık olduğunu, Turgut Bey'den sonra partinin zaten kendisine kalacağını çok söyledim.

Hatta bir sabah belediyeye gelip gazetelere baktığımda Hürriyet Gazetesi'nde manşetten verilen bir haber gördüm. Bedrettin Bey gazeteye beyanatta bulunmuş, Vehbi Dinçerler, Hüsnü Doğan, Yusuf Bozkurt Özal ve Mehmet Keçeciler gibi isimlere veryansın ediyordu. Haberi okuyunca hemen kendisini aradım. "Hürriyet'teki bu haber nedir? Yanlış yapıyorsun" dedim. "Sen bilmezsin böyle şeyleri, akşama gel konuşalım" dedi. Hiç üşenmedim, akşam olunca kalkıp gittim yanına. Bana uzun uzun bir şeyler anlattı.

Onu dinledikten sonra "Bak dedim, gene söylüyorum; yanlış yapıyorsun. Özal kimin yanında yetişti? Demirel'in. Onun müşteşarlığını yaptı. O zaman yapılan bütün yanlışları aşağı-yukarı görmüştür, gözlemlemiştir. Demirel ne yaptı? Bazı çevrelerin etkisinde kalarak parti içindeki milliyetçi muhafazakar isimleri tasfiye etmeye kalkıştı. Onlar da ayrılıp Demokrat Parti'yi kurdular. Eğer Demirel bu hatayı yapmasaydı, tek başına iktidarını devam ettirecekti. Halbuki memleket ne güzel gidiyordu. Enflasyon yüzde beş, kalkınma hızı yüzde yedi... Demirel'in tarihî hatasıyla Türkiye güzelim on yılını heba etti. Ferruh Bozbeyli, Demirel'in o hatası yüzünden partiyi terk etti. Gidip Demokrat Parti'yi kurdu. Adalet Partisi'nin oylarını böldü. 1974 seçimlerinde Adalet Partisi tek başına iktidar olamadı. Türkiye koalisyonlarla idare edilir hale düştü. Özal bütün bunları yaşadı gördü. Onun için Demirel'in yaptığı o hatayı kendisi yapmayacak. Partiden sen gideceksin" dedim.

Ama o beni ve benim gibi düşünenleri, kendisine bu şekilde konuşanları dinlemedi. "Ben niye gidecek mişim? Devlet benim arkamda, Evren arkamda" dedi. "Evren'in, ordunun ne alakası var? Sen böyle davrandığın sürece partiyi terk etmek zorunda kalacaksın ve sonunda yok olup gideceksin" dedik.

Nitekim öyle oldu. Keçeciler, Dinçerler gibi isimler kaldı, kendisi Anavatan'dan uzaklaşmak durumuna düştü.

Anavatan'ın erimesinde, o yerel seçimlerde büyük darbe almasında sadece Bedrettin Bey'in değil parti yönetimindeki birçok kişinin büyük hataları oldu.

En büyük hata Bedrettin bey'in İstanbul'da tek başına bırakılması, onun tek karar verici haline getirilmesiydi. Ben zamanında il başkanımıza söyledim; "yanlış yapıyorsunuz" dedim. "Kariyer sahibi şehircilikte uzman olmuş birkaç tane daha aday gösterin. Onlar da müracaat etsinler. İstanbul adaylığını cebinde keklik görmesin, rekabet olduğunu, risklerle karşılaşabileceğini anlasın. Burayı tek başına ona bırakmayın" diye ısrar ettim.

Dinlemediler. Böyle olunca da Bedrettin Bey mühtiş bir özgüven patlaması yaşadı. Seçimlere yakın bir gün bana dedi ki: "Ben anket yaptırdım, yüzde yetmişin üzerinde oy alıyorum. Ne yapacağım biliyor musunuz? Seçim gecesi ceketimi buraya asacağım, uçağa binip yurtdışına çıkacağım. Ne televizyon seyredeceğim, ne gazete okuyacağım. Pazartesi olunca geleceğim ceketimi giyip makamıma oturacağım ve görevime kaldığım yerden devam edeceğim." Yani o kadar bir özgüven vardı.

Doğrusu, o günün şartlarına bakıldığında sadece Bedrettin Bey de değil, kamuoyunun genelinde de böyle bir hava vardı. Hiç kimse kaybedeceğini düşünmüyordu. Gazetelerde, kamuoyu yoklamalarında açık ara birinci çıkıyordu. Çünkü İstanbul onun zamanında çok büyük atılımlar yapmış, çok önemli yatırımlara sahne olmuştu. İddia ile söylüyorum İstanbul'u kazanacağına o günün Sosyal Demokrat Halkçı Parti'si bile inanmıyordu. Onun için Nurettin Sözen'i aday gösterdiler. İktidar hazırlıkları yoktu. Zaten sonrasını da herkes gördü.

Ama ben bir şeylerin ters gittiğini hissediyordum. Bedrettin Bey'e de söyledim. "O kadar rahat olmayın, her an her şey değişebilir. Siyasette etki eden çok faktörler vardır. Teşkilatı ihmal etmeyin, bu kadar özgüven içinde olmayın, bu seçim biraz farklı olacak" dedim.

Öyle oldu. Onca özgüvene rağmen küçük bir farkla da olsa seçimleri kaybetti. Arada iki yüz bin vardı. Onun yarısı karşı tarafa değil de onun yanına gelseydi kazanmış olacaktı. Onun seçimleri kaybetmesindeki en büyük faktör teşkilattır. Çünkü Anavatan teşkilatı Bedrettin Bey'in kazanmaması için muhalefetten bile daha çok çalıştı. Kasıtlı olarak ona kazandırmadı.

Benim bu süreçte Bedrettin Bey'le karşı karşıya geldiğimiz çok olmamıştır. Çünkü ben parti içi hesaplaşmalara, hizipleşmelere, siyasetin karışık tarafına hiç girmezdim. Biz lider olarak sadece Özal'ı tanıyorduk. Özal ne derse onu yapan insanlardık. Benim belediye başkanlığı yaptığımız dönemde Bedrettin Bey'le karşı karşıya geldiğim bir iki olay olmuştur, onlar da belediyenin menfaatleri içindir. Benim işlerimizi takipteki ısrarımı ve inatçılığımı bilir, "Sen Arnavut'sun, sen de Arnavut inadı var" derdi.

Emeksiz Yemek Olmuyor...

Zeytinburnu'nda belediye başkanı olarak görev yaptığım beş yıllık süre içinde vatandaşlarla bağımı hiç koparmadım. Sürekli onların içinde, yanlarındaydım. Sadece yönetici olarak değil doktor olarak da ilişkimi kesmedim. Hastalarımla görüşmelerimiz, temaslarımız devam etti.

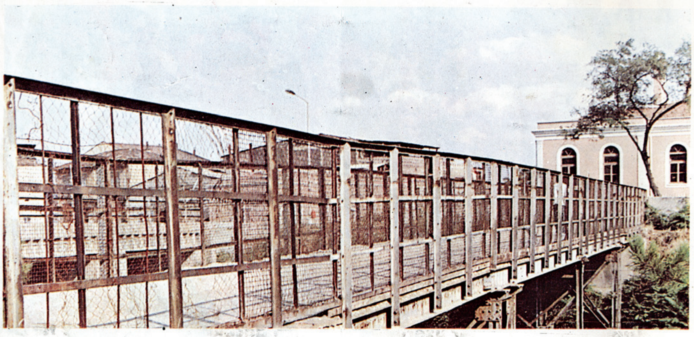
Benim tedavisi ile ilgilendiğim çok hastam vardı. Belediye başkanlığı için adaylık çalışmaları başladığında bazı hastalarım, özellikle yaşlı hanımefendiler üzülmüşlerdi. Seçim için sokaklarda dolaşırken onlarla karşılaşınca bana sitem ederlerdi. "Doktor Bey, siz başkan olunca biz ne yapacağız? Bize kim bakacak? Biz senin başkan olmanı istemiyoruz" derlerdi. Ben onlara teşekkür eder, tedavilerine yine aynı şekilde devam edeceğimi, ilgisiz kalmayacağımı söylerdim. Hakikaten de öyle yaptım. Elli-altmış kadar yaşlı hastamı belediye başkanlığım süresince de ihmal etmedim. Çoğu zaman belediyeye gelirlerdi, ben de onları muayene eder, hangi ilaçları almaları gerektiğini söylerdim.

Bütün bu sıcak ilişkimizden dolayı vatandaşla çok güzel, ölçülü bir diyalog kurmuştuk. Halk bizi severdi. Hizmetlerimizden de memnundu.

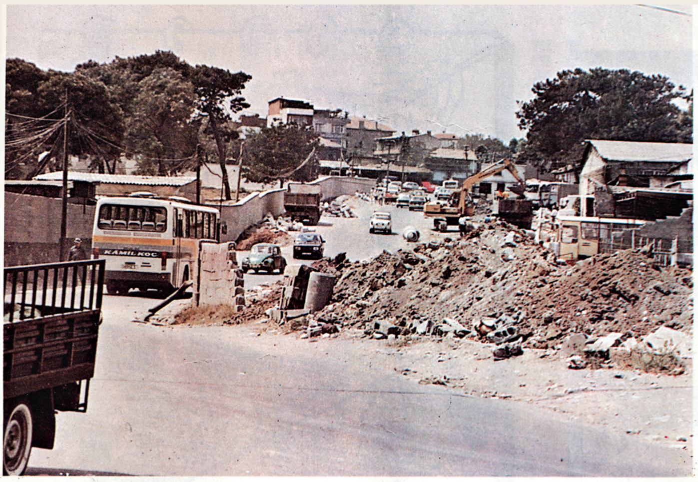
Belki bu yüzden olsa gerek partimiz rehavete kapıldı. "Nasıl olsa öndeyiz, biz kimi koyarsak mutlaka kazanırız" diye bir düşünce içine girdi.

Fazla siyaset tecrübesi olmayan, partiye emeği geçmemiş bir arkadaşı aday olarak gösterdiler. Hiç emeksiz, tecrübesiz de olsa kazanacağını hesap ettiler. Ama olmazdı, olmadı da... Atalarımızın söylediği gibi "emeksiz yemek olmaz."

Zeytinburnu'muzda her şey süratle değişmektedir.
İşte bunun belirgin bir örneği.
(40) yıl içinde ahşap, daracık, yalnızca yayalar için bir tek köprü ilçemize revâ görülmüşken.
Bugün Anavatan iktidarının ilçemize sağladığı imkanlarla, Zeytinburnu'muz her türlü aracın rahatlıkla geçebileceği betonarme modern bir köprüye kavuşmuştur.
İŞTE, ESKİ İKTİDARLAR İLE ANAVATAN İKTİDARI ARASINDAKİ FARK.

Zeytinburnu sokakları ile binaları ile yeniden kurulmaktadır.
Bir taraftan TAPU'lar dağıtılıp, hisseli parseller ifraz edilerek ilçemiz gecekonduluktan süratle sıyrılıp çıkmakta,
Diğer taraftan yollar açılarak şehrimiz süratle imar edilmektedir.
İşte, Zeytinburnu'muzun önemli girişlerinden biri olan Belgrat kapı yolu.
(40) yıldır ancak tek bir minübüsün geçebileceği genişlikte bir yol iken,
Bugün, yeni baştan kurulmakta olan Zeytinburnu'muza yakışır genişliğe kavuşmaktadır.
BU, ESKİ İKTİDARLAR İLE ANAVATAN İKTİDARI ARASINDAKİ FARKTIR.

Gönül Kırıklığı...

Aday listeleri açıklandıktan sonra üzüldüm tabi. Hem beklemiyordum, hem de kendime haksızlık yapılmış gibi hissediyordum. Ama hisleri üzerimden atmaya çalıştım. Partimiz, adayımız kazansın diye sahaya çıkmaya başladım. Ne var ki o günlerde yaşadığım bir olay bende müthiş bir gönül kırıklığı yarattı.

Aday olan arkadaşımız Sümer Mahallesi'nde bir toplantı yapmıştı. Gidip ona destek olayım, mikrofonu elime alıp birşeyler söyleyeyim, onun için oy isteyeyim diye düşünerek ona oy vermelerini söylemek için arabama atlayıp toplantının olduğu yere gittim. Alana biraz yaklaştım ki bizim aday bağıra çağıra mikrofondan konuşuyor. "Çavuşoğlu ailesine ve Muzaffer Çavuşoğlu'na hesap soracağım" diye ha bire nutuk atıyor. Onu duyunca kanım dondu. Böyle aday, böyle siyasetçi olur mu? Kendi partisinin belediye başkanını suçlayarak propaganda yapılır mı?

Hemen arabayı durdurup geri döndüm. "Bu iş bitti" dedim kendi kendime. Anavatan Partisi Zeytinburnu'nda bu adayla mümkünü yok kazanamaz."

Dediğim gibi de oldu. Beş yıl boyunca yaptığımız onca hizmete, onca değişime, onca çalışmaya rağmen yanlış aday seçimi ve yanlış kampanya neticesinde partimiz kaybetti. "Nasıl olsa biz Zeytinburnu'nda kazanamayız" diye düşünen Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin adayı Hasan Bey 17.000 oy olarak seçimleri kazandı. Bizim adayımız 15.000 civarında oy aldı. Her şeye rağmen yine de iyi oy almıştı. Halbuki biraz akıllı olsaydı, birazcık siyaseti bilseydi beni de yanına alıp sıkı bir kampanya yapsaydı kesinlikle kazanırdı.

Devlette Devamlılık Esastır. Ama...

Hani klasik bir söz vardır. "Devlette devamlılık esastır" denir. Yani seçimle gelen yöneticiler değişebilir, farklı kadrolar gelebilir lakin hizmetler kesintisiz devam eder. Yarım kalan bir iş, eksik kalan bir proje devam ettirilir. Çünkü hizmetin esas sahibi halktır. Para da, irade de halkındır.

Gelişmiş ülkelerde uygulanan usul böyledir. Doğrusu da böyledir. Ne gariptir ki Türkiye'de böyle olmuyor. Gelen, geçmişe husumet duygularıyla geliyor ve adeta bir devri sabık yaratmak için anlamsız bir çabanın içine giriyor.

Zeytinburnu'nda da böyle oldu. Yeni gelen belediye başkanı bir kez olsun beni aramadı. Nerede kalmıştınız, ne eksiklikler, fazlalıklar var, şunları bir anlatın demedi. Hatta bırakın bu nezaket kuralını hakkımızda bir de suçlama yarışına girdiler. Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu diye bir komisyon kurdular. Günlerce aylarca uğraştılar, dosyaları, harcamaları tek tek araştırdılar. Bula bula örtülü ödenekten yaptığımız yemek harcamalarını buldular.

Belediyenin onca bütçesi içinden beş yılda 800 bin lira harcamışız; onu usulsüz harcama olarak değerlendirdiler. Söz konusu para benim belediye başkanı olarak bir aylık maaşımdı. Ben beş yılda bu parayı yemeğe harcayarak suç işlemişim.

Aslında onu da kimlere harcadığımızın bütün evrakları dosyalarda var. Şehir dışından, yurt dışından, çeşitli kurum ve kuruluşların temsilcileri ilçemize gelmişler, doğal olarak biz de onlara ikramlarda bulunmuşuz. Mesela hatırlıyorum Dünya Konut Fonu'ndan iki defa heyetler gelmişti ve onları yemeğe götürmüştük.

Hiçbir şey çıkmadı tabi. Buna rağmen büyük yolsuzluk dosyaları bulmuş, usulsüzlük tespit etmiş gibi komisyon kurdular. Gazetelerde çirkin haberler yayınlattılar. Halk arasında duyuldu, dedikodular oldu. Maalesef böyle çirkinlikler yaşadık.

Hizmet ve Hesap...

Belediyecilik zor iştir. Tapu olayını anlattım. Ne kadar çalıştığımızı, günler, geceler boyu emek sarf ettiğimizi bir biz biliriz, bir Allah. Öyle anlar olur ki mevcut yasalarla vatandaşların menfaatleri arasında sıkışır kalırsınız. Vatandaşın iyiliği için bazen yasalar önünde suçlu duruma düşersiniz. Mahkemelerde hesap verir, kendinizi savunursunuz. İnsanlar bilmez bunu. Kendileri için nasıl uğraşlar verildiğini zamanla unuturlar. Olmadık dedikodular çıkarır, sizi acımasızca eleştirirler. Ben çok yaşadım bunu.

Meselâ hiç unutmam Merkez Efendi'de hazineye ait bir yer vardı. İçinde de yanlış hatırlamıyorsam dört tane gecekondu bulunuyordu. Müracaat edip orayı Hazine'den belediyeye aldık. Gecekondu sahiplerini de mağdur etmek aklımızın ucundan bile geçmiyordu. Onları çağırıp bir teklifte bulunduk. Bu arazi içinde kooperatif yerleri yapacağız. Belediyemizde çalışan işçilere, memurlara evler yapacağız. Gelin bu kooperatife üye olun, gecekondularınız karşılığında sizlere de daire verelim dedim. Kabul ettiler. Onlara dört tane daire verdik. Sonradan siyaset yaptığımız bazı arkadaşlar onları iğfal etti. Yanlarına alıp Ankara'ya götürdüler. Yerlerimizi gasp ediyor falan diyerek bizi şikayet ettiler.

Belediye başkanlığım bittikten sonra bir gün poliklinikte oturuyorum, iki müfettiş yanıma geldi. Dediler hakkınızda şikayet var, siz şöyle şöyle yapmışsınız, vatandaşın hakkını gasp etmişsiniz. Valla dedim, aradan uzun zaman geçti. Ama benim hatırladığım kadarıyla hadise anlattığınız gibi değil. Biz kimsenin hakkını gasp etmedik. Kimseye peşkeş çekmedik. O arazi, hazinenin malıydı, oradan satın alıp belediye çalışanlarımıza konut yaptık. Hepsi belediyenin mülkü olan binalar var, şu kadar daire var, gidin bakın. Sonra biz gecekondu sahipleriyle de anlaştık. Onların da orada daireleri var diye durumu izah ettim.

Baktım anlattıklarım müfettişlerin ilgisini çekmiyor. İktidar elden gitmiş, şartlar değişmişti. Biz ne söylesek boştu. Mahkemeye çıkıp yargı önünde hesap verdik. Haklarını gasp ettiğimizi söylemekle yetinmemiş bir de iftara atmışlardı. Güya o daireleri akrabalarıma peşkeş çekmişim. Mahkeme bilir kişi tayin etti. Gelip incelediler. Hangi daire kimin üzerine, orada kim oturuyor tespit ettiler. Gecekondu sahiplerinin de orada ev sahibi olduğunu gördüler. Her şey yasalara, usullere uygundu. Haliyle beraat ettik. Ama siyaset uğruna insanların ne kadar küçülebildiklerini de görmüş olduk. Türkiye'de maalesef hiçbir hizmet karşılıksız kalmıyordu.

Benzer bir olayda tapu düzenlemeleri yüzünden başımıza geldi. Daha önce de anlattığım gibi tapuları verdikten sonra yani imar durumu çıktıktan sonra vatandaş inşaat ruhsatı istiyordu. Biz ruhsatı verebiliyorduk fakat onların yola terkin yapmaları gerekiyordu. O günlerde öyle yoğunduk ki; tapuları hazırlıyor lakin yola terk işlemlerini yetiştiremiyorduk. Vatandaşlara ancak üçbeş ay sonrasına gün verebiliyorduk. Ancak vatandaş sabırsızdı. Yıllar sonra tapusuna kavuşmuş, bir an önce evini yapmak istiyordu. Ruhsat almadan inşaata başlayanların haddi hesabı yoktu. Her tarafta kaçak inşaatlar oluşuyordu. Bütün birimleri seferber ettiğim, kontrollerin sıkılaştırması için talimatlar verdiğim halde bunlara yetişemiyorduk. Engellemek mümkün değildi. Bir yeri durduruyoruz, öteki taraftan başlıyorlardı.

Ortalık bu haldeyken bizim teknik başkan yardımcısı arkadaşımız, imar müdürümüz bir de planlama müdürümüz bir gün bana geldiler. Dediler ki, "Başkanım biz bu işle başa çıkamıyoruz. Bu işlerin bir çıkış yolu var, lakin yasalara uygun değil." "Neymiş bu çıkış yolu?" dedim. Vatandaşlar işlerini yola terkin yapılmış gibi tamamlasınlar, biz belgeyi iskan safhasında isteyelim. Ama bilin ki bu iş yasalara aykırı, yarın öbür gün başımız derde girebilir" dediler. "Yapabilir misiniz?" dedim. "Yaparız ama sorumluluğu üstlenmeniz lazım. Bize yazılı bir emir verin işlemlere hemen başlayalım" dediler. "Tamam" dedim. Getirin yazıyı imzalayayım." Getirdiler. Ben de hemen imzaladım. Onlar da işlerini

yaptılar. Vatandaşı üzmeden, bekletmeden, tüm terk işlemlerine uygun olarak inşaatların yapılmasına göz yumdular. Ruhsatı verdik, kaçak inşaatları bu şekilde durdurduk.

Aradan yine zaman geçti. Başkanlığımızın bitiminden sonra yine müfettişler geldiler. İncelemelerini yapıp beni doğrudan mahkemeye sevk ettiler. Gittik mahkemeye. Mahkeme Sultanahmet'te idi. Üç kişi; ben, İmar Müdürü Mahmut Kutlu bir de imar müdür yardımcısı arkadaşımız hâkim karşısına çıktık.

Mahkemede müfettişlerin raporları okundu. Bu raporlar çerçevesinde suç işlediğimiz söylendi. İmar müdürü ve yardımcısı arkadaşlarımız hiç geri adım atmadan olayı sahiplendiler. Durum böyleyken böyleydi dediler. "Ortada fiili bir durum vardı, yetişemiyorduk. Başkanımız da tıp doktorudur, bu işlerden anlamaz. Biz hizmetin gelmesi, işlerin aksamaması, vatandaşın sorununun çözümü için başkanımıza bir yazı hazırladık, teklif sunduk. Suç ve sorumluluk varsa bize aittir" dediler. Hatta Mahmut Kutlu hızını alamayıp, "Sayın hâkim, biz kötü niyetli davranmadık. Vatandaşın işini gördük. Bugün bir daha olsa, yine aynısını yaparım" dedi. Hâkim anlayışlı adamdı. Vaziyeti görünce, iyi niyeti görünce, ruhsat aşamasında evrakların tamamlandığını görünce insaf etti. Neticede kamuya zarar vermemişiz, bu işler karşılığında şahsi menfaat temininde bulunmamışız. Yalnız Mahmut Bey'in sözüne takıldı. "Bir daha yapma. Bir daha yaparsan ben de seni hapse atarım" dedi. Neticede beraat ettik. Bu hadise benim için önemlidir. Hem ekip arkadaşlarımın güzelliğini, hem de yaptığımız işe olan inancımızı göstermesi bakımından önemlidir. O arkadaşlarım bugün yaşamıyorlar. Kendilerine gani gani rahmet diliyorum.

Başkanlık Sonrası Yıllar...

Belediye başkanlığı bittikten sonra polikliniğime geri döndüm. İşimle, hastalarımla ilgilenmeye başladım. Bu arada siyasetle ilgimi de devam ettirdim. Anavatan Partisi'nin Zeytinburnu İlçe Başkanlığı'nı yaptım. 1994 seçimlerinde de yeniden belediye başkan adayı olarak gösterildim. Ama konjonktür ve şartlar çok değişmişti. Üstelik liste seçiminde ciddi hatalar, yanlışlar yaptık. Benim yaptığım listeye çok müdahale edildi. Sen nasıl olsa göçmensin, senin varlığın göçmenler için yeterli ama Zeytinburnu'nda çok sayıda Karadenizli vatandaş var, meclis üyeliklerini onlar temsil etsinler denildi. Hatta son gece Ankara'dan Mesut Yılmaz aradı. "Kazanacak yerlere göçmenleri koymuşsun, böyle olmaz. Sen şu şu isimleri yaz oraya dedi. Bizim yaptığımız liste tümüyle değişmiş olarak geri geldi. Listeye baktım, birinci sıradan on beş, on altıncı sıraya kadar silme Karadenizli, iki tane de Doğulu isim var.

Bu durum bizim hemşeriler arasında, göçmenler arasında büyük infial uyandırdı. Müdahalenin yukarıdan yapıldığını onlara anlatamadım. Bana muhalif bazıları vardı; bu durumu çok iyi kullandılar. "Bakın adam yalnız kendini düşünüyor, bizden bir tane bile aday koymamış diye" propaganda yaptılar.

Maalesef o propaganda çok etkili oldu. Seçim günü sandıkları gezerken bizim hemşerilerin yoğun olduğu iki sandığa gidince durumu anladım. Hemşerilerin bakışları çok kötüydü ve durum kötü gidiyordu. Gidip polikliniğe oturarak sonuçları beklemeye başladım. Sonuç tahmin ettiğim gibi çıktı. Göçmen nüfusun yoğun olduğu sandıklardan Anavatan Partisi dördüncü, beşinci parti olarak çıktı. Ama göçmenlerin olmadığı ya da az olduğu birinci veya ikinci olduk. Meselâ Gökalp Mahallesi'nde ikinci sıradaydık. Tarihi bir hata yapmıştık ve hemşerilerimiz de bunu affetmemişlerdi.

Zeytinburnu'na Veda...

Belediye başkanlığı, ilçe başkanlığı ve sonrası derken yavaş yavaş aktif politikadan çekilmeye başladım. Zamanımı daha çok poliklinikteki işlerime ve hastalarıma ayırdım.

On yıl öncesi ani ve tatsız bir gelişme oldu ve ben Zeytinburnu'ndan ayrılmaya karar verdim.

Bir gün polikliniğe iki tane yaralı getirdiler. Bizim ilçede mafyalığa özenen bazı tipler vardı. Yaralılar onlardandı. İçeriye almadım. Poliklinikte bakamayacağımı, tedavisinin daha güzel yapılması için tam teşekküllü bir hastaneye götürmelerini söyledim. Bizden ayrılıp hastaneye gittiler. Bunları getirenlerin içinde biri vardı. Daha önceden tanıdığım, kulüp başkanlığım esnasında bazı imkânlar sağladığım, kulüpte bir şeyler satsın diye küçük de bir büfe verdiğim kabadayı olmaya, isim yapmaya merak salmış bir genç. O hadiseden sonra ikide bir karşıma çıkmaya, polikliniğe filan gelmeye başladı. "Sen bize yanlış yaptın" gibi imalı sözler söylüyor, hafiften tehdit ediyordu. Canım sıkıldı, "Ne yanlışlığı oğlum" dedim. "Adli bir vakaya karışmışsınız ben de hastaneye gönderdim, sen laftan anlamıyor musun?" diye çıkıştım.

Bir gün poliklinikten çıkarken yine önüme çıktı. "Sen bize yanlış yaptın" diye ileri geri söylenmeye başladı. Ben de onu tersledim. Birden belinden silahını çıkardı, mermiyi tabancanın ağzına verdi ve başladı ateş etmeye. Ayağımdan vurulup yere düştüm. Beni hemen Cerrahpaşa'ya götürdüler. İlk müdahalem orada yapıldı. Sonrasında da özel bir hastaneye geçtim. Bir müddet süren tedavinin ardından da eve çıktım.

Ölümcül bir yara değildi ama ayak sinirim kopmuştu. Ayakta duramıyor, yürüyemiyordum. Sanki yarım bir adam olmuştum.

Bir gün evde dinlenirken bir telefon geldi. "Abi geçmiş olsun" dedi. "Sağol" dedim. Üniversiteden bir arkadaşımdı. Daha doğrusu Teknik Üniversite'de okuyan yakın bir arkadaşımın kardeşiydi. Tıpta iken bizim bir sınıf altımızdaydı. "Abi neyin var?" dedi. Anlattım. "Ben de duydum, onun için aradım. Benim uzmanlık alanım bu, sadece sinirle uğraşıyorum, size yardımcı olmak istiyorum" dedi.

O kadar çaresiz bir durumdaydım ki hemen kabul ettim. Bana özel bir hastanenin adresini verdi. "Şu gün, şu saatte gelin, ameliyat için sizi bekliyorum" dedi. Söylediği tarihte gittim. Beni hemen ameliyata alıp sinirleri dikti. Ardından hastaneden çıktım, birkaç aylık bir fizik tedaviden sonra ayağımı kullanmaya başladım. Allah'ın işi işte. Adam arayıp beni bulmasa belki de o ayağımı bir daha hiç kullanamayacaktım.

Çok zor bir durumdu. Sağ ayak sürekli sola oynuyor, namaz kılarken falan beni çok zorluyordu. Böyle zamanlarda çoğu kez dayanamaz küfrederdim.

Bu yetmiyormuş gibi bazı çirkin dedikodular kulağımıza geliyordu. "Muhakkak bir şey yapmıştır, yoksa durduk yerde neden vursunlar" gibi şeyler söylüyorlardı. Bunun gibi şeyler ben de müthiş bir kırgınlık ve küskünlük yarattı. Ben bu ilçe için gece gündüz çalışmış, büyük hizmetler yapmıştım. Hatta iddia ile söylüyorum; Zeytinburnu tarihinde bu ilçeye benim kadar hizmet eden çıkmamıştır. Ama kadir kıymet bilinmedi. Mahşeri vicdanı gelişmemiş insanlar vefa göstermediler. Gerek kulüp için, gerek bunun gibi tatsız hadiseler için mahkemelere düştük, üç-beş kişi de olsa destek için yanımıza gelip destek olmadılar.

Ben de işi bırakıp bir köşede inzivaya çekilme kararı aldım. Ama iki-üç haftanın ardından bunu yapamadım. Hayatı boyunca sürekli çalışmaya alışmış, çalışa çalışa bazı alışkanlıklar edinmiş birinin emekli olup kenara çekilmesi çok zormuş. Baktım olacak gibi değil, iş ve semt değişikliği yapmaya karar verdim. Diyaliz işine girdim. Onun da bir eğitimi vardı. Sağlık Bakanlığı'na müracaat edip, Çapa'da üç aylık diyaliz eğitimi aldım. Bu arada evi de Bahçeşehir'e taşımıştım. İş yerini de taşımaya karar verdim. Esenyurt, yeni ve hızlı gelişen bir ilçeydi. Eve de yakındı. Esenyurt'ta halen çalıştığımız bu diyaliz merkezini açtım.

Geçen zaman içinde isabetli bir karar verdiğimi düşünüyorum. Hem benim için bir meşgale, hem de yeni bir kazanç kapısı oldu.

Sonra alışkanlıklarım bir tek yere bağımlı kalmamı engelliyordu. Onun için Silivri'de yeni bir diyaliz merkezi daha açtım. Şimdi ikisi ile uğraşıp duruyorum.

Benim tümüyle Zeytinburnu'ndan kopmam mümkün değil. Bu yüzden fırsat buldukça yolumu o tarafa düşürüyor ve Zeytinburnu'nu ziyaret ediyorum. Sokaklarını, meydanlarını dolaşıyorum. Eski tanıdıklarla, dostlarla buluşup hasret gideriyorum.

Bugün Zeytinburnu İstanbul'un en gözde, en modern ilçelerinden biri. Bu ilçeye belediye başkanı olarak, tıp adamı olarak, kulüp yöneticisi olarak, siyasetçi olarak hizmet etmiş olmaktan dolayı mutluyum.

Bugünkü yöneticiler, şehrin kentsel dokusuna, imarına, çevre düzenlemelerine biraz daha itina ve özen gösterirlerse güzel olur diye düşünüyorum. Bu kadim şehre kurulduğu ilk günden bu yana emeği ve hizmeti geçenlere şükranlarımı sunuyorum.